Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 274. szám. Szerda, október 4.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az utolsó kényes ügy.

Budapest, október 3.

(K.) Ami körül ma a parlamentben vita folyt, azt még a tavalyi terminologia kényes ügynek nevezte. A kormányok hideglelést kaptak, ha emlegetni hallották, de még az ellenzék se szivesen nyult hozzá, mert tudta, hogy az olyan fegyver, amelyiknek még a markolatja is tud sebezni. A volt nemzeti párt kiválóbb tagjaira akárhányszor kimondták a szentenciát, hogy a kormányképességüket játszották el, mikor a viszonyok kényszere alatt mégis hozzányultak a *kényes* kérdésekhez és feszegetni mertek olyan dolgokat, amiket harminc esztendön keresztül a legsürübb fátyollal iparkodott boritani az uralkodó és a nemzet egyaránt. Nem is igen feszegette más, mint a függetlenségi párt, mely egyrészt nem sokat törödött a kormányképességgel, másrészt pedig csak azt nézte a fegyverben, hogy megsebezheti-e a kiegyezés hiveit. Hogy maga is megsebesülhet, az nem bántotta. Hiszen politikai exisztenciájának éppen az volt a legnagyobb erössége, hogy a nemzet szine elött szakadatlanul ébren tartsa azt, amit az uralkodójával megbékült nemzet a feledés háromszoros fátyolával takart el. Innen van, hogy a függetlenségi párt harminc esztendön keresztül olyankor vivta legnépszerübb harcait, ha abba a fátyolba tudott kapaszkodni, melyet a kiegyezés hiveinek táborából az utolsó ember se szivesen bolygatott. A kormányok hüségesen dudolták: felejteni, felejteni — a függetlenségi párt pedig sokkal népszerübb nótát tudott mindig: emlékezzünk régiekröl.

Mától fogva pedig, mintha ebben a tekintetben is uj rendet hozott volna *Széll* Kálmán. Már nem kötelesség felejteni és már szabad emlékezni. Mert olvassa el bárki a miniszterelnök beszédét az aradi gyászünnepröl és nem fogja benne megtalálni azt a kényelmetlen érzést, azt a diplomatikus kerülgetést, melylyel még nemrégen az e fajta kényes ügyet kezelték. Ha tegnap az előzékenységét kellett dicsérni, hogy az aradi vértanuk emlékünnepét nem próbálta szavazással elfojtani, hanem maga is kérte a napirendre tüzést, ma a csodálkozás tetézheti a dicséretet, mert nem *legyőzés*, hanem *meggyőzés* volt a célja ebben a kényes ügyben is. Nem azért kérte a napirendre tüzést, mert bizott benne, hogy a mögötte sorakozó tábor keresztül fogja segiteni a nehéz pillanaton, hanem azért, mert bizott benne, hogy a függetlenségi párt is meg fog hajolni az ő hazafiassága és kegyeletének mértéke elött. És miböl meritette ezt a merésznek tetszö bizalmat? Abból, hogy el volt szánva annak a bizonyos fátyolnak föllebbentésére, amely mögött mindenki be nem hegedt sebet sejtett. Széll Kálmán éppen ennél a legkényesebb ügynél akarta demonstrálni, hogy az a fátyol nem hiába boritotta annyi ideig a multakat, de a sebek immár be is hegedtek s már nemcsak a függetlenségi párt, hanem az egész nemzet is „emlékezhetik régiekröl.“ A nagy idök legnagyobbjaira, a szent ügy vértanuira, a magyar nemzetnek sokáig csak titokban imádott szentjeire: hadd zuhogjon az emlékezés veröfénye, mert nem kell immár fátyol és nem kell immár attól sem tartani, hogy akármilyen tetemrehivásra kiszökjék a sebből a vér. Az a seb behegedt a fátyol alatt s a nemzet és uralkodója félreértés nélkül tud visszanézni arra a multra, ahol még szemben állott egymással. És több volna manövernél, ha a függetlenségi pártot még ez a meglepö tanulság sem tudná meggyözni.

De meggyözte. Senkit ne ejtsen tévedésbe az a vita, amely mégis megindult a miniszterelnök beszéde után. Nem támadás volt az, csak a tisztességes visszavonulás fedezése. Nem is az a négy beszéd a fontos, mely a szélsöbalról felhangzott, hanem az a sok beszéd, mely elmaradt. Ezek az el nem mondott beszédek a fegyverletételt jelentették, mig az a négy beszéd a látszatot mentette meg, mivel egyéb megmenteni való ugysem maradt. S ha a függetlenségi párt tudott volna csak annyira gyöngéd lenni, amilyen kilenc évvel ezelött volt, ezzel nem a kormány iránt gyakorol kiméletességet, csak önmaga iránt. Akkor még a látszatot sem kellett volna megmentenie. Mert kétségtelen, hogy a nemzetre nézve jelentösebb az az egyetlen lépés, melylyel ma Széll Kálmán továbbment a függetlenségi párt régi követelésénél, mint az a sok követelés, amivel a függetlenségi párt kilenc esztendövel ezelött formulázott óhajtását megtoldotta. Mert az az egyetlen lépés azt jelenti, hogy ebben az országban hovatovább nem lesz többé kényes ügy, legalább a régi értelemben s azt a fátyolt is oda lehet tenni a történiai rekvizitumok közé. Megtette a kötelességét, mehet. Ellenben az a sok követelés, melylyel a függetlenségi párt most csak a kilenc év óta megnövekedett étvágyát árulta el, nem a függetlenségi pártnak válik nagyobb dicsöségére. Ha nem pusztán politikai gyöngédtelenség sugalta a követelések második és bövitett kiadását, akkor is csak azt bizonyitja, hogy mennyivel többet mer a mai kormánytól várni, mint mert régebben, a régi kormányoktól. És ez is csak Széll Kálmánt dicséri s azokat a várakozásokat, melyeket hazafias bátorságával és a legtitkosabb érzések iránt való fogékonyságával még politikai ellenfeleiben is támasztott.

És meg kell adni, hogy politikai ellenfelei, ha követeléseikben megeresztették egy kicsit a gyeplöt, az elismerésben sem akartak mindenáron kicsinyeskedni. Aminthogy nehéz is lett volna. Mert hiszen még az az egyetlen panasz sem állja meg a sarat, hogy

TÁRCA.

Feltámadás.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Nógrádi László.*

. . . A gyertya pislogó lángja oda esett a Klájn ur lánya sápadt arcára. Klájn ur megrémülve tántorodott hátra s kétségbeesve bámult a rongyokba burkolt alakra. Igy áll szembe egymással lány és apa; az egyik megjárva a bün ösvényeit, haza tért, a másik, az apa, kétségbeesett lelkét most akarta elveszitení, hogy ahhoz térhessen haza, oda az erdőszél porladozó lakójához.

A nyitva maradt ajtón hüvös levegő tódul be. A szellő susogva surran végig a szobán s belecsap a Klájn ur ámuló arcába. Ez magához tériteite.

— Ki vagy? kiáltja Klájn ur rekedt hangon.

— Apám, mondja reszketve, zokogva a lány s egy lépést előre jön, ott aztán összerogy, karjai szétcsapódnak, haja végig hull a kocsma piszkos fekete földjén, megtépett ruhája közül kivillog fehér husa, a szép fehér keble, melyet a bün fekete foltja piszkolt be.

— A lányom, — — az, mondja hörögve Klájn ur, menj, menj, zokogja fuldokolva, menj tőlem. Nehéz, görcsös zokogás hallatszik a földről fel, meg-megrándul a Klájn ur szép, nagy lánya minden szóra.

— Apám, mondja esdekelve, apám, kiáltja kétségbeesve.

— Nem vagyok az, — nem, — mondana még valamit Klájn ur, de ajka görcsösen összeszorul, a szörnyü átok csukló zokogásba ful s Klájn ur jajgatva hajtja ősz fejét a kocsma hosszu asztalára.

Nehéz csend támad erre, a szél sirdogáló fuvása hallatszik csak. Most ujra feltámadt s neki kapaszkodva az ajtó nyitott szárnyának, csikorogva rázza. A sötét, fekete éjszaka árnyai beleselkednek az ajtón.

Feljajdul megint a lány s keserü zokogását szakadozva kapkodja el az ajtón át a szél.

— Bocsáss meg, szól s felemeli a fejét.

— Késö már, mondja Klájn ur s kérges tenyerével végig simitja arcát.

— Jó leszek.

— Nem — — — halottam van, a lányom halott, kiáltja rekedten Klájn ur, az első, a jó, a tiszta, az anyád ott az erdő szélén, a lányom is meghalt, meghaltál, örökre meg.

Kemény, mély ráncokba huzódik a Klájn ur homloka, szeme kigyul, félelmes sápadtság ül az arcán, szava erősen hangzik, mintha itéletet tartana.

— Nincs lányom, csak volt, a tiszta, a jó, az meghalt, — — eltemettem. Meg se rezdül Klájn ur hangja, hogy ezt mondja, karját felemeli, nem is reszket: nincs, akit öleljek, nem ismerlek, mondja nyugodtan, menj, sohase lássalak.

Aztán elfödi arcát s lassan megindul kifelé. A nagy lány összerezdül a földön, eszelősen néz körül a szobában, hol neki többé helye nincs. Az emlékek megrohanják lelkét s vádlóan szólnak hozzá, fel-fel zokog, meg elcsuklik, aztán hirtelen, mintha eszébe jutott volna valami, felugrik, rongyait összekapja s lopvást, csendesen kifelé megy. Neki csap a sötét völgynek, amint lejebb ér, mind gyorsabban megy, nem törödik az utját álló tüskés bokrokkal, melyek belekapaszkodnak, már lihegve fut, mintha üldöznék. Megbotlik, leroskad, meg felugrik, a szél sivitva fut utána le a füzesek közé, hol esőtől megáradt sárgás hullámával, a nehéz ködtakaró alatt locsogva folyik, örvénylik az Ipoly . . .

*

Az öszi köd rajta fekszik mindenen s az a néhány bokor is, melynek ága kilátszik, fehéres zuzmarával van tele. Perzse néni kint áll az udvaron s kezét egybe téve bámul le a völgybe, hol nagy csendesség van. Béres István uram az udvaron foglalatoskodik, egy pillanatra megáll, de aztán hirtelen megindul, hogy rátekint az ég acélosan ragyogó aljára. Mindjárt kel a nap, sok a dolog, sietek, gondolja magában.

Perzse néni, mintha valami jutott volna eszébe, hirtelen ránéz Béres uramra. Béres uram elérti a nézését.

— No, szól, mi az, hogy mi?

— Rosszat álmodtam, mondja Perzse néni sóhajtva s megcsóválja a fejét, aztán közelebb huzódik Béres uramhoz s titokzatos arccal valamit seppeg, a fejét is csóválgatja, meg összehuzza a szemöldökét.

— Hát csak álom, — szól Béres uram, — nem kell mingyá nagy dolgot csinálni.

Perzse néni maga dolgot csinálni.

Perzse néni maga elé bámul, Béres István öregesen döcögve megy a gyalog uton mind lejebb-lejebb a völgybe, körül szállják a ködfoszlányok s mikor a völgy fenekére ér, egészen elfödik.

Perzse néni körül szinte ünnepies csendben hallgat minden, a szegényes béresházak álmosan állanak az udvar végében. Hajnali világosság ragyog már az égről, acélos fényt vetve az öszi ködtől belebegett szürke völgyre. A hegyoldal, hova felfutnak a sárga torzsszal lepett, letarolt szántóföldek, az erdő alján, kékes kökénybokrokkal van tarkázva. A lomha ködös levegő végig-végigsóhajt a völgyön, egy-egy madár röpül el gyorsan átcsapva a ködös hegyháton.

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

miért teszi le a törvényhozás koszoruját a képviselőház elnöke s nem a végrehajtó hatalom valamelyik tagja. Először is faktum, hogy amikor az aradi szobrot leleplezték, ami volt a kegyeletnek akkora ünnepi alkalma, mint a félszázados évforduló, a függetlenségi párt csak a koszorut kérte s az elnököt nem. Most az elnök személyesen viszi a koszorut. Másodszor nem szabad a függetlenségi pártnak elfelejtenie, hogy a Kossuth Lajos temetésén milyen nagyra taksálta volna a házelnök megjelenését, ha az véletlenül el nem tünik a fővárosból. S végre talán még sincsen minden jelentőség hijával, hogy most a házelnök annak a Széll Kálmánnak iniciativájára viszi személyesen a koszorut, akit mégis csak az uralkodó akarata állitott a nemzet élére. S ilyenformán ha a törvényhozás koszoruja a Perczel Dezső kezéből hull is a vértanuk szobrának talapzatához, de az iniciativa a Széll Kálmáné, akit a nemzet óhajtásához képest a király bizott meg az ország kormányzásával. Mikor pedig maga a végrehajtó hatalom inditványozza, a törvényhozás megszavazza s a házelnök leteszi a koszorut: akkor nincsen hiányosság a kegyelet teljességében, melyet ez a koszoru jelezni akar. Mindenkinek hódolatát viszi az a koszoru. És többet is visz. Mert elsőnek hirdeti a várva-várt idő hasadását, mikor a magyar politikát már nem kell feledéssel és mindig készen tartott fátyolokkal csinálni. Mikor a magyar politika már nem kénytelen merev nyakkal járni, mert talán ártalmára lehetett a multbanézés. A mai nappal a fátyol a históriáé, a multba nézni nem veszedelem, hanem erőgyüjtés, a vértanuk emlékénél pedig először ölelkezik a meggyógyult nemzet.

Az aradi vértanuk szobrát kilenc évvel ezelőtt leplezték le. De csak most következett el a fölszentelése. Mert az ügy, amelyet jelképez, most már nem kényes ügy többé...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, október 3.

A t. Ház megbizásából *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, meg fog jelenni az aradi vértanuk szobránál, hogy letegye ott a magyar törvényhozás koszoruját.

Ez a mai ülés pointe-je.

Eredménynek csak azért nem meglepő, mert a Széll-kormány eddig is hozzászoktatta a parlamentet és hozzá a nemzetet, hogy a kegyeletes érzés szabad megnyilatkozását nem akarja akadályozni, hazafias előzékenységben pedig mindenkor elmegy a viszonyoktól megszabott legszélsőbb határig. De azért nem szabad elfelejteni, hogy a Széll Kálmán miniszterelnök mai inditványa, melyet a t. Ház rövid vita után határozattá is emelt, ha mögötte marad is annak, amit a függetlenségi párt ma követelt, de *tulmegy* azon a követelésen, amelyet ez a párt ugyancsak az aradi vértanuk előtt való tiszteletadás szempontjából kilenc évvel ezelőtt hangoztatott. Mert a függetlenségi párt akkor csak a koszoruért szállott sikra, ma pedig a miniszterelnök maga inditványozta, hogy azt a koszorut a képviselőház elnöke személyesen tegye le az aradi vértanuk szobrára. És inditványozta ezt a miniszterelnök az egész nemzet osztatlan kegyeletének őszinte és poétikus hangsulyozásával.

Az inditvány erős hatással is nehezedett a függetlenségi pártra. Meglátszott a kissé erőltetett vitán, hogy a párt már csak a tisztesség okáért veszi fel a harcot, holott már eleve köszönettel tudná nyugtázni azt az eredményt, melyet harc nélkül sikerült elérnie. Mégsem maradt el a vita s az erőltetettség dacára sem volt érdektelen. *Thaly* Kálmán, *Polónyi* Géza, *Kossuth* Ferenc és az ősz *Madarász* József sok érdekes dolgot tudott felhozni, de mindegyiknek beszédében helyet talált az elismerés is a kormány iránt, mely előzékenységben minden elődjén tultesz. S ez az elismerés megnyilatkozott a szavazásban is, mikor öt-hat ember kivételével az egész törvényhozás hozzájárult a miniszterelnök inditványához.

Egyébként most a hónap kilencedikéig nem lesz ülés.

A képviselőház ülése október 3-án.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Plósz* Sándor, báró *Fejérváry* Géza.

Elnök: Bemutatja a főrendiház elnökének átiratát a kvóta-bizottság főrendiházi tagjainak megválasztatásáról és az október 6-ának félszázados évfordulója megünneplésére alakult fővárosi rendezőbizottság elnökének levelét.

(Október hatodika.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Nincs senki ebben a Házban, aki fájdalmas és kegyeletes érzületekkel ne emlékeznék azokról a gyászos eseményekről, amelyeknek 50 éves évfordulóját gyászünnepélylyel készülnek megünnepelni Aradon. Én természetesnek és helyén valónak tartom, hogy a képviselőház kegyeletes érzületeinek kifejezést adjon. Nézetem szerint ezen hozandó határozatnak azon keretek között kell mozognia, amelyeket megszab az, ahogy a t. Ház a maga kegyeletes érzületeit akarja kifejezésre juttatni. 1890-ben, midőn a felállitott aradi szobor leleplezetett, a t. Ház *Helfy* Ignác képviselő ur inditványára és ahhoz teljesen alkalmazkodva egyhangulag ehatározta, hogy az aradi szoborra érzületeinek kifejezéseül koszorut küld.

Most azt vagyok bátor a t. Háznak inditványozni, hogy a *Kossuth* Ferenc képviselő ur inditványának mellőzésével, a Ház határozza el és bizza meg elnökét, hogy kegyeletes érzületeinek kifejezéseül személyesen tegyen le koszorut a Ház nevében az aradi szoborra. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől és a középen.) Azt hiszem, t. Ház, ez méltó kifejezése a Ház érzületének. Azon keretek között mozog ezen határozat, amely kereteket megszab a t. Ház kegyeletes érzületének kifejezésre juttatása. Kérem a t. Házat, méltóztassanak ezt elfogadni és *Kossuth* Ferenc képviselő ur javaslatát mellőzni. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől és a középen.)

Thaly Kálmán: Mindnyájunkat eltölt a kegyeletnek és a fájdalomnak az az érzése, amelynek itt most kifejezést adott az ország miniszterelnöke. A magyarnak mindig dicséretes tulajdonsága volt a nagyjainak emléke irányában érzett kegyelet; végighuzódik ez a szép vonás egész ezereves történetünkön. A miniszterelnök pártkülönbség nélkül az egész ország nevében beszélt, amikor kegyelettel emlékezett meg az aradi vértanukról, de ugy látja, hogy a kegyeletnek csak az elnök által leteendő koszoruval akar kifejezést adni. Természetes, hogy ő hozzájárul ehhez is, de nem tartja elégnek. Sokkal méltóbb és illőbb volna az első honvédtábornokok sirjához a magyar honvédséget kivezényelni. Menjen el a gyászünnepre báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter. Ő, a vitéz katona, (Éljenzés) legméltóbban képviselheti a kormányt az ünnepen, mert az elhunytak is vitéz katonák voltak, miként ő. Hentzinek milyen büszke gyászünnepet csaptak. Könnyelmü lépés volt báró Bánffytól, hogy ezt a szobrot egyáltalán meg is bolygatta. Inkább állott volna régi helyén, amig a mennydörgős mennykő bele nem csap és szét nem robbantja. (Derültség) Fájdalom, a magyar kormányoknak nincs elég hatalma ahhoz, hogy Hentzi-féle ünnepeket letiltson és az aradi szoborhoz csak egy honvédszázadost is kivezényeljen. Ime, Fejérváryt is megbüntették, amiért Krieghammer Hentzi rendeletét tapintatlannak bélyegezte; a büntetés az volt, hogy a honvédséget is kirendelték a Hentzi-ünnephez. A miniszterelnök inditványán felül Kossuth Ferenc javaslatát pártolja.

Molnár János a maga és párthivei nevében bejelenti, hogy ők a kegyelet ez ünnepén minden politikai reminiszcenciát mellőzni akarnak s ezért hozzájárulnak a miniszterelnök propoziciójához.

Polónyi Géza előrebocsájtja, hogy egyéni nézetét fejti ki. Amikor a vértanuk ötvenéves emlékünnepére készül egy ország, a törvényhozás termében két érzésnek kell dominálnia: a kegyelet és az engesztelődés érzületének. E kettős érzésnek kifejezést is adna a miniszterelnök propoziciója, ha az előleges megállapodás folytán kerül a Ház elé. Ma azonban már politikai motivumok kerülnek a vitába.

Perzse néni, mint a szobor áll egymagában az udvaron, ki tudja, mit hánytorgat kis lelkében, meg-megcsóválja a fejét aztán lassan megindul a koresma felé.

Klájn ur már a koresmaajtóban ül, ott ül, mint régen azon a lángoló nyári nap hajnallatán, mikorra virradóra a lánya elszökött. Azóta meghozta gazdag gyümölcsét a föld s ujra puszta, virágtalan lett a mező, elveszett minden ékessége, sárban hevernek az illatos virágkelyhek, a dus lombu fákról hull a levél; s azóta összetört az ő lelke is, mert sárba hullt lelkének büszkesége, tiszta virága.

Bágyadt szemmel néz a völgybe, sápadt arcát kusza barázdák szántják végig, az éjszaka lelki viharának nyomai rá vannak vésve.

— Most már ott pihennék, mormogja maga elé, nem tudnék semmit.

A völgyi szellő végigfutja az utat és megmegcsörditi az utszéli fák haraszt ját, a mind fényesebben ragyogó, hajnalodó eget szálló ködök takarják el, de egyszerre csak piros tüzesomó pattan ki a sötét hegyek mögül, meggyul a szálló köd, sápadt lángu gomolygó füsttel ég a völgyfenék is, mintha óriási üst tüze volna.

— Ott pihennék, mondja Klájn ur, ott békén. Erőt vesz rajta az indulat, lelkére szakad a szerencsétlenség nehéz csapása, a szégyen, nagy csontos öklét káromlóan emeli az ég felé, hol az a tüzes golyó jelzi az örök erő forrását s rikácsolva kiált, maga se tudja kinek, csak kiáltja: átkozott, légy átkozott. Belezug a ködös völgybe a kiáltás, hol csendes minden. Nem szól egy kis madár sem: — óh, csak szólna, hogy szelid éneke végig szállna a néma völgyön, oh, csak volna egy csöpp ének is, egy kis tücsöké, hogy megtörné a ravatali csendet, talán a lélek is nyugodtabb lenne.

Klájn ur fáradtan hajtja le fejét s kérges tenyerébe temeti arcát, talán, hogy ne lássa bünös lányának előtte lebegő alakját, a bünös lányét, ki lelkét az örvények szélére vitte s csendes szivébe dobta a poklok égető tüzét. Észre sem veszi, hogy Perzse néni közeledik feléje az udvar felől.

Perzse néni lassan csoszogva lépeget.

— Fel van mán Klájn ur — kérdi, hogy oda ér.

Klájn ur ijedve rezzen fel, mintha üldözött bünös volna.

— Rosszat álmodtam — mondja Perzse néni. Csendes szelidséggel hangzik a szava, valami félénkség rezeg az öreges beszédében s látszik az arcán, hogy nem tudja, hallgasson-e, vagy beszéljen.

— Rosszat, mondja Klájn ur tompán s mereven bámul a völgybe, hol megszakadozva szállong a köd. Már itt-ott sötét foltok tünnek fel, az Ipoly füzfabokrai. A hegygerinc mögül előbukkant nap ragyogó tüzgolyója mind magasabbra száll, egy-egy sugara már áttört a köd gomolyagon s mint valami hosszu tüzes nyil belevágódik a hegycsucsokba, melyek ágakba szakadt hosszu füstfodrokat eregetnek szét.

Perzse néni éppen Klájn urhoz akar lépni, hogy a rossz álmát elmondja, mikor egyszerre a völgyből kiabálás hallatszik, öreges, szaggatott kiabálás.

— Az uram, kiáltja Perzse néni megrettenve, az uram, jaj, jaj és sietve megindul a hegymeredek völgybe szakadásán arra felé, honnan a Béres uram hangja hallatszik, a völgykanyarulat felé, hol a csonka kezü kőszent szobor áll, utána Klájn ur is csendes, vontatott lépéssel.

*

A völgyből nagy gomolyagokban szakadozik fel a köd, lepvást oda kuszik a hegy erdős oldalához. Ott aztán megülepszik a sárga harasztu lombkoronák között. Lassan, lassan kitisztul a völgyfenék s előtünik a sárgás nádas, a szürke, csupasz zsombékos rét s az Ipoly mentét szegélyező vékonyágu füzfabokrok a part két oldalán, mint két hosszu szalag. Perzse néni hamar megtalálja az irányt, neki vág az erdőszélnek, hol keskeny gyalogut van. Tudja, hogy Béres uram fáért járt az erdőn, csak ott eshetett baja. A hogy eléri a völgykanyarulatot, látja is már Béres uramat, amint integet a kalapjával, kezével s kiabál. Perzse néni nagyot lélegzik, hogy az édes urát épen látja.

— Mi legyen az, talán cethal? szól nagyot fujva.

— Az, az, mondja Béres uram, csak lásd, ihol vagyon ni s oda mutat, hol neki csapva az erdő szélének mély padmalyt ásott az Ipoly vize a fagyökerek között. Ott van felakadva ruhájánál fogva valaki, egy leány.

— Rózi kisasszony, szól reszketve Perzse néni, szakasztott az.

— En is ugy vélem, a szép, nagy lánya, az az, mondja Béres István uram s kamójával lenyul a piszkos vizbe.

Nehezen engedik ki az egybekapaszkodó fagyökerek kusza karjai, de mégis kihuzzák a partra, a ködtől nedves, hideg füre.

— Itt vagyon, az, mondja Perzse néni s kötőjével törülgeti vizes arcát a halottnak. Milyen tépett a ruhája a lelkemnek, ó, hogy megszaggatták az ágak, — szól Perzse néni s öreg arcán nagy könnycseppek gördülnek alá.

Klájn ur is oda ér, roskadozva lépeget, amint meglátja ott a földön a lányát, elfelejti, hogy szenny van azon, csak fehér arcát látja, a szép fehér arcát, a hust, amely az övéből való, leroskad melléje s görcsösen zokogva öleli.

— Az enyém voltál te, — mondja végig csókolva, — az enyém voltál. Forró könyüi ráhullanak s végig folynak, széles barázdákat szántva a fehér, hideg arcon, mintha a halott sirna.

Konstatálni való, hogy a végrehajtó hatalom kivonja magát a kötelezettség alól, hogy együtt érezzen a nemzettel. A tapintat szép jele az, hogy a miniszterelnök nem okolta meg, miért nem pártolja Kossuth inditványát. Ez azonban nem elég. Hiszen elismeri, hogy a Ház nem rendelkezik a honvédséggel, nem vezényelheti ki a szoborhoz. De ren 'elkezik a honvédminiszterrel, őt a megjelenésre utasithatja. Kérdi a miniszterelnököt, nyilatkozzék, mely okok miatt nem vállal szolidaritást a törvényhozással? Kossuth inditványát pártolja.

Kossuth Ferenc: Elismeri, hogy a kegyeletnek szép kifejezése a miniszterelnök beszéde, de fáj szivének, hogy a kormány távol akarja magát tartani az ünneptől és a honvédséget sem akarja kirendelni a szoborhoz. Hiába érvelne azok ellen, akik inditványát nem merik, vagy nem akarják elfogadni. Nem folytatja hát, mert inditványának megokolására két szó is elégséges: kötelesség teljesitése.

Madarász József: A jelen kormány a romlott közéleti állapotok megjavitására is vállalkozott. Lehetetlen tehát, hogy meg ne szólja őt azért, amiért ki akarja magát vonni az ünnepből. Éppen neki kötelessége felszólalni, aki élő tanuja azoknak az elmult nagy időknek, aki 48-ban mint köztársasági elveket valló férfiu látta, hogy e férfiakat éppen a felsőbbség érzelmeiben való bizalom vitte a halálba.

Visontai Soma: Az aradi ünnepen hiányozni fog a hadsereg és a kormány. Lehetetlen, hogy ne érezzük ennek fájdalmát. Minthogy a kormány nem teljesitette azt a kötelességét, hogy megfelelő tanácsot adott volna a királynak, — Kossuth Ferenc inditványát pártolja.

Elnök: Következik a szavazás.

A Ház a miniszterelnök inditványát elfogadja, és elhatározza, hogy az október 6-ikán tartandó aradi ünnepen a Ház nevében a képviselőház elnöke koszorut tesz a vértanuk szobrára.

(Napirend.)

Elnök inditványára a Ház elhatározza, hogy legközelebbi ülését 9-ikén, *hétfőn*, délelőtt 10 órakor tartja meg. Ezen az ülésen a kérvények 11-ik sorjegyzékét fogják tárgyalni.

Az ülés fél 12 órakor végződött.

BELFÖLD.

Darányi Ignác utja. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter ma este hazajött az árvizsujtotta vidékekről. Korán reggel bejárta már Győrváros védvonalait, gróf *Batthyány* Lajos, gróf *Laszberg* főispán és *Zechmeister* polgármester társaságában 10 óratájban a győri vámhoz érkezett, ahol a Rába-szabályozási társulat tisztviselői és érdekeltsége élén gróf *Czirály* Béla fogadta. A miniszter utja itt már a Rába töltésein haladt s célja a pinyédi töltésszakadás volt. Az áradat magát Pinyéd községet a belső kertek egy részének kivételével eléggé megkimélte, azonban Abda községben annál elszomoritóbb munkát végzett. Ötvennél több ház dőlt romba, sok helyütt a lakók összes ingóságait is eltemetve. A miniszter a községháza előtt *Detrich* Kálmán jegyzővel és *Magyar* Ferenc biróval, valamint az előljárókkal sokat foglalkozott, a károsultakhoz pedig nem csak számos kérdést intézett, hanem házukban is felkereste őket. *Tamás* János zsellért a miniszter megajándékozta és különösen kitüntette. A derék ember hallotta és tudta ugyan, hogy háza áldozatul fog esni a romboló elemnek, mégsem a saját háza védelmére sietett, hanem a község védelmét célzó munkálatoknál az utolsó percig kitartott. Az abdai földekről szintén több töltés-átmetszés vezeti le a vizet a Rábába. A miniszter ezeket a munkálatokat is megszemlélte; több kisgazdától azonban arról értesülvén, hogy e töltések az árvizet nem elég gyorsan vezetik le a földekről, elrendelte, hogy a vizlevezetési szempontból legelőnyösebb helyen egy uj átvágás munkálatai azonnal foganatba vétessenek. Onnan a miniszter visszahajtatott Győrbe. Délután még kikocsizott a győri állami selyemgombolyitó gyárba, hol *Bezerédj* Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott fogadta és bemutatta a gyárat, mely 12 pancsovai munkásnő felügyelete alatt 112 győri leányt foglalkoztat. Azután a miniszter még a mintegy 20 katasztrális holdnyi uj Erzsébet-ligetet s a pompás városházát szemlélte meg s miután a betegeskedő győri püspököt is meglátogatta, gróf *Batthyány* Lajos, *Bezerédj* Pál és *Lévay* Lajos országgyülési képviselők társaságában a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

A mócsai emberkinzás. *Komáromból* irják lapunknak: A mócsai emberkinzás ügyében a sajtó egy része helytelen adatokkal lép fel ujabban s ezekből persze egészen helytelen következtetéseket is von le. Igy az állittatik, sogy Szabó Kálmán szolgabiró és társai ártatlanoknak találtattak. Ezzel szemben a valóság az, hogy Szabó Kálmán és Molnár Gedeon alszámvevő ellen a fegyelmi eljárás *még folyamatban* van s az ügyiratok most fognak a tiszti ügyésznek inditványtétel végett kiadatni. Hasonlóképp nincs még határozat a Czunyi József községi biró és Göbel Lajos községi jegyző ellen megindított fegyelmi ügyben sem, amely a sok közbevetett felebbezés miatt csak ujabban jutott el a vizsgálat foganatositásáig. De még Ghyczy alispán és Konkoly-Thege főszolgabiró ügyesincs végérvényesen elintézve, mivel a fegyelmi választmány határozata még a belügyminisztertől nem érkezett vissza s igy nem tudható, a miniszter felülvizsgálatának mi lesz az eredménye. Téves az az állitás is, mintha az alispán fegyelmi ügyében a főispán küldte volna ki a vizsgáló biztosokat. Az 1886. XXIII. t.-c. 3. §-a szerint az alispán, mint a közigazgatási bizottság tagja ellen nem a főispán, hanem *maga a bizottság* küld ki vizsgáló biztosokat; *most is igy történt*. S még hozzá tehetjük, hogy az egyik biztos, Horváth Géza, valamint ennek helyettese, Csetke Béla köztudomás szerint *ellenzéki* férfiu. Hogy az ilyen helytelen adatokból levont következtetéseknek mekkora lehet az értékük, azt bátran rábizhatjuk a közvélemény itéletére.

KÜLFÖLD.

Az osztrák kormányváltozás.

Bécs, október 3.

Éppenséggel nem lehet mondani, hogy a Clary-féle fél-hivatalnokminisztériumot bármely részről is örömmel vagy lelkesedéssel fogadnák. Az eddigi német ellenzéknek csaknem minden árnyalata hangoztatja, hogy nem adja ki kezéből a fegyvert mindaddig, amig legfontosabb követeléseiknek a teljesedése biztositottnak nem látszik. Cseh részről az a vélemény nyilvánul, hogy a hivatalnok-minisztérium *sokáig fog kormányon maradni*, vagyis hogy a politikai viszonyok egyhamar nem fognak annyira tisztázódni, hogy pártférfiakból álló parlamenti minisztérium vegye kezébe a kormányt. Egyelőre a csehek csak készülődnek, de amint a nyelvrendeletek eltörlése megtörténik, ki fog törni a harc a parlamentben és a parlamenten kivül egyaránt.

A bécsi hivatalos lap, mint előre jeleztük, ma közölte azokat a császári kéziratokat, amelyek a kormányválság befejezését jelentik. A régi miniszterelnökhöz és az ujhoz intézett kéziratok a következők:

Kedves *Thun* gróf!

Indittatva érzem magam, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok összminisztériuma által kért demissziót kegyesen megadjam és értesitem önt, hogy stájerországi helytartómat, *Clary-Aldringen* Manfréd grófot az uj minisztérium megalakitásával megbiztam.

Bécs, 1899. október 2.

Ferenc József s. k. *Thun* s. k.

Kedves *Clary* gróf!

Kinevezem földmivelésügyi miniszteremmé és egyszersmind *ideiglenesen megbizom* a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok minisztertanácsában való elnökléssel.

Bécs, 1899. október 2.

Ferenc József s. k. *Clary* s. k.

Kedves *Clary* gróf!

Kineyezem gróf *Welsersheimb* Zeno táborszernagyot ujra honvédelmi miniszteremmé, dr. *Wittek* Henrik lovag titkos tanácsost ujra vasutügyi miniszteremmé, dr. *Körber* Ernő titkos tanácsost belügyi miniszteremmé, dr. *Kindinger* Ede lovag titkos tanácsost és a trieszti tartományi főtörvényszék elnökét igazságügyi miniszteremmé, dr. *Chledowski* Vladimir lovagot, miniszterelnökségem miniszteri tanácsosát miniszteremmé és megbizom dr. *Hartel* Vilmos lovag titkos tanácsost és osztályfőnököt vallás- és közoktatásügyi minisztériumom vezetésével, dr. *Stibral* Ferenc osztályfőnököt kereskedelemügyi minisztériumom vezetésével és dr. *Kniaziolucki* Szeverin lovag osztályfőnököt pénzügyi minisztériumom vezetésével.

Bécs, 1899. október 2.

Ferenc József, s. k.

Kedves gróf *Thun*!

A midőn kérelmére kegyesen fölmentem önt miniszterelnököm hivatalától és belügyi minisztériumom vezetésétől, hálásan emlékezem meg arról az *önzetlen készségről*, amelyel ön mindenkor bebizonyult hüségével a legnehezebb viszonyok között ujra szolgálatomra állott és ezért, valamint az önre háramlott kötelességek teljesitésében való *hazafias odaadásért* teljes elismerésemet fejezem ki, amelynek külső jeléül dijmentesen adományozom önnek *Szent István-rendem nagykeresztjét*. Egyidejüleg átküldöm önnek további intézkedés végett azokat a kéziratokat, amelyekkel többi miniszteremnek hivataluktól való fölmentésük iránti kérelmét elfogadom.

Bécs, 1899. október 2.

Ferenc József s. k.

Ezek a kéziratok az egyes fölmentett miniszterekhez intézve, tudtul adják, hogy az uralkodó az állásuktól távozó miniszterek mindenikének *az I. osztályu vaskoronarendet adta*. A király ma délben bucsukihallgatáson fogadta a visszalépő miniszterek, két órakor pedig a minisztériumok főnökeivé kinevezett osztályfőnököket fogadta. Az uj minisztérium tegnap este tartotta első tanácskozását.

Bécs, október 3.

A király ma délelőtt gróf *Clary-Aldringen*t fogadta, aki gróf *Abensperg-Traun* főkamarás és gróf *Welsersheimb* honvédelmi miniszter közreműködésével letette a hivatalos esküt. Azután *Körber*, *Kindinger* és *Chledowski* miniszterek tették le az esküt gróf *Abensperg-Traun* és gróf *Clary* közreműködésével. Az esküminta *Hauenschiedl* miniszteri tanácsos olvasta föl. *Welsersheimb* és *Wittek* miniszterek, akik az előbbi kabinetnek is voltak tagjai, valamint a minisztériumok vezetésével megbizott osztályfőnökök nem tettek esküt.

Bécs, október 3.

Ő felsége ma délután fél 2 órakor *Hartel* vallás- és közoktatásügyi miniszteri, *Stibral* kereskedelmi miniszteri és *Kniaziolucki* pénzügyminiszteri külön kihallgatáson fogadta.

Prága, október 3.

A *Narodni Listy* mai számában azt irja az uj kabinetről, hogy sokkal tovább fog kormányozni, mintsem gondolják. A lap a szlávok szolidaritására appellál és azt irja, hogy az esetben, ha valamennyi szláv szolidárisan jár el, határozott győzelemre számithatni, mert egyszerü aritmetikai tény, hogy nyolc millió német nem uralkodhatik állandóan tizenhat millió szláv fölött.

A többi szláv lapok is hasonló hangon irnak és kilátásba helyezik a *legelkeseredettebb oppoziciót*.

Bécs, október 3.

A király lemondott arról a szándékáról, hogy Mürzstegbe utazik.

Bécs, október 3.

A bécsi lapok kedvezően fogadják az uj minisztériumot.

A *Fremdenblatt* azt irja: A kormányban nagytekintélyü férfiak vannak, akik rendes viszonyok között valamennyi párt rokonszenvének örülhetnének. A nemzeti dagályt most józanságnak kell követnie. A német pártoknál ezt a nyelvrendeletek megszüntetése vezeti be, a cseh klubra nézve annak a belátása, hogy a német pártok legyőzése lehetetlen volt és csakis a törvényhozás alkotmányos utján juthatnak állandó vivmányokhoz. Az állam közeledése a német pártokhoz semmi esetre sem foglal magában ellentétet a szláv nemzetekkel.

Perzse néni is fuldokolva zokog s a lány merev kezét szorongatja.

— Szakasztott az édesanyja, szól, szakasztott az, olyan jó is volt, óh az áldott keze, mondja még, de elcsuklik szava.

— Jó is, áldott, oh, mondja szakadozva Klájn ur, jó is, már az. Átöleli Klájn ur a lánya hideg testét, hozzá szoritja fejét erősen, valamit sugdos.

Az erdő nagyokat sóhajtva, nyirkos ködöt lehel ki a rétre. Béres uram zavarodottan tipeg: nagy, esetlen kérges kezét oda-oda emeli a szeméhez.

Azután felkel Klájn ur, roskadt alakja kiegyenesedik, valamit mormol, azután kemény hangon szól a halott felé fordulva: megbocsátok, megtisztult a lelked.

Halk zokogás következik erre. Béres István uram is elfordul az erdő felé, melyen szállongva ül a köd s a napsugár vérvörös tüzében olyan, mintha kigyuladt volna; a hegyek, bércek oldalain merő lángoló füstgomoly minden, egy háborgó, omló, hullámzó lángtenger van ott. A völgy áll csak tisztán, itt-ott füstölög még egy megszakadt ködfoszlány.

— Feltámadtál, — kiáltja Klájn ur a völgybe. Harsogva száll végig a nagy haldokló mezőn kiáltása, talán felemeli egy-egy haldokló kései virág is porba hajtott, sápadt fejét, talán megértik a Klájn ur feléjök szálló harsogó szavát.

— A bünből feltámadtál, — szól szakadozó hangon Klájn ur s mély hit, szelid megnyugvás ül az arcán.

— Lányom vagy, — mondja s áldóan terjeszti a halott fölé kezét.

A völgynyilás végén a kőszent látszik, magas alakjára fényes ruhát sző a ragyogó napsugár, csonka keze éppen az erdőszélnek nyulik s olyan, mintha szeliden, áldva terjesztené azt a Kláin ur holt lánya felé.

A *Neue Freie Presse* kételkedik benne, hogy a többség pártjai, noha nagyon ellenségesen fogadják az uj kabinetet, olyan balgák lesznek, hogy *Clary* szorosan körülhatárolt föladatának megoldását, amely főképp nekik áll érdekökben, teljesen meghiusitsák. A csehek is a legujabb párthatározatok szerint annyira óvatosak, hogy bejelentett oppoziciójukat a többségi pártok szolidaritásától teszik függővé. Ez csakis visszatartó hatásu lehet, mert a nyelvrendeletek megszüntetése sem a lengyeleket, sem a katolikus néppártot nem érinti. Abban, hogy az uj emberek igazságosan és pártatlanul akarnak kormányozni, kételkedni nem lehet.

A *Neues Wienes Tagblatt* azt irja: Az uj emberek között nagytehetségü, kétségbevonhatatlan lelkiismeretességü hivatott férfiak vannak. Politikai lovagiatlanság volna, ha utjokat megnehezitenék.

A *Vaterland* Clary grófot mint a legjobb főbb közigazgatási tisztviselők egyikét és mint előkelő, jó indulatu embert üdvözli és ezt mondja: Ha az uj kabinetnek sikerül a császár intencióinak teljesen megfelelnie, azok a viharok, amelyek eddig közéletünkben dultak, elcsöndesülnek és minden téren meglesz a termékeny politikai munkának rég óhajtott biztositéka.

A *Deutsches Volksblatt* inti a katolikus néppártot és a lengyeleket, hogy ne azonositsák magukat a csehek részéről bejelentett legélesebb oppozicióval és figyelmezteti a katolikus néppártot, hogy mindenkor a közvetitő szerepét játszotta a nemzetiségi kérdésben. A nevezett lap szerint az uj kormány főfeladata a nyelvkérdés megoldása, a katolikus néppárt közreműködésével.

Az *Arbeiterzeitung* szerint bajos volna azt állitani, hogy ez idő szerint más, mint bürokratikus kormányzás lehetséges volt. Az uj emberek között egészen derék hivatalnokok vannak.

Pilsen, október 3.

Ma este megint tüntetésre készültek a csehek. A Ringplatzon sok ezer főnyi ember hullámzott és nagy lármával elindult a német szinház felé. A rendőrség és a katonaság hamarosan ott termett és széjjelzavarta a tömeget.

Bécs, október 3.

Gróf *Clary* ma a baloldal vezéreivel, gróf *Stürgk*, *Hochenburger*, *Kaiser* és *Pergelt* képviselőkkel tanácskozott a parlament egybehivásáról. Valamennyien egyhangulag az ülésszak bezárását kivánták. A képviselőház október 17-én fog összeülni. Megelőzőleg a kormány visszavonja a nyelvrendeleteket s már most törvényjavaslatot dolgoztat ki a nyelvkérdésnek *Csehországban* való rendezése tárgyában.

A transvaali háboru.

Budapest, október 3.

Sem angol, sem boer részről nem mondották még ki az utolsó szót, de alig szenved kétséget, hogy a közelebbi időben, talán még ezen a héten, formaszerüen *megkezdődnek az ellenségeskedések*. Jól informált részről ugy vélekednek, hogy a *támadást a boerok fogják megkezdeni*, nem akarván időt engedni az angol csapatoknak arra, hogy tulnyomó számban koncentrálódjanak a határon. Ezt a szándékot tulajdonitják legalább *Joubert* tábornoknak *Redwers* angol generalisszimus ellenében, aki ez idő szerint csak 20.000 emberrel rendelkezik; ha pedig időt engednek neki, október végére 75.000 főnyi hadat vonhat össze.

Angol részről a döntő szó a *titkos államtanács* (Privy Council) szombati üléséből várható. Erre a napra van összehiva az államtanács *Osborneba*, ahol maga *Viktória* királynő fog elnökölni. Ennek a koronatanácsnak, amely ez idő szerint 282 főből áll, tagjai a királyi hercegek, a szükebb és tágabb kabinet összes tagjai, a korona elismert tanácsosai, valamint az összes pártok kiváló személyiségei és politikusai. A királynő választja ki ezeket a londoni lordmayor kivételével, aki hivatalánál fogva tagja a koronatanácsnak. A Privy Council lordelnöke ez idő szerint a devonshirei herceg. A koronatanács valószinüleg el fogja határozni a *parlamentnek* e hó 17-ikére való egybehivását.

Durban, október 3.

Minden pillanatban várják azt a hirt, hogy a *boerok Natal északi határán támadólag* léptek fel. Charlestonban bennszülöttek fosztogatták a raktárakat. Sundspruit mellett összesen 5000 boer táborozhat 23 ágyuval, Mullers-Farm körül pedig 4000 boer, 300 boer Botha-Passban gyülekezik, mintegy 15 mértföldnyire New-Castletől. A „Larpoola" gőzös egy tábori tüzérségi üteggel, egy hadikórház osztálylyal és hadiszerekkel Indiából Durbanba érkezett.

Simonstown, október 3.

A *Magicien* angol hadihajó azt a parancsot kapta, hogy a Delagoa-öbölbe menjen.

Lorenzo-Marques, október 3.

Transvaalból ideérkezett szökevények azt beszélik, hogy Machadorp állomáson egy boer csoport kényszeritette őket, hogy levegyék a kalapjukat, mig a boerok a transvaali nemzeti dalt énekeltek. Néhány angol embert megrugdostak és egyiküket tőrrel halálosan megsebesitették.

Johannesburg, október 3.

A bányabiztos hivatalosan közzéteszi, hogy a szeptember 29-iki proklamációt, amelyben kijelentették, hogy a *bányák háboru esetére* továbbra is üzemben maradhatnának és megvédelmeznék azokat, ismét visszavonták. A biztos azt tanácsolta az *angol alattvalóknak*, hogy *mielőbb elutazzanak*. A johannesburgi hadügyi bizottság ma este ülést tart.

London, október 3.

Az angolok nagyban és sürgősen fegyverkeznek. Legközelebb az *Army Service Corps* 25 százada indul el Dél-Afrikába. Ez a hadtest még csak 1870. óta áll fönn, s a hadcsoportok élelmezése és elszállásolása a feladata. Kilenc század az aldeshoti táborban áll, ahonnan, ha elvonulnak, a szolgálatot *magánvállalkozóknak kell teljesiteniök*, miként ez 1870-ig az angol hadseregben mindenütt szokásos volt. Az *Army Service Corps* két osztályra oszlik: egy lovasitottra és egy gyalogosra. Az elsőnek 2300, utóbbinak 1000 embere van, beleszámitva a pékeket és mészárosokat is.

Woolwichben, Dublinben, Corraghban és Portsmouthban 16 század áll, amelyeket ugyancsak Dél-Afrikába fognak küldeni s ez annak jele, hogy Angliából egy egész hadtest, 35.000 ember fog Transvaal ellen vonulni.

New-Orleansból jelentik, hogy az angol kormány ott már intézkedett az iránt, hogy e hó elejének folyamán *3000 öszvért továbbitsanak* onnan Dél-Afrikába, melyeket mostanában vásároltak. Ezeket még 7000 fogja követni. 300—500 öszvérhajcsárt is toboroznak, különösen olyanokat, akik a kubai hadjáratban is részt vettek. Az Egyesült-Államokban tömérdek kocsit rendelt meg az angol kormány és egy chikagói lókereskedő cég megbizást kapott arra, hogy a nyugati határon levő nehéz igáslovakat vásárolja össze, 110—125 dollárjával darabonként.

Fokvárosból azt táviratozzák a *Daily Newsnek*, hogy a natali Ladysmith tábor valamennyi gyarmati öszvérhajcsára *nyiltan vonakodott a határra menni*.

Dundeeben minthogy 3500 katonát koncentráltak, akik a földmüvek emelésével foglalkoznak. A natali Durbanba mára várják az első indiai csapatokat és 14 napon belül még vagy 5000 embert.

London, október 3.

A Reuter-ügynökség a következő ujabb hireket kapta Dél-Afrikából: *Ladysmithból* tegnap délután három század karabélyos sietve *Oranjéba* indult. Albricht, az oranjei tüzérség parancsnoka — mint *Fokvárosból* jelentik — egy tüzércsapattal *Kimberley* felé indult. A transvaali törvényhozó testület két házát egy pretoriai távirat szerint, elnapolták. *Bloemfonteinből* azt táviratozzák, hogy az idegenek kiutasításáról szóló törvényt hivatalosan kibirdették.

London, október 3.

A *Times*nek jelentik Johannesburgból tegnapelőtti kelettel: Noha Johannesburg most nyugodtabb, mint péntken volt, a helyzet mégis komoly. Johannesburgból is, Pretóriából is sok vonat ment a natáli határra csapatokkal, lovakkal és lövőszerrel. A határon már több ezer főnyi haderőnek kell állania. Sokat beszélnek arról, hogy egy tüzérségi csapat *sok nagykaliberü ágyut* vitt magával. Ma ismét több burgher-csapatot küldtek a határra.

London, október 3.

A hadügyi kormány *lázasan készülődik a háborura*. Még ezen a héten *behivnak hetvenezer tartalékost*. A parlament október 17-én ül össze és valószinüleg *nagyon izgalmas jelenetek lesznek*, de előrelátható, hogy *a kormány politikája győzni fog*, mert még az ellenzék zöme is rá fog szavazni.

Bern, október 3.

A *nemzetközi központi békeiroda* által egybehivott delegátusok gyülekezete, amelyben 45 béketársaság volt képviselve, a transvaali ügyben sürgönyöket és feliratokat küldött *Viktória* királynénak, Anglia miniszereinek és *Krüger* elnöknek.

Londonból egyik sürgönyre a következő rövid válasz érkezett:

Fel vagyok hatalmazva ő felsége által a hozzá intézett sürgöny vételét elismerni.

Lord Salisbury.

Pretóriából a következő válasz érkezett:

Köszönöm sürgönyeiket. Mi mindig semleges választott biróság mellett küzdöttünk és nem is kivánunk egyebet, mint egy ilyen választott biróságot.

Krüger, elnök.

HIREK.

A kis-zombori járásorvos.

Ennek az esztendőnek márciusában Kis-Zomborban nekiült a levélirásnak egy szegény elkeseredett asszony. A levél nekünk szólott, az irója pedig dr. Sziklai Károlyné, az ottani járási orvos felesége. (Azóta meghalt az orvos s özvegyasszony lett a feleségéből.) A levelet se kaptuk meg, csak most. Bár előbb jutott volna el hozzánk. Az ujságirás gyári munkájában, a világ ezer gondja, baja közepette, amikor minden nap lefarag belőlünk egy darabka érzést, mert közvetlenül látjuk és figyeljük az őrült kavargást, amibe milliók élete összeömlik — még mindig lett volna szivünk ahhoz, hogy segitsünk a szegény járási orvoson — az emberiség javára. Most már késő.

Mert ez a szürke vidéki doktor nem a tucatból való volt. Egész életét a tudományának szentelte. Verekedett a halállal s olyan fegyvereket kovácsolt ellene, amik elől annak meg kellett hátrálni. A *croupos* nyavalyák specialistája volt, de nem a kitaposott nyomdékban, hanem bölcs reformokkal lépve föl a veszedelem ellen. Nagy sikerei nyilvánvalóvá tették azt, hogy ujitásai arra valók, hogy hóditsanak az orvosi világban. A felesége — ugy látszik — hüséges figyelője volt a munkájának, mert valósággal szakszerüen irja le annak eredményeit. Nem tudákoskodva, hanem egyszerü józansággal mondja el, hogy férje gyógymódja nemcsak hogy biztosan hat és gyógyit, hanem a betegség lefolyását nagyon meg is röviditi. A tüdőgyuladást három-négy nap alatt, a gyermekek szamárköhögését, ezt a gyötrelmes, kegyetlen nyavalyát két-három nap alatt gyógyitotta az ura. Talán legnagyobb eredménye tudásának az, hogy a gyermekek gyilkosát, a gégecroupot szérum nélkül két-három nap alatt meggyógyitja s a nélkül, hogy hozzányulna a késsel a gyermek gégéjéhez.

Mindazonáltal ezek az adatok sem igen volnának megbizhatók... Egy szerető asszony, aki hisz az urában — mond, a mit a szive diktál. De nemcsak ő mondja. Egész sora az orvosi tekintélyeknek bizonyit mellette. Dr. Kovács Géza, dr. Liszt Nándor, dr. Czevernyák Károly a *Gyógyászat*ban kezeskednek érte, dr. V. Poulet francia orvos egy hazájabeli szaklapban, dr. Horovitz a *Wiener Medicinische Wochenschrift*-ben, dr. Lengyel az *Orvosi Hetilap*-ban, dr. Dundas *Grant* londoni orvos egy angol, dr. *Schöderberg* egy svéd s dr. *Eberson* galiciai szaklapokban nyilatkozkoztak a magyar járási orvos gyógymódja mellett. Ki is próbálták valamennyien s a gyakorlat diktálta nekik a nagy elismerést, amiből a szegény járási orvosnak itthon semmi se jutott.

Tudniillik ez a szegény naiv doktor, akinek csak tudománya volt az ereje, hogy minden durva visszautasitás dacára is dolgozzék, sohase jött föl hozzánk a redak-

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat
Budapest, VII., Erzsébetkörut 17. szám.
Kiszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket.
Felvilágositás dijtalan.

cióba alkalmatlankodni, nem járta a minisztériumokat.... Szóval nem volt élni való ember szegény, s mig Anglia, Franciaország, Németország tudós világa himnuszokat irt róla, mi észre se vettük.... A negyven krajcáros orvosi vizitek dijából csak husz krajcárt adott kenyérre, a másik huszszal a tudománya javára kisérletezett, próbált, drága gyógyszereket szerzett be a kisérleteihez — s meghalt Kis-Zomborban abban a kórságban, ami a fáradt, elkeseredett, kimerült embereket viszi a sirba.

Erről szólt a felesége második levele. Ennek az irásnak már fekete szegélyes a papirosa. Az van benne elmondva, hogy pár órával azután, ahogy a márciusi levelét megirta nekünk — meghalt a férje. A régen megirt levél a mappájában maradt. Most, szeptember harmincadikán utána irt egy másikat melléje s egyszerre küldi el nekünk mind a kettőt. Nem azért, mintha el akarna érni valamit az irással, mert hát az ura meghalt már — hanem mert az emlékének áldoz azzal, ha nem dobja el azt a márciusi szomoru levelet, amiben arra kért minket, hogy segitsük elő nagy munkájában azt az — ugy látszik — igazán nagy embert, akit nem vett tudomásul Magyarország.

Nem bizony. Annyira nem, hogy nem is feleltek arra az alázatos kérelmére, hogy adjon át neki valamelyik budapesti kórház egy osztályt, amelynek betegein bebizonyithatja, hogy a tudománya mit ér. Aztán magántanár akart lenni, de vizsgára se bocsátották. Szóval nagyurasan elbántak vele.

Szegény doktorné asszony, nincs erre semmi vigasztalás. Nálunk az a rend, hogy kilinceselni kell a nagy uraknál, minél többet kellemetlenkedni nálunk, akik a hirt csináljuk . . .

Mért nem tanult a kis-zombori orvos némely pestiektől? . . .

(Th.)

Budapest, október 3.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *Rohonczy* György altábornagy városi parancsnok szabadságáról visszatért és átvette a szolgálati ügyek vezetését. — *Barlovácz* György szerb főkonzul ma Nisbe érkezett, ahol a szerb királyi udvar már hetek óta időzik. — Dr. *Guth* Samu fülorvos külföldi tanulmányutjából visszaérkezett a fővárosba. — Dr. *Gáspár* Ferenc operatőrfogorvos külföldi tanulmányutjáról hazatért és fogorvosi működését megkezdette.

— **A király nevenapja.** Holnap lesz a király nevenapja s ezt a napot a szokásos ünnepélyességgel üli meg a hivatalos világ és a főváros közönsége. A főistentisztelet délelőtt tiz órakor lesz a Mátyás-templomban, ahol *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás pontifikál. Hálaadó istentiszteleteket tartanak a főváros többi templomaiban is. A király névnapja alkalmából a két egyetemen, valamint a főváros összes iskoláiban szünetelnek az előadások.

— **A Budapesti Napló Almanachja.** A napokban küldjük el *minden előfizetőnknek* a Budapesti Napló negyedéves *Almanachját*. Ez lesz az Almanach *negyedik* füzete, amely a három előbbivel egybekötve az esztendő teljes képes krónikáját adja. Az Almanach e füzetében megtalálják olvasóink az elmult negyedév minden fontosabb eseményének illusztrációját; fölhivjuk figyelmüket a rennesi pörnek szentelt lapokra. *Az Almanach a rennesi pörről kilencven képet: arcképet, rajzot, pillanatfölvételt közöl.* Az elmult negyedév e legkimagaslóbb eseménye képekben elmondva bizonyára érdekelni fogja a közönséget. Az Almanach e füzetét *minden előfizetőnk megkapja, az ujon belépettek is.*

— **A kiutasitott orléansi herceg.** *Fülöp* orléansi herceg rendesen a belga határszélről kémlelte hiveinek mesterkedéseit és ott várta a jelt, amely Párisba szólitja. Most is ott akart tartózkodni, amig az összeesküvők pörét tárgyalják. Szándékában azonban megakadályozták, mivel a belga kormány elhatározta, hogy *kitiltja a herceget az országból.* Lipót király sajátkezüleg irt levélben értesitette erről az orleansi herceget. Okul Belgium szigoru semlegességét hozza fel.

— **Nősüljön meg!** Az öreg Gyulai Pálnak ma ugyan kiadták a porcióját az egyetemen legujabb politikátlan politikájáért, hogy tudniillik nem akar lemenni Aradra a Kisfaludy Társaság koszorujával. Szép nap délutánodott a fiatalságra. (Tudniillik csak délután ment föl Gyulai Pál az egyetemre, tehát kárba veszett a délelőtt.) No, hanem aztán a délután egy volt a régiek közül, zajos, abcuggal viharos, igazi egyetemi nap, amikor nem tanul a polgár, hanem tüntet. Tiz perccel négy óra után lépett a terembe az öreg ur. Gyanutlanul tipegett a katedrához, sőt örült, hogy olyan szép számban jelent meg a hallgatóság. Hanem aztán következett egy kis kellemetlenség is. A lelkes ifjuság verni kezdte egyelőre csak a padokat, tombolt és azt kiabálta: — Le a hazáruló val! Koszoruzza meg a Hentzi szobrát! — Ez még semmi. Ilyesmit kiabáltak már máskor is az egyetemen. Uj motivum is vegyült azonban a tüntetésbe. Némely viccesek azt kiáltották oda a megszeppent öreg urnak:

— Nősüljön meg! Nősüljön meg!

Erre — akármilyen kellemetlen is volt máskülönben a helyzet — elmosolyodott az öreg hazaáruló. Ő tudja mért. — Aztán beszélni akart. Többször is fölkapaszkodott a katedrában, hogy most már majd mond valamit, de annál hangosabban biztatta az ifjuság: — nősüljön meg, nősülni! . . . Mivelhogy azonban az öreg nem hajlandó erre, szedte a sátorfáját s bement a tanári szobába. Oda is elkisérte a zaj s aki csititotta a haragos ifjuságot, egy-két odavetődött professzor — szintén kikapott tőlük. Végre is nem győzték már megvárni, mig az öreg ur lejön a tanári szobából — s hazamentek a legények. Azután hazament Gyulai Pál is és pedig — szokása ellenére — kocsin. — A Gyulai-heccel kapcsolatban emlitjük meg azt is, hogy Beöthy Zsolt nyilatkozatot küldött hozzánk, amiben azt mondja, hogy semmi köze azokhoz a hirekhez, amik a nevét belekeverték a Gyulai ellen irányuló akcióba. S tiltakozik is minden ilyes ráfogás ellen.

— **Bucsuzó miniszteri tanácsos.** Dr. *Stettina* József miniszteri tanácsost tudvalevőleg a magyar államvasutak igazgatójává nevezték ki s igy távozik a kereskedelemügyi minisztériumból. Az V. vasuti szakosztály tisztikara testületileg bucsuzott el a délelőtt Stettinától. Barosovits Albin miniszteri tanácsos meleg szavakkal festette, hogy a bucsuzó miniszteri tanácsos a hivatali kar iránt tanusitott baráti viszonyt milyen kitünően tudta összhangba hozni a hivatali kötelességgel. Stettina, akit mélyen meghatott a tisztikar rokonszenve és ragaszkodása, — köszönetének és hálájának adott kifejezést azért az odaadó szorgalomért, amelyet a minisztériumban müködése alatt a tisztikar mindenkor tanusitott. A tisztikar holnap este dr. Stettina tiszteletére a Royal-szállóban bankettet rendez.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Szubovits* Antal honvédelmi magyar minisztériumi miniszteri tanácsosnak, buzgó és hasznos szolgálata elismeréseül a *Lipót-rend lovagkeresztjét* adományozta.

— **Széchenyi basa jubileuma.** Gróf Széchényi Ödön basa tudvalevőleg október 18-án üli meg negyedszázados jubileumát annak, hogy a király ajánlatára a szultán a konstantinápolyi török katonai tüzoltóság szervezésével megbizta. A magyar tüzoltók ezt az évfordulót ünnepiesen megülik és küldöttségileg képviseltetik magukat gróf Széchenyi basa tiszteletére Konstantinápolyban rendezendő ünnepségeken. A küldöttségbe már eddig is sokan jelentkeztek. A küldöttség október 16-án, délután három órakor indul Konstantinápolyba, ahová 18-án reggel érkezik meg. Itt Széchenyi basa október 19-én fogadja a küldöttséget. Október 20-án a magyar tüzoltók küldöttsége részt vesz a szelamlikban. Széchenyi basa a Konstantinápolyba érkező magyar tüzoltók tiszteletére nagy gyakorlatot tartat tüzoltó katonáival, amelyet a szultán is megnéz.

— **A nemzeti hős bevétele.** Nagyon ünnepelték nemrégiben a franciák *Marchand* őrnagyot. A teljesen kompromittált hadsereg köréből „fogtak" valakit, aki nemzeti hősként szerepeljen, s igy kissé helyreállitsa a becsület megbillent egyensulyát. A fogás azonban nem sikerült. Marchand hamar lejárta magát, mert abba a végzetes tévedésbe esett, hogy ő valóban nemzeti hős. Tul is ment az illő határon, mire a hadügyminiszter egyszerüen elkergette Párisból az elkapatott héroszt. Marchand visszavonult valahová a vidékre, babérain nyugodni. S mivel ez foglalkozásnak szép ugyan, de nem jövedelmező, most — könyvet ir. Igy valahogy bevételre tesz majd szert; a kiadója azt reméli, hogy nagyon keresett könyv lesz. Tanulság: nemzeti hősnek lenni jövedelmező foglalkozás — ha az ember érti a módját.

— **Uj orvosok a Rókusban.** A Szent-Rókus-kórházban e héten töltik be azokat az orvosi állásokat, amelyek legutóbb megüresedtek. Ezek között lesz hat uj alorvos, két segédorvos s több fizetéses gyakornok. Az ujonnan alkalmazandó orvosok az első sebészeti klinika, illetőleg a kórház teendőinek ellátásával lesznek megbizva.

— **Ünnepelt törvényszéki elnök.** *Eperjesről* táviratozzák: *Palugyay* Gusztáv királyi törvényszéki elnök tiszteletére szép ünnepet rendeztek birótársai. Kurth Miksa festőművészszel szép képet festettek, amelyet ma lepleztek le a tanácsteremben. *Both* Gyula a birák nevében, *Kubinyi* Aurél az ügyvédi kar nevében üdvözölte az ünnepeltet. Az ünnep után bankett volt.

— **Október 6.** Politikai körökben, de a nagyközönség közt is rokonszenvvel beszélnek a képviselőház mai határozatáról, amely *Széll* Kálmán miniszterelnök inditványára a Ház elnöke által tételt az aradi vértanuk szobrára a törvényhozók koszoruját. Ez a határozat nagyobb megtisztelése az aradi vértanuk emlékének, mint az 1890-iki, mert akkor a Ház csak azt mondotta ki, hogy koszorut küld Aradra a leleplezendő vértanu-szoborra, de nem bizta meg a koszoru letételével az elnököt s az ünnepre nem ment el sem Péchy Tamás elnök, sem valamelyik alelnök, noha rendkivül sok képviselő, sőt több főrend is megjelent rajta. A Ház koszoruját *Helfi* Ignác vitte Aradra és ő is tette le a szoborra. *Perczel* Dezső elnököt pártkülönbség nélkül nagyszámu képviselő kiséri Aradra. Eddig ezek a képviselők jelentkeztek a Ház küldöttségében való részvételre:

Perczel Dezső elnök, Molnár Antal, Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Madarász József, Csávossy Béla, Hieronymi Károly, Takácsy Sándor, Leidenfrost László, Barabás Béla, Madarász Imre, Szinay Gyula, Bernáth Béla, Asbóth János, Wolfner Tivadar, Mezőssy Béla, Vészi József, Balogh László, Beles János, Ortutay Gyula, Wittmann János, Kubik Béla, Papp Elek, Major Ferenc, Lakatos Miklós, Polczner Jenő, Mülek Lajos, Ugron Gábor, Visontai Soma, Holló Lajos, Barta Ödön, Rátkay László, Polónyi Géza, Pichler Győző, Kalocsay Alán, Meskó László, Biró Lajos, Gräfl Andor, Jeszenszky Ferenc, Putnoky Mór, Rigó Ferenc, Leszkay Gyula, Justh Gyula, Poder Rezső, Thaly Ferenc, Kállay Lipót, Lukács Gyula, Hentaller Lajos, Endrey Gyula, Szőcs Pál, Sturmann György, Komlóssy Ferenc, Rónay János.

A honvédegyletek központi bizottságának küldöttségét dr. *Balogh* Sándor és *Csatáry* Lajos vezetik s tagjai lesznek: *Feleki* Miklós, *Nagy* Pál, *Blaskovich* Lajos, *Bekellay* Ottó, *Szilágyi* István, *Muth* Ferenc, *Bathó* Ferenc, *Perczel* Gyula, és *Mikár* Zsigmond.

Az egyetemi ifjuság ünnepi programmja egy részét együtt rendezi a polgárság ünnepével és csatlakozik a polgárok nagy gyászmenetéhez. A részletes ifjusági program a következő:

Reggel 9 órakor az ifjuság a központi egyetemről gyászfátyolos zászló alatt az egyetemi templomba vonul gyászmisére. Mise után az ifjuság visszatér az egyetemi körbe, ahonnan tizenegyedfél órakor az ujvárosháza disztermében tartandó gyászünnepre megy. A gyászünnepen az ifjuság nevében *Horváth* Zoltán emlékbeszédet mond, *Bénárd* Ágoston pedig elszavalja Tóth Kálmán *Mit faragsz ács?* cimü költeményét. Délután harmadfél órakor az ifjuság a központi uj egyetem előcsarnokában gyülekezik, ahonnan három órakor a temetőbe vonul. Utirány a következő: Kecskeméti-utca, Kálvin-tér, Muzeum-körut, (ahol a müegyetemi ifjuság csatlakozik a menethez), Kerepesi-ut és Köztemető-ut. A temetőben a menet gróf Batthyány Lajos mauzoleumánál áll meg, ahol *Brezovay* Kálmán mond beszédet. Innen az ifjuság *Forinyák* Béla sirjához megy, aki egy hazafias tüntetés alkalmából áldozatul esett a katonaság sortüzének. Forinyák sirjánál *Mutschenbacher* Emil mond beszédet. Mindkét sirra diszes babérkoszorut helyez az ifjuság.

Az ifjuság gyászünnepének rendezősége lelkes hangu falragaszokon szólitja föl a polgárokat az ünnepen való részvételre.

Az *aradi különvonat* október 5-ikén délután 3 óra körül fog indulni a központi pályaházból. Ezen a vonaton a képviselőház tagjai, tisztviselői, Budapest fő- és székváros küldöttségének tagjai, az 1848—49-es honvédek kivétel nélkül, a hirlapirók s az egyetemi ifjuság utazhatnak. A képviselők és hirlapirók bérletjegye érvényes, ezek részére igazolvány nem szükséges. A többi jogosultak részére a képviselőház háznagyi irodájában október 5-én délig a hivatalos órák alatt igazolványt fognak kiadni, amelylyel a különvonaton Aradra és vissza érvényes egy egész I., illetve II. osztályu jegy váltandó. Az igazolvány alapján váltott jegy csakis a külön vonatra érvényes. Aradra érkezés este 8 óra körül. Visszaindulás másnap október 6-án este 5—6 óra között.

— **Uj magyar nemes.** A király, mint a hivatalos lap mai szama közli, dr. *Révy* Ferencnek, Fejér vármegye tiszteletbeli főorvosának és a vármegyei közkórház igazgató főorvosának, valamint testvérének, *Révy* Géza Viktornak, a bodrogközi Tisza-szabályozó társulat igazgató-főmérnökének, ugyszintén törvényes utódaiknak az *ikervári* előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— **Uj bolygó.** *Nizzá*ból jelentik, hogy az ottani csillagvizsgálóban szeptember 29-én este 8 órakor Giacobini csillagász uj bolygót fedezett föl. A bolygó öt fok- és tiz percnyire állott a déli elhalástól. Az

uj bolygó naponkint két perenyire keletre és tiz perenyire nyugotra tart pályafutásában. Jelenleg nagyon gyengén világit és csak nagy messzelátóval figyelhető meg. Ez időtájt az Ophiuchus csillagképében tartózkodik és nálunk körülbelül este tiz óra tájban figyelhető meg a teleskop segélyével. Lenyugvása a délnyugati égboltozaton azonban minden este késik, minélfogva hosszabb ideig marad látkörünkben.

— **Lesseps és az aradi tizenhárom.** *Türr* István beszélte el a szabadelvü pártkörben ma este a következőket: Amikor 1885-ben a kiállitás alkalmából nálunk jártak a franciák, nagy részük lerándult Arad városába is. Ott aztán valaki figyelmeztette őket az aradi vértanukra. Rögtön el is mentek valamennyien a vesztőhelyre. Az öreg *Lesseps* Ferdinánd ment elől, s amikor odaért, *keresztet* vetett. Aztán kiegyenesedett, s lángoló beszédet tartott az egybegyüllt nagy közönség előtt.

— Keresztet vetettem — mondta — mert ez a hely szent hely. Martirok sirja fölött állunk, martirokén, akik vérüket ontották a hazájukért, annak szabadságáért és diesőségéért. Fölszólitlak benneteket, magyar haza fiai, hogy ápoljátok kegyelettel az ő emléküket! Legyenek ők a ti büszkeségtek. Őrizzétek meg az ő szent neveiket! És az ő emlékük tanitson benneteket — nem a meghasonlásra — hanem az egyetértésre!

Körülbelől igy beszélt az ősz Lesseps, s egy könnyet törölt ki a szeméből, hogy bevégezte beszédét.

És Türr István ezt abból az alkalomból elevenitette föl, hogy ma délelőtt a magyar parlamentben valósággá vált a nagy francia óhajtása. Szép, nagy valósággá.

— **Andrée bójája.** Lázas érdeklődéssel vizsgálták meg kiváló szakemberek azt a bóját, amely azt a reménységet keltette fel, hogy Andrée él és elérte az éjszaki sarkot. Délelőtt tiz órakor történt a vizsgálat Stockholmban, mint egy távirat jelenti. *Svedenborg* kapitány, aki jelen volt Andrée léghajójának fölszállásakor, ugy nyilatkozott, hogy a karabély-horog, ugy látszik, nem volt a horogszemre erősitve, a bóját tehát nem kötélen eresztették le. Erre aztán kinyitották a bóját. Elsőbben lefürészelték a bója legalsó részének szélén levő rézhálót, mire homok esett ki belőle, azután kivették a bója hegyét a ráerősitett rézcsővel. Az utóbbiban kis viz volt. A rézcsővet azután alul elfürészelték. Legalsó részében gummi-dugót találtak, amelyen egy kis kavics volt. A cső belseje papirszerü anyaggal volit bevonva, amelyről nagyitóüveggel konstatálták, hogy valamilyen tengeri moszat-fajta. *Nathorst* tanár ugy nyilatkozott, hogy a bója nem uszhatott a sarktól a Károly király-földjéig. Svedenborg azt hiszi, hogy a bóját üresen vetették ki. A felső részt valószinüleg lecsavarták. *Nordenskjöld* azt hiszi, hogy 1900-ban meg kellene vizsgálni a Károly király-földjét.

— **Szegény embereké lett a főnyeremény.** Ritkán ugyan, de néha mégis odatalál a szerencse, ahol éppen szükség van reá. Az osztálysorsjáték mai huzásán került ki a kerékből a négyszázezer forintos nagy nyeremény — s okosan került ki. Négy negyed sorsjegygyel nagyváradi szegényemberek között oszlott meg. Az egyik nyerő *Terner* Béla, egy fiatal orvos, a másik egy kis *varróleány*, a harmadik a fürdőház gépésze, *Balog* Rezső, a negyedik pedig egy *Hirschl* Arnold nevü könyvvezető. Tekintettel arra, hogy a nagy öröm se hasznos ugy az első pillanatban, *Kiss* Dávid kereskedő, aki a sorsjegyet eladta, kiméletesen adta tudtukra az illetőknek a nagy esetet. Csodálatosképpen egyiknek se jutott eszébe, hogy elájuljon. Egészen helyénvaló dolognak találták, hogy az övék a pénzecske s a társaság férfitagjai ma valószinüleg jó kis áldomást isznak, mig a kis varróleány arról álmodik, hogy milyen jó az, ha az embernek nem kell reggeltől késő estig a gépet hajtani . . . szóval: — a pénz lirai költő, amelynek révén valóra válik egynémely érzékeny verses mese.

— **Bemocskolt Garibaldi-szobor.** A fanatizmusnak egy ujabb vitéz cselekedetéről ad hirt a római táviró. A Róma közelében levő Frascati városkában tegnapelőtt valaki csunyán bemocskolta *Garibaldi* szobrát. Az egész lakosság fölháborodott és nyomozta a tettest. Végre ráakadtak Paolo *Ricottini* sekrestyés személyében. A fölbőszült lakosság kevés hija, hogy meg nem linchelte a merénylőt.

— **Bokody Antal bucsuja.** A következő sorok közlésére kérték fel lapunkat:

Ős-Budavára idénye alatti vendégszereplésemet befejezve, hálas köszönetet mondok Budapest székes-főváros hazafias közönségének, valamint Ős-Budavára részvénytársaság tekintetes igazgatóságának azon jóindulatáért, melyben engemet, mint a vezetésem alatti 40 tagu szintársulatot részesiteni kegyeskedtek.

Mély tisztelettel

Bokody Antal,
Délvidéki szinházak igazgatója.

— **Emlékezzünk Sándorra.** Filippopoliszban nemrégiben nagy népgyülés volt, ami azon a tájon nem ritkaság, mivelhogy minden rendü és rangu politikus a népre appellál s azonközben azt teszi, amit jónak lát, függetlenül a felséges tömegtől. Ez a népgyülés azonban nevezetes egy *Karavelov* nevezetü politikai tekintélyre nézve. Megemlegeti, amig él. Csunyán rácáfoltak tudniillik . . . De csak vegyük szép sorjába a dolgokat.

Karavelov miniszter akar lenni. A szemérmes nyugaton az ilyesmit eltitkolják az emberek vagy legalább is nem viszik a piacra. Odalenn azonban más a divat. Karavelov ur tehát szónokolt ilyenformán:

— Bizza reám a fejedelem és a nép a kormányt s majd megmutatom én, hogy hogyan kell kirántani a pénzügyi slamasztikából Bulgáriát.

Hittek is neki, meg nem is. De különösen az nem tetszik a publikum egyik tamáskodó tagjának, hogy a szónok óvatosan kerül minden szót arra nézve, hogy micsoda viszony volt közte és Battenberg Sándor között.

— Hát Sándort miért fosztotta meg a trónjától? — Kérdezte a kivánesi a népből.

— Én? — mondta a szónok. — Én? Egyáltalában semmit se tudtam az egész összeküvésről. Semmi részem sem volt benne.

No de már ezt nem türhette el szó nélkül egy másik ember szintén a kellemetlenkedő népből és nagyon ráolvasott Karavelov urra. Azt mondta:

— Abban az évben, amikor Sándort suppon vitték ki az országból, inas voltam a szófiai orosz konzulátusnál. Az eset előtti éjszakán az ur a konzulnál volt. Akkor főzték ki, hogy hogyan vigyék ki a fejedelmet a hazából.

Egy másik ember is szót kért. Kiszolgált katona, akinek hinni lehet. Ez meg azt mondta, hogy benne volt abban az őrségben, amely a fejedelmet kikisérte a határra a detronizálás után. S az urat is ott láttam. Hát hogy lehet az, hogy még se tudott az összeesküvésről?

Az istenadta nép méregbe jött s meg akarta verni Karavelov urat. De Karavelov ur akkor már sehol se volt.

— **Tüntetés Lueger ellen.** *Bécsből* jelenti tudósitónk, hogy ma délelőtt egy ottakringi iskola megnyitásánál zajos tüntetés volt Lueger ellen. Az összegyült tömeg *pfuj* és *abcug* kiáltásokkal fogadta Luegert. A rendőrség a tüntetés alatt nyolc embert letartóztatott.

— **Halálozás.** Gróf *Pejacsevich* Artur országgyülési képviselőt, mint Szécsényről irják, tegnap délután temették élénk részvét mellett. *Boda* endrefalvi esperes végezte a gyászszertartást. A százakra menő közönség között nagy számmal volt a nép képviselve, amely eljött valláskülönbség nélkül, hogy lerója kegyeletét elhunyt jótevője, az igaz demokrata iránt. Nógrádmegye képviseletében *Nagy* Mihály alispán jelent meg. A halottas kocsit az impozáns gyászkiséret a vasuti állomásig követte, honnan az elhunytat a nasici családi sirboltba kisérte.

Spanraft Alajos győri főreáliskolai tanár szeptember 30-án Győrött elhunyt.

— **A klosterthori katasztrófa.** A klosterthori pályaudvaron tegnap történt vasuti szerencsétlenségről hivatalosan a következőket jelentik: Tegnap este fél tiz órakor az 1359. számu személyvonat a klosterthori pályaudvaron nekiment egy ujonc-csapatnak, amely az 555. számu vonattal érkezett és éppen átszállni készült. *Két ujonc sulyos, huszonhárom könnyü sérülést szenvedett.* A sebesülteket mind a kórházba vitték.

— **Kétfejü gyermek.** Mint lapunknak irják, *Almás-Kamaráson* egy *kétfejü* gyermek csodájára járnak az emberek. Egész teste teljesen normális, csak éppen a feje mellett baloldalt, ferdén egy éppen olyan másik fej nőtt ki. A legérdekesebb a dologban az, hogy a két fej teljesen egyforma — legalább azt mondják a szemtanuk. Mi nem láttuk.

— **Hajószerencsétlenség.** Pétervárról jelentik, hogy a *Miklós* gőzhajón tegnap Schlüsselburg és Pétervár között kazánrobbanás történt, amely három matrózt megölt és egyet sulyosan megsebesitett. A robbanás olyan rémületet keltett, hogy két férfi és egy asszony a vizbe esett és belefult.

— **Házasság.** Dr. *Schirilla* Achill ceglédi járásbirósági albiró eljegyezte *Kavalszky* Ilona kisasszonyt Eperjesen.

Mezei Izidor eljegyezte *Váradi* Lipót tekintélyes kereskedő leányát *Regina* kisasszonyt Jászárokszálláson.

— **A tegnapi tüntetéshez.** A tegnapi szocialista tüntetésről a rendőri sajtóiroda ma a következő jelentést adta ki: A szocialisták tüntetése alkalmával tegnap este az Andrássy-uton 51 embert állitottak elő a hatodik kerületi kapitánysághoz. Ezek közül 8-at, akik igazolni tudták, hogy véletlenül kerültek a tömegbe és hogy a rendzavaráshoz nincsen semmi közük, rögtön szabadon bocsátottak, a többieket pedig az éj folyamán a jegyzőkönyv felvétele után helyezték szabadlabra. Az utóbbiak ellen megindították a kihágási eljárást.

— **Hohenlohe a Dreyfus-pörről.** Nagy dolog az, ha a német kancellár megszólal olyan kérdésben, amely Franciaországot a legvadabb izgatottságban tartja. Itt minden szónak megvan a maga sulya, rejtett értelme. A kevés beszédü *Hohenlohe* beszélt a minap egy ilyen belső kérdésről, a Dreyfus-ügyről. Nyilvánvaló, hogy nem a maga személyes meggyőződését tolmácsolja, hanem szavainak őszinte igazságáért angazsálta az egész hivatalos Németország becsületét. A földrajzi kongresszuson hozta szóba a kancellár a rennesi itéletet. Gaston *Rouvier*, a francia delegátusok egyike, aki szintén részt vett a berlini földrajzi kongresszuson, a *Figaro*ban most megirja, hogy *Hohenlohe* herceg kancellár a kongresszus tagjainak tiszteletére adott ebéden a következőket mondta neki:

— A francia kormány a szomoru Dreyfus-ügy ötletéből *komolyságának számos bizonyitékát szolgáltatta.* A vihar ma elmult, az ügy be van zárva, a mi a kormány viselkedésének érdeme. A helyzet a legsulyosabbak egyike volt. Mit lehetett volna tenni? Az önök vezérkarának nem volt része a dologban. A rennesi katonai törvényszék enyhitő körülményekkel hozta meg az itéletet, a mivel, hogy ugy mondjam, be akarta ismerni, hogy *nincsenek bizonyitékai Dreyfus bünösségére.* Az önök kormánya nagyon helyesen járt el, hogy ennek az *ártatlan embernek kegyelmet adott.* Neki is, Franciaországnak is becsületére válik, hogy ebből a kinos ügyből igy került ki. Már most meg fognak nyugodni a lelkek, felejteni fognak, dolgozni fognak önöknél az emberek.

A birodalmi kancellár ezután néhány hizelgő megjegyzést tett *Waldeck-Rousseau*ról s igy folytatta:

— A párisi kiállitás bojkotjáról terjesztett hirek *merő abszurdumok.* A legnagyobb őrültség volna, ha Franciaországot felelőssé akarnák tenni egy jogi kérdésért. Én magam minden alkalommal azt mondom az ujságiróknak, hogy Németország megfeszitett erővel fog részt venni a kiállitáson.

— **Véres párbaj.** Véres párbaj volt ma a fővárosban. *Beniczky* Barnabás és *Lukács* A. hivatalnok voltak az ellenfelek. Először a cinkotai erdőben pisztolylyal állottak szembe egymással. Két golyóváltási állapitottak meg a segédek, huszonöt lépés távolságról öt-öt lépés avanszszal és ha a pisztolypárbaj eredménytelen maradna, karddal mérkőznek meg az ellenfelek. A pisztolypárbajban a második golyóváltásnál *Lukács golyója Beniczky cilinderét furta keresztül.* Mivel a pisztolypárbajban sebesülés nem történt, egyik fővárosi vivóteremben folytatták karddal a mérkőzést. Beniczky a kardpárbajban egypár jelentéktelen karcolást kapott, ő azonban ellenfelének az altestére sulyos vágást adott, ugy hogy a segédek az orvosok tanácsára megszüntették a további verekedést. A párbajra — mint a verekedés szinhelyén kiderült — sajnálatos félreértés adott okot.

— **Megtámadott börtönőr.** Megirták a lapok, hogy a nagyváradi ügyészség fogházában *Takács Süveges* Sándor betörésért elitélt rab éles vasdarabbal támadta meg *Pető* Károly börtönőrmestert, mert kegyetlenül bánt a rabokkal. *Perjessi* Mihály ügyész a vizsgálatot ez ügyben befejezte s kideritette, hogy a rab azért követte el a merényletet, mert rossz magaviselete miatt a munkateremből kitiltották. Hivatalosan megállapitották, hogy a fogházban a rabokkal humánusan bánnak.

— **Halál a sineken.** A *temesvár-nagybecskereki* helyiérdekü vasut vonalán, — mint *temesvári* levelezőnk irja — ma reggel nagy szerencsétlenség történt. A Nagy-Becskorekről reggel elindult személyvonat *Uj-Pécs* alatt elgázolt egy embert, lovaival és kocsijával együtt. Az áldozat *Illics* Iván dinyási lakos, aki a nyitott vasuti átjárón át akart hajtani s csak későn vette észre a fenyegető veszedelmet. Illics a fején sulyosan megsérült és csakhamar meghalt. A vizsgálatot meginditották.

— **Gyilkosság az erdőben.** *Lugos*ról táviratozzák, hogy *Trifu* Éva fiatal özvegyasszonyt ma a vasziovai erdőben meggyilkolva találták. Azt hiszik, kedvese ölte meg.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásának eredménye a következő: *négyszázezer koronát* nyert az 56195 számu sorsjegy, *tizezer koronát* a 31154 94504 39452, *ötezer koronát* a 12443, *kétezer koronát* a 40516 22114 76732 13793 5039 87249 70547 96210 36652 91471 58106 81265 77360 71515 36132 15597 88358 64345, *ezer koronát* 60339 21605 41315 79805 31002 25835 44469 98932 39487 19931 82564 36108 15565 35146 19157 75182 79430 91657 45401 48145 73928 5890 38916 64300 86250 18429 29802 85875 27322 68713 5370 71952 91869 71066 44378 94638 10019 327 77777 4517 69483 22791 55102, *ötszáz koronát* nyert a 23260 6430 53136 13155 33623 82752 58833 3006 13508 48463 91196 74077 88690 97718 95874 73627 94097 19659 59489 37758 93069 89860 65166 18783 3997 47336 31911 5725 65932 31307 16655 54450 23136 78939 12363 63386 99216 37652 57699 62039 6889 4006 71723 80938 71813 32219 37775 számu sorsjegy.

— **Felolvasás.** *Tóvölgyi* Titusz, az ismert spiritiszta érdekes felolvasást tartott a Telefon Hirmondó legutóbbi házi hangversenyén. A felolvasást lapunk más helyén ismertetjük.

(x) **A háziasszonyok figyelmébe.** A finom faju kávé napról-napra drágul, azért a gondos háziasszony célszerüen fog tenni, ha szükségletét mielőbb beszerezni igyekszik a *Fratelli Deisinger* fiumei kávé- és tea- behozatali vállalatnál, ahol idei termésü, legfinomabb minőségü kávék még a régi olcsó árakért kaphatók.

Perotti Gyula eltünése.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, október 3.

Érdekes hir járja be napok óta a főváros müvészi köreit. Arról szól a hir, hogy az Operának kitünő tenoristája, *Perotti* Gyula — eltünt. Eltünt hamarosan a nélkül, hogy valakinek szólt volna a szándékáról s magával vitte Bartóky Matildot, az Opera volt fiatal müvésznőjét is.

Pár héttel ezelőtt még itt volt Perotti Gyula Budapesten. Akkor érkezett meg vidéki körutjából, mert a nyáron összejárta Perotti Gyula Magyarországnak egy egész csomó kisebb és nagyobb városát. *Bartóky* Matilddal, járt vidéki köruton.

Ez az utazás arra szolgált volna, hogy egy kissé regresszálja magát, mert a gazdag ember hirében álló Perotti, akinek pár évvel ezelőtt Triesztben még fényesen berendezett mükertészete is volt, nagyon szegény ember lett az utóbbi időkben. Börzespekulációkra adta a fejét s a börze neki is vesztét okozta, mint sok más embernek, aki egyszerre akar meggazdagodni.

A vidéki vendégszereplés — mint már emlitettük — egyáltalában nem ütött be. Perotti — bizonyára Bartóky Matild unszolására — az alföldi városokat járta sorra és például megtörtént vele többek között Mezőturon és Szarvason az is, hogy nem tudott előadást tartani, mert nem akadt publikum. Mezőturon Rakodczay szintársulatánál akart szerencsét próbálni egy közös előadással. Rakodczay azonban, látva a közönség hangulatát, nem ment bele a vállalkozásba.

Szinte kétségbeesve jött haza Perotti vidéki körutjáról, amely nemcsak hogy semmiféle anyagi eredménynyel nem járt, de még a megtakaritott pénzét is fölemésztette. Bartóky Matilddal utazott együtt s mivel bevételük sehol sem volt, nagyon sokba került a vidéki körut.

Perotti Gyula az utóbbi időkben annyira rossz anyagi helyzetben volt, hogy fényes lakását felmondta és az István főherceg szállodában huzta meg magát egy szegényes kis lakásban s különben is olyan egyszerüen élt, hogy ösmerősei csodálkoztak afölött, hogy ő, akinek régebben oly nagy jövedelmi forrásai voltak, aránylag ily egyszerü életre adta magát. Ennek az önmegtartóztatásnak azonban egyszerü oka volt, az tudniillik, hogy Perotti teljesen szegény ember lett, ugy hogy még a fizetésének nagy részét is adósságai törlesztésére kellett forditani.

E mellett szinte megható volt az a gyöngéd érzelem, amelylyel *Bartóky* Matild iránt viseltetett. Ez az erőteljes kinézésü, fess leány teljesen meg tudta hóditani a már hatvan esztendős müvészt, ugyannyira, hogy Perottit már el sem lehetett képzelni a fiatal, alig 25—26 éves müvésznő nélkül. Mikor a vidéki körut után — amely teljes fiaskóval végződött — hazajöttek a fővárosba, naponta együtt lehetett őket látni a New York kávéházban. Itt költötték el szerény reggelijöket s mindenki azt hihette volna róluk, hogy férj és feleség, akik most élik a mézesheteiket. Ebédelni is egyik szerény Andrássy-uti vendéglőbe jártak s ugy a társadalommal, mint müvészkollégáikkal keveset törődtek.

Perotti pár évvel ezelőtt válópört inditott a felesége ellen s ez a válópör most van a befejezés stádiumában. Operai körökben azt beszélik, hogy ha válópörát befejezte, el akarja venni feleségül Bartóky Matildot, aki annak idején az ő protekciója folytán került az Operához, a honnan a Nopcsa-éra idején elbocsátották.

Perotti, amióta a vidéki körutja fiaskóval végződött, egyre emlegette bizalmas ismerősei előtt, hogy itthon nem tud megélni s ki fog menni Amerikába, ahol reméli, hogy müvészete nagyobb anyagi elismerésre talál.

— Amerika most már a müvészet hazája — emlegette gyakran — ott lehet csak pénzt keresni. Most megyek ki, mikor még nem késő.

Körülbelül három héttel ezelőtt bejelentette az Opera igazgatóságának, hogy Németországba megy vendégszereplési körutra. Az Opera igazgatósága megadta neki az engedélyt s Perotti elutazott. Elutazása előtt azonban olyan intézkedéseket tett, amelyek arra mutatnak, hogy nagyon hosszu ideig nem szándékozik visszatérni Budapestre. Az István főherceg szállodában volt lakását felmondta; mindenét összecsomagolta s igy indult neki a világnak.

Azt is tudják a beavatottak, hogy Perotti szerződési ajánlatot kapott Buenos-Ayresből; sőt vannak olyanok is, akik látták a formális szerződést Perotti kezében. Ez azonban természetesen csak mind találgatás, mert viszont vannak olyanok is, akik azt állitják, hogy Perotti nem Amerikába vitorlázott, hanem Rigába ment s ott fog vendégszerepelni.

Annyi tény, hogy a német lapok mindeddig egy betüt sem irtak arról, hogy Perotti valamelyik német szinpadon vendégszerepelt volna; pedig már *három hete, hogy az Opera igazgatóságától németországi vendégszereplésre kért engedélyt.* Azóta Perottit senki sem látta, és azt sem tudta róla senki, hogy hol tartózkodik.

Tegnapelőtt érkezett hir tőle, elutazása óta először. *Hamburgból* jött a levél, amelyben azt irja Perotti, hogy ott van, arról azonban, hogy mit keres ott s meddig szándékozik ott maradni, egy árva szóval sem emlékszik meg. Amióta ez a levél ide érkezett, többen táviratoztak neki kollégái és ismerősei közül, a táviratokra azonban mindeddig nem érkezett válasz. Mindenki bizonyosra veszi most már, hogy Perotti Hamburgban hajóra szállt s azóta utban van már Amerika felé, ahol — amint itthon emlegette — boldogulását reméli.

Az Operában természetesen nagy a zavar a miatt, hogy a müvész eltünt. Október elsejére kellett volna már visszatérnie, de maga helyett csak az emlitett levél érkezett Hamburgból.

*

A *Budapesti Napló* tudósitója ma este az Operában felkereste *Káldy* Gyula igazgatót, hogy tőle megtudjon egyet-mást Perotti eltünésére vonatkozólag. Az igazgató kijelentette tudósitónk előtt, hogy az Opera igazgatóságának semmiféle *hivatalos* tudomása nincs Perotti eltünéséről s nem is tartják ezt valószinünek, mert Perottit még szerződés köti az Operához.

Annyi tény azonban, hogy a müvész mintegy három héttel ezelőtt engedélyt kért arra, hogy Németországba mehessen vendégszerepelni. Ezt az engedélyt meg is kapta — bizonytalan időre; köteles azonban az igazgatóság hivására azonnal visszatérni.

Arra nézve, hogy ez a visszahivás megtörtént-e már, nem nyilatkozott az igazgató, aki erősen hiszi, hogy Perotti nem tünt el.

A körülmények azonban oda mutatnak, hogy a müvészt nem fogja egyhamar viszontlátni a mi Operánk.

FŐVÁROS.

(*) **Halottak napja.** A Kerepesi temető igazgatója 1300 forint költséget kért ma a tanácstól, hogy a halottak napján gróf *Batthyány* Lajosnak, *Klapka* Györgynek, *Kossuth* Lajosnak, *Deák* Ferencnek, *Rökk* Szilárdnak, *Szilágyi* Istvánnak és *Kammermayer* Károlynak sirját földiszithesse.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Opera.** A vidéki szinigazgatók Csabacsüdön és Mátészalkán igy hirdetik Hugó Viktor Ernániját: *Ernáni, vagy a szerelmes rablóvezér, vagy a halálra kürtölt spanyol zsivány.* Ennek a kis referádának is hármas cimet lehetne adni: *She, Mader Raoul balettje, vagy a lemaradt ballerinák, vagy a felültetett közönség.* Az eset ugyanis az, hogy hivatalos kommünikék hirdették és a szinlapokon is mindenütt rajta volt, hogy a *She* mai előadásán fogják bemutatni magukat *Balogh* Szidi és *Schmideck* Paula kisasszonyok, akik a vakáció alatt Milánóban tanulták a tánc magasabb müvészetét. Sokan érdeklődtek a bájos fiatal ballerinák iránt és a nézőtér szépecskén megtelt. A kritikusok is bementek, hogy referáljanak a *Beretta* milánói iskolajából kikerült kisasszonyok haladásáról. S elkezdődött az előadás és a balett tizenegy képe egymásután lemorzsolódott és a hivatalos kommünikékben hirdetett és a szinlapokon is rajta levő kisasszonyok nem lejtettek bájos mosolylyal a közönség elé. A kadrill, mindig csak a kadrill forgott, lebegett a szinpadon, néha taktusban, legtöbbször taktus nélkül, de azok, akikért a közönség ma este az Operába ment: *Balogh* Szidi és *Schmideck* Paula kisasszonyok nem voltak sehol. A függöny tömérdek legördülés után végre utoljára és visszavonhatatlanul legördült és a hirdetett kisasszonyok végleg bennmaradtak a — *hivatalos kommünikékben.* A szinházból kitóduló közönség szitkozódva oszlott széjjel, a kritikusok pedig megtudták az utcán, a jól értesült sarki hordártól, hogy mi volt az oka *Balogh* és *Schmideck* kisasszonyok elmaradásának? A dolog ugy történt, hogy a Milánóból hazautazó ballerinák lemaradtak a vonatról, azaz olyan későn érkeztek ma délben Budapestre, hogy már nem vehettek részt a *She* előadásán. A kisasszonyokat nem vádoljuk, de az Opera közegei kettőt megtehettek volna: az esti lapokban közzétehettek volna egy ujabb kommünikét a kisasszonyok elmaradásáról és a szinlapokról eltávolithatták volna a kisasszonyok nevét. Ez lett volna a helyes és figyelmes eljárás. De az igazgatóság *she* igy, *she* ugy nem cselekedett. És ezt az eljárást a durvább hazafiak magyarán — *felültetésnek* nevezik.

** **A délutáni előadás.** Verédy Károly székes fővárosi kir. tanfelügyelő ma a Nemzeti Szinház igazgatójához sürgős átiratot intézett, amelyben felkéri, hogy a holnapra, 4-ikére, hirdetett délutáni előadást ezuttal, kivételesen, vegye le a müsorról, mert a király névünnepe alkalmából a főváros összes iskoláiban szünetel a tanitás és délelőtt hálaadó istentiszteletek, délután pedig tanulmányi kirándulások lesznek. Az igazgatóság, bár a Bánk bán előadására már elkészült s azt hirdette is, nem térhetett ki a tanfelügyelő kérése elől, különösen azért, mert a tanuló ifjuságot a szünet miatt nem is értesithették az előadásról.

** **A Sztrájk szerzője.** Ma délben tartották meg az Operában a szerdán szinrekerülő *Sztrájk* főpróbáját. A nagy nyilvánosság ezuttal ki volt zárva. Csak a zenekritikusok és az Opera tagjai ültek a homályos nézőtéren. Jelen volt a főpróbán a szerző, *Beer* Miksa József udvari tanácsos is, aki minden megjegyzés nélkül kisérte a főpróba folyamát. — *Beer* M. József zeneköltői müködéséről a következő adatokat közlik velünk: *Beer* M. József már régebben müködik a zeneszerzés terén. A *Kovácsok sztrájkja* cimü operája Németországnak vagy tizenöt szinpadán szerepel. Egy másik operáját (*Friedl mit der leeren Tasche*, 3 felvonásban) Prágában adták elő. Irt zenekari müveket, zongoradarabokat és negyvenhat müdalt. A világi oratorium-müfajban ismeretesek *Der wilde Jäger* és *Die Wallfahrt nach Kevlaar* cimü müvei. A magyar zenével is kisérletet tett *Haidebilder aus Ungarn* cimü zongoradarabjával. Megemlitendő, hogy a Budapesti Zenekedvelők Egyesülete már 1877-ben előadta *Harald* cimü nyitányát.

** **Novelli a Vigszinházban.** Már adtunk hirt arról a nagyérdekü müvészeti eseményről, amelynek a *Vigszinház* lesz szinhelye november elején, amikor Ermete *Novelli* öt estén át fog játszani. A *Vigszinház* egy hivatalos értesitése megerősiti most azt a már közölt hirünket, hogy az olasz szinmüvész november 3-án *A velencei kalmár*ban, 4-én a *Papa Lebonard*ban, 6-án a *Pont Biquet-család*ban, 7-én *XI. Lajos*ban és 8-án *A makrancos hölgy*ben fog játszani. Ezekre az előadásokra előjegyzéseket elfogad a *Vigszinház* jegyáruló nappali pénztára, valamint a szinházi jegyirodák (*Koronaherceg*-utca 8., *Andrássy*-ut 10.)

** **A Várszinház megnyitása.** A *Várszinhá*zat, mint már emlitettük, nagy költséggel átalakitották s csütörtökön, október ötödikén nyitják meg *Pailleron*nak *A hol unatkoznak* cimü darabjával. Szombaton a *Váljunk el, Pailleron* vigjátéka kerül szinre.

** **A Népszinház ingyen-előadása.** A *Népszinház* igazgatósága, mint a mult évben, ugy az idén is ingyenes-előadással ünnepli meg a király nevenapját. Az előadáson holnap, szerdán, *Vachot* Imre népszinműve a *Tündérlak Magyarhonban* kerül szinre a fő női szerepben *Blaha* Lujzával. Az ingyen előadásra való tekintettel a *Népszinház* tagjai lemondottak felléptí dijaikról. Minthogy tavaly a jegypénztáraknál az ingyenjegyek kiosztása rendkivüli tolongással járt, az idén a szinház pénztárainál nem lehet jegyet kapni, hanem az igazgatóság az előadás összes jegyeit szétosztás végett elküldötte az előljáróságokhoz s az iparos és munkás egyesületekhez. Igy jegyek kaphatók az I—X. kerületi előljáróságoknál, továbbá a következő egyleteknél: Iparossegédek egylete, kereskedők egylete, József főherceg hadastyán egylet, budapesti vasbutor munkások köre, közszolga önsegélyző egylet, budapesti kőmivesek egylet, könyvnyomdászok köre, budai katolikus legényegylet, magyarországi vasöntők szakegylete, budapesti könyvkötők egyesülete, kalapos segélyegylet, vasmunkások köre, szijgyártók egylete, népszolgák egylete, lakatos, puskamüves egylet, kárpitos egylet, paszománitos egylet, cipészsegédek egylete, szabósegédek köre. Az ingyenes előadásra az állandó szabadjegyek érvényesek.

** **Rákosi Szidi szinésziskolája.** *Rákosi* Szidi, nyilvánossági joggal felruházott szinésziskolájában a tanári kar a most kezdődő iskolai évre igy alakult meg: *Somló* Sándor a Nemzeti Szinház tagja, drámai szak; *Vidor* Dezső, a Magyar Szinház rendezője, drámai szak; *Tóth* Rezső a leánygimnázium tanára, irodalom; *Geiger* Jakab, francia nyelv, dr. *Andreánszky* Jenő egészségtan, *Hermann* Aranka, ének, *Hanz* Ilka tánc, és *Rákosi* Szidi a Nemzeti Szinház tagja igazgató és játékmester. Ugyanez a tanári kar tanit az esti tanfolyamon is. Ugy a nappali, mint az esti tanfolyamra október 15-ig lehet beiratkozni a szinésziskola Rökk Szilárd-utca 4-ik szám alatt levő helyiségeiben.

** **Hirek a Vigszinházból.** *Ibsen* Henriknek *Kis Eyolf* cimü hires drámájában, amely a *Vigszinház* legközelebbi ujdonsága lesz, Rita és Asta szerepeiben *Szerémy* Gizella és *Bosnyák* Zoltánné, *Lenkey* Hedvig ujon szerződött tagok fognak bemutatkozni. A többi főszerepeket *Hunyady* Margit, *Gál* és *Góth* játszszák. — *Blaha* Lujza még kétszer lép fel a *Vigszinházban* az *Arany Kakas* cimü bohózatban és pedig csütörtökön és szombaton; az utóbbi napon (szombaton) lép fel a müvésznő tizedszer és fejezi be nagy sikerü vendégjátékát, mely eddig mindig telt házak előtt folyt le.

** **Az Országos Szinész-Egyesületből.** Az *Országos Szinész-Egyesület* központi tanácsának ma délután ülése volt *Rónaszéky* Gusztáv elnöklése mellett. Az ülésen jelen voltak *Pázmándy* Dénes, *Jakab* Ödön, *Márkus* József, dr. *Komor* Gyula, *Somogyi* Károly, *Tapolczai* Dezső, *Szilágyi* Vilmos, *Balassa* Jenő, *Pintér* Imre, *Feld* Zsigmond és *Mészáros* Kálmán irodaigazgató. Az irodaigazgató előterjesztette mult havi jelentését, amelyből kitünik, hogy a szinigazgatók összes hátraléka 5898 frt 26 kr. Pénztárforgalom a mult hónapban 6032 frt 95 kr volt, 1462 frt 55 krral kevesebb, mint a mult évnek ugyanebben a hónapjában. Az irodaigazgató jelentése megemlékszik a *kassai* és a pozsonyi szinházak megnyitásáról. A tanács a jelentést tudomásul vette.

Ezután a számvizsgáló bizottság terjedelmes jelentése következett, amely az 1880-tól 1899-ig terjedő egész időszakot felöleli. A jelentés tárgyalása kapcsán a bizottság azt az inditványát terjeszti elő, hogy az uj alapszabályokba egy uj szakasz vétessék fel, amely kimondja, hogy azok a tagok, akik a rájok kirótt jogerős birságot egy évnek a lefolyása alatt le nem fizetik, rekesztessenek ki az egyesületből, de mihelyest lefizették a birságot, ujra megkezdhessék müködésüket. A tanács beható vita után oda enyhitette a bizottság javaslatát, hogy a birságot le nem fizető tagok jogai a lefizetésig felfüggesztessenek. A javaslat ebben a formájában kerül a közgyülés elébe.

A pótvizsgálatra jelentkezők közül *Kis* Sándor, *Koncz* Mihály, *Huber* Juliska, *Nyáray* Lajos, *Héczey* nővérek, *Hegyi* Izsó, *Stranszky-Chatry* Emma, *Tamás* Szilvia, *Ráday* József, *Irsai-Nagy* Sándor ideiglenes müködési engedélyt kaptak.

Végül *Relle* Iván pozsonyi igazgató fegyelmi ügye került szóba, de ebben és a tárgysor többi dolgában a tanács a holnapi folytatólagos ülésén fog határozni.

** **Strausz János hagyatéka.** Az elhunyt *keringőkirály* hagyatékát most rendezik az örökösök. A sok töredék közt akadt egy befejezett munka is, egy teljes ballet-partitura, amelyet a bécsi udvari opera megbizásából *Payer* József, a Babatündér szerzője rendez. Az uj balleten kivül a mester két leghiresebb operettje, a *Bőregér* és a *Cigánybáró* is alighanem bejut legközelebb az operába. Szóval még *Strausz* Jánosnak is meg kellett halnia, hogy igazán megbecsüljék.

** **Uj szinigazgató.** *Donáth* Lajos, a *Magyar Szinház* volt jeles karmestere, aki megvált ettől a szinháztól, társulatot szervez, amelylyel *Kőbányán* fog előadásokat tartani.

** **Heine születésnapjának évfordulója.** A *frankfurti* szinház nagy fénynyel készül megünnepelni *Heine* születésnapjának századik évfordulóját december 30-ikán. A diszelőadáson, mint tudósitónk *Frankfurtból* táviratozza, az egész estét betöltő alkalmi darab kerül szinre.

** **Énekiskola-megnyitás.** L. *Jenei* Anna énekiskolája (VIII. Práter-utca 14. I. em.) október 15-ikén nyilik meg. Beiratkozni lehet naponként délelőtt tiztől egyig. Egy jóhangu szegényebb leányt dijtalanul képezne ki az iskola.

** **A kovácsok sztrájkja a Hirmondóban.** Coppé hasoncimü költeménye után irt egy felvonásos opera, melynek bemutatója ma lesz az Operában, teljes egészében hallható lesz a *Hirmondó* kagylóin keresztül is. A bemutató után még Goldmarck *A hadi fogoly* cimü darabját adják. Az operai előadást követő esti felolvasás után 11 óráig cigányzenét közvetit a *Telefon Hirmondó* ez Emke kávéházból.

MÜVÉSZET.

□ **Wlassics müvészeti reformjai.** Kezdenek valóra válni azok az igéretek, amelyeket *Wlassics* miniszter tavaszszal tett a müvészeti viszonyok megreformálása ügyében. Arról értesülünk, hogy a miniszter most már egybehivja a régen emlegetett müvészeti ankétet s ott az egybehivott szakemberekkel megbeszéli a követendő müvészeti politikát. De ettől függetlenül máris életbeléptet egy hatásaiban fontos reformot. Az elemi iskolákat szemléltető képekkel látja el, ami már régóta kivánatos dolog. Csakugyan, az iskolában kell kezdeni a müvészetre való nevelést, mert a közönség mostani generációjával ugyan kevésre megy az ember. Igy legalább gondoskodva van a jövőről.

Egy müvész bucsuja.

Budapest, október 3.

A budapesti müvészkolóniának egy nevezetes és közszeretetben álló tagja bucsuzik a magyar fővárostól. *Feszty* Árpád a napokban Firenzébe utazik több évre, magával viszi feleségét, *Jókai* Rózát, kis bébéjét, festőszereit: mindenét, ami élete gyönyörüségét kitette. A magyar müvészvilág fájdalommal mond bucsut a kitünő kollégának, aki elutazása előtt azzal adott kifejezést magyar müvészi törekvéseinek, hogy ránk hagyott egy érdekes és követendő eszmét, amelyet ezennel a közönség figyelmébe ajánlunk.

Feszty memorandumot dolgozott ki a magyar müvészetről, a memorandumban olvassuk a következő megszivlelendő sorokat:

Valahányszor magyar faluba vezet utam, ahol 10—15 év előtt még szironyos bekecsben jártak, s hol ma már brünni posztóból készült mándlit viselnek, valahányszor a moly lerág egy virágot a szürről, mindig fájdalom fog el a magyar népviseletnek s ezzel együtt a magyar diszitő müvészetnek pusztulásán, mert eltekintve attól, hogy a nép ruházatának virágaival pusztul lelkének virága is és hogy viseletének megváltoztatásával megváltozik szokása, erkölcse is, én a magyar nép diszitő müvészetének pusztulásában látom a nemzeti vagyon romlásának egyik legfőbb okát.

Egy nemzetnek legnagyobb ereje az, ha iparcikkeit maga lévén képes előállitani, önmagában cseréli be azokért földjének termékeit. Ha ehhez való müvészete nincsen, akkor — mint egy földmivelő rabszolga — másnak dolgozik, mert földjének termékeit s azoknak értékét kénytelen átengedni a müvészileg müveltebb szomszéd államoknak, hogy az élet kivánalmaihoz szükséges iparcikkeket megszerezhesse. Hiába őrzi fegyver, hiába védi jog, adófizetőjévé válik az ügyesebb idegennek.

Vagyoni függetlenséget és nagyságot nem biztosithat semmi más a nemzetnek, mint a müvészet.

Ez alatt nem a kiállitások idegen müvészetét, hanem a nemzet lelkéből fakadó s a nemzet kivánalmainak megfelelő müvészetet értem.

A magyar müvészet, sajnos, elhagyta azt a földet, amelyből nőnie kell, semmi kapcsolatban sincs a magyar kivánalmakkal, a magyar érzésekkel.

Nem akadémiákra, nem muzeumokra, hanem népünk nevelésére van szükségünk — nem a müvészeket kell a müvészetre tanitani, hanem az egész nemzetet. Azt a müvészetet kell népünkben ápolni, amelylyel ő a maga életét megszépiteni — amelynek formáival és szineivel ő magát körülvenni eddig is képes volt.

Azt a csodálatosan szép müvészetet, amelyet eddig konzerválni tudott e nemzet, de amely ma pusztulóban van, ami ma annyival nagyobb baj, mert soha eddig akkora müvészi becse és kereskedelmi jelentősége nem volt ezen nemzeti kincsünknek, mint ma.

Az Európában megváltozott müvészi izlés az, amely a magyar diszitő müvészetet magas értékre emeli.

A renaissance müvészet nem volt képes magába fogadni a vele legellentétesebb alapon álló keleti müvészet virágos primitiv formáit s igy érthető, hogy mindaddig, amig a müvészet a renaissance alapokon kereste a további fejlődést, a magyar diszitményt, mint abba nem illőt, tehát használhatatlant, értéktelennek tekintette.

Ma a müvészet szakit a renaissanceval, és keresi az utat egy ujabb müvészet felé. Ez uj müvészet diszitményeinek uj alakot keres a természet formáiban, a mellett kereskedelmi összeköttetések révén a lakberendezések felölelik mindazt, ami a különböző népek müvészetében érdekes, uj és eredeti s azokat a formák és a szinek összhangzásával helyezik el izlésök keretébe, és a mi az eddigi megkötött izlések mellett értéktelen volt, az ma a megváltozott törekvések teljes szabadságával felhasználható lévén, nagy értékre emelkedik és mert müvészi iránya a népies iparok primitiv kiinduló pontjára tért vissza s ez alapon akar egy egészen uj müvészi izlést teremtoni, igy a megváltozott európai izlés maga készitett utat a magyar diszitő müvészet számára.

Amit az angol és a többi müveltebb nemzetek keresnek, önálló, saját lelkükből fakadó virágait a diszitő müvészet formáiban, mi e formákat már készen birjuk a legváltozatosabb gazdagságban. Ugyszólván a földön hever, csak felemelni kell s óvatos és szerető gonddal megtisztitani, hogy az európai piacra bevezetve, a világkereskedelem egyik legkeresettebb cikkévé válion.

Mai iparunk müvészi fejlődése megakadt, mert müvészetünk elvált a hazai ipartól. Ha iparunkhoz müvészi kéz nyul ismét — ha diszitményeinkből müvészi érzékkel választjuk ki azt, ami izléses, harmonikus, szép és nemes — s a modern törekvések és kivánalmak ösmeretével alkalmazzuk a keresletek tárgyaira, lelkemnek és müvészi érzésemnek teljes meggyőződésével érzem, hogy ez uton a legrövidebb idő alatt olyan lendületre emelhetjük fel hazai népiparunkat, amelylyel az összes müvelt nemzetek bámulatát fogjuk felkelteni, s mely népünk megvagyonosodásának egyik leghatalmasabb tényezőjévé fog válni.

Ezen célból én egy ily irányu mintalapgyüjtemény kiadását tartanám szükségesnek, amely ezen irányból kiindulva, a népnek e téren vezetője, tanitója és utmutatója legyen, a nép által megérthető rajzban és a nép által megérthető irott magyarázattal mutatná meg nekik a vezető utat.

Az alábbiakban iparkodom röviden vázolni azon eljárást, amelyet ezen cél érdekében követni szükségesnek és jónak tartanék.

Először is müipari termékeink teljes megismerése céljából beutaznám hazánk minden részét, behatolva a pásztor-gunyhók rejtekéig, nemcsak magam, de több olyan müvész munkatárssal, akikben nemzeti formáink iránt érzést és tehetséget találok, akiket a jelzett irányban kioktatnék és lelkesitenék, segitségökkel felkutatnám, összegyüjteném és lerajzolnám mindazt, ami becses és használható.

Azután meglévő müvészi formáink müvészi továbbfejlesztése céljából oly mintalapokat készitenék, amelyeken világos rajzzal és szinekkel láthatná ugyanazon iparos, szücs, faragó, himző, fazekas, szőnyegszövő saját munkáját a maga mostani állapotában, és mai nyers, rikitó voltában és egyuttal látná saját munkáját müvészi átalakitásban, finomabb rajzban, előkelőbb és harmonikus szinekben, végre látná azt is, hogy ezeket a formákat, hogy és miként applikálhatja számos variációban, különböző közkereseti tárgyakra.

Nem uj müvészetre kell őket oktatnunk, hanem meg kell velük ismertetnünk a mai kivánalmakat, meg kell tanitani arra, hogy mi kell ma a mai világban a közönségnek és hogy miért adnak pénzt az emberek, akkor ők diszeikkel a keresett tárgyakat ékesitve, piacot fognak találni, amelyen tehetségük és szorgalmuk bő jutalmat fog nyerni.

Minden lap népünk eszejárásához alkalmazkodó, érthető, népies nyelven megirt magyarázó szöveggel lenne ellátva, mely magyar, német, tót, horvát, oláh nyelven jelenne meg nemzetiségi vidékeink szerint, hogy mindenki a maga nyelvén értse meg, mit kell tennie. Azáltal, hogy a különböző nemzetiségü népeink azt tapasztalván, hogy az uralkodó magyar nemzet közvetitésével, munkájukkal sok pénzt keresheznek, jobban magunkhoz is kapcsolnók őket, mint a legszigorubb törvényekkel.

A mig népünknek ily gyakorlati módon mutatnók meg az utat müvészete számára, akkor egy központi szövetkezet, mely az egész országot behálózná, az ily uton előállitott cikkeket bevezetve a lakberendezésekbe és a kereskedelembe, piacot szerezne népünk munkájának ugy itthon, mint a külföldön, teljes hazafias és müvészi meggyőződésemmel hiszem, hogy ez uton rövid idő alatt a legmagasabb szinvonalra emelkednék népünk müipara s népünknek állandó és bőven jövedelmező keresetforrást is biztositana s hogy az egész müvelt világ bámulatát vivnók ki a felvirágzott és jól alkalmazott magyar müvészettel.

Hatalmas fegyverünk ez nekünk, amelyet most a rozsda már, de amelylyel, ha megtisztitjuk és megélesitjük, a müvelt nemzetek kulturális harcában diadalt fogunk aratni.

Feszty Árpád.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A szocialista.** *Kovács-Jóka* János Panyi-Darócon öntötte ki a világot megváltó szocializmus tanait. Természetesen ugy, ahogy ő értette. A korcsmákban szónokolt és szidta az urakat, a megvesztegethető birákat. Végül pedig igy szólt:

— Ne nézzétek tétlenül ezt a sok gazságot. Ha kell, ragadjatok fegyvert jogaitok kivivására.

A balassa-gyarmati törvényszék előtt igy folyt le a tárgyalás ebben az ügyben.

— Maga az adóprésről panaszkodott, Kovács? Hát mondja meg nekünk, mennyi adót fizetett mindösszo?

— Adót? Nem fizettem én soha.

— Hát aztán mennyi munkabére volt?

— Egy forint hatvan krajcár.

— A többi kőmives pajtása is ennyit kapott?

— Nem. Azok csak hatvan krajcárt kaptak. Dehát az én munkámnak nagyobb is volt az értéke.

— No lám. Maga a miniszterek fizetését is sokallotta. Hát azok nem végeznek nagyobb értékü munkát mint maga?

Kovács erre nem felelt, a törvényszék pedig osztály elleni izgatás cimén tizennégy napi államfogházzal büntette Kovácsot. A királyi kuria ma ezt a büntetést felemelte s Kovácsot hat heti államfogházra itélte.

SPORT.

Őszi lóversenyek.

(*Hatodik nap.*)

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, október 3.

Metcalf trainer szerencséjének, ugy látszik vége már, mert abból a három versenyből, amely ma csaknem holtbizonyosság volt a Harkányi istállónak, elsőnek egyetlenegy sem jutott lovainak. *Inländer* igen különös s izgató verseny után kikapott *Casquetól*, melyet a minap ő vert, *Jablanicának* megárthatott az utolsó hetek sok versenye, mert *Mondainenel* és *Vak Bottyánnal* nem nyert; *Kontár* pedig, mely *Polónius* helyett állt ki a starthoz, egyike volt a legutolsóknak. A szerencsés Harkányiak negyedórájának ugy látszik vége; lovaik, melyek közül *Rio Tinto* és *Cromwell* már szombaton vereséget szenvedett, napról-napra jobban-jobban vesztik el formájukat.

Mindamellett három versenyt nyert ma meg igen erős favorit: *Beauharnais*, *Quóta* és *Mirko*; *Casque* és *Mondaine* másodsorban favorizált lovak voltak, *Marchioness* ellenben, az utolsó verseny nyerője, az outsiderek gárdájához tartozott. *Marchioness* nagy szerencsével juttatta *Dreher* Jenőnek a dijat; a versenyt ugyanis nem ő nyerte meg, hanem *Blaskovich* Ernő *Boldog*ja, melynek győzelme ellen azonban óvást emelt *Smith*, a másodiknak beérkezett *Marchioness* zsokéja azon a cimen, hogy *Boldog* a finishben az ő lovának neki ment. Nagy riadalom támadt, amikor az óvást jelentő kék golyót felhuzták, mert a közönség semmi szabálytalanságot nem látott, s szentül hitte, erre fogadtak a bookmakernél is, hogy Boldog győzelmét helybenhagyják. Az igazgatóság behatóan tárgyalta az ügyet, kihallgatta mind a kilenc zsokét s ezek közül öten Rumbold zsoké terhére vallottak, ketten nem láttak semmit, ketten pedig koreken kijelentették, hogy nem lovagolt neki *Boldog Marchionessnek*. Az igazgatóságnak, ha szigoruan véve a szabályok értelmében is járt el, mégis kár volt a győztest diskvalifikálnia. Először azért, mert utolsó versenyeknél, amikor már sötét van, mindennapos dolog a karambolázás a lovak közt, ma dnem elkerülhetetlen ez; itt pedig a közönség semmi szabályellenest nem vett észre, hanem még az óváson csodálkozott. De kár volt főleg a diskvalifikálás azért, mert utolsó verseny lévén, a *Marchionessre* fogadók látván, hogy *Boldog* győzött, nagyrészt hazamentek s eldobálták vagy széttépték ticketjüket. Igy el voltak keseredve *Boldog* hivei és el voltak keseredve a Marchionessre fogadók közül is azok, akik a ticketjüket eldobták. Az igazgatóságnak nyilván nyomós oka lehetett a diskvalifikálásra, mert különben nem tette volna ezt olyan sportsmannel szemben, mint a milyen *Blaskovich* Ernő és olyan zsokéval szemben, mint *Rumbold*, akit határozottan a legkorrektebb zsokénak lehet mondani. Korrektsége és szavahihetősége áll legalább ott, mint a *Smithé*, aki az óvást emelte, jóhiszemüsége pedig még magasabban. *Smith*, a különben jeles zsoké jól teszi, hogy elmegy már tőlünk végképpen, mert itt csak bajt csinál. Ő miatta bocsátotta el *Dreher* Antal S. Bulfordot s ő miatta ütötték el az idei meetingen megnyert egyetlen dijától a legnépszerübb magyar sportférfiut, *Blaskovich* Ernőt.

A diskvalifikálás okozta melankolikus hangulatban hagyták el s sportsmanek a mai versenyeket, melyeknek részletes eredménye a következő volt:

I. **Pehelydij**. Dij 4000 korona. Távolság 3200 méter. Péchy A. **Casque** (Sharpe) első, b. Harkányi A. Inländer (Wilton) második, Péchy A. Garcia (Finan) harmadik, azután Veloce, Corvinus, Altesse. Itélet: Küzdelem után fejhoszszal első, rövid fejhoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 15. Helyrefogadások: I. 25 : 42. II. 25 : 33.

II. **Zuglói dij**. Dij 3000 korona. Távolság 2000 méter. Mr. C. Wood **Beauharnais** (Rumbold) első, Ottó főherceg Scipió (Gilchrist) második, gróf Hunyady J. Diomed harmadik, azután Hängdian. Biztosan nyakhoszszal nyerve, tiz hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 10. Helyrefogadások: I. 25 : 33. II. 25 : 68.

III. **Nyilt handicap**. Dij 6000 korona. Távolság 1600 méter. Péchy A. **Mondaine**-je (S. Bulford) első, gr. Teleki J. Vak Bottyánja (Laznik) második. br. Harkányi J. Jablanicája (Wilton) harmadik. Futottak még: Morny, Tanagra. Itélet: Könnyen 2½ hoszszal első, fejhoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 21. Helyrefogadások: I. 25 : 50. II. 25 : 133.

IV. **Kétévesek nagy handicapje**. Dij 6000 korona. Távolság 1400 méter. Egyedi L. **Quótá**-ja (Rumbold) első, gr. Andrássy T. Állandója (Gilchrist) második, gr. Wenckheim D. Garabonciása (Wilton) harmadik. Futottak még: Kontár, Reducer, Diver, Baranya, Da kommt sie, Facios, Alençon. Itélet: Könnyen 1½ hoszszal első, 1½ hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 19. Helyrefogadások: I. 25 : 43. II. 25 : 131. III. 25 : 80.

V. **Eladóverseny**. Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Jankovich Gyula **Mirkó**ja (Adams) első, báró Üchtritz Zs. Perle roseje (Sharpe) 2-dik, dr. Day Alagrecqueje (Wallasek) 3-dik, azután Fée, Ladrone. Itélet: Biztosan nyakhoszszal nyerve, 1½ hoszszal 3-dik. Totalizatőr: 5 : 10. Helyrefogadások: I. 25 : 31, II. 31.

VI. **Nursery-handikap**. Dij 3000 korona. Távolság 1000 méter. Dreher I. **Marchionessje** (Smith) első, Egyedi L. Philisterje (Bulford) 2-dik. Azután Tolonc, Ormuz, Viveur, Rózsi, Boldog, Melfitano, Ártatlan II., Antigone. Itélet: Biztosan nyakhoszszal nyerve, 1½ hoszszal 3-dik. Boldogot, amely biztosan 1 hoszszal nyerte a versenyt, rálovaglás miatt diskvalifikálták. Totalizatőr: 5 : 47. Helyrefogadások: I. 25 : 117, II. 130.

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és **köszvénybántalmak** ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes izü! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

ÁTHELYEZÉS!

Simonyi Miksa és Tsa IV., Váci-utca 12. sz. a. lévő kép, tükör, képkeret s mükereskedési üzletüket

VI., Wesselényi-utca 2a alá

Dréher palotába,

Dohány-utcai sarokházba helyezték át.

Dr. Gáspár Ferenc

operateur-fogorvos

lakik:

IV., Kigyó-utca 2. (Városház-tér sarkán.)

Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.

TÁVIRATOK.

Lemberg, október 3. A galiciai takarékpénztár pörének mai tárgyalása *Wendrychovszki* főkönyvelő kihallgatásával kezdődött. *Wendrichovszki* azt mondja, hogy a számadásokat egészen korrektül vezette. A zárszámadásokért nem felelős, mert e tekintetben Zima intézkedett.

Sándor király utazik.

Nis, október 3. *Sándor* király néhány nap mulva Karlsbadba utazik.

A belgrádi rabok.

Belgrád, október 3. Az elitélteknek megkegyelmezésére hosszabb ideig *nincs semmi kilátás*. Bizonyitja ezt nemcsak *Tausanovics* megkegyelmezése iránti kérvényének visszautasitása, hanem az elitélteknek az ország különböző, távolibb és legtávolibb pontjaira való elhelyezése.

*Tausanovics*ot és az öt évre elitélteket Pozsarevácba, a husz évre elitélteknek egy részét Nisbe. *Krezovics*ot és *Gyurics*ot rabruhában és bilincsben a belgrádi várba vitték, ahonnan azonban *Gyurics*ot tegnap, *mivel megtébolyodott*, a topcsideri tébolydába tették át. *Nikolics* ezredest és *Zsivkovics* ügyvédet szintén rabruhában és bilincsekben ma a Fetiszlam nevü régi kis végvárba, Kladovo közelében, Turn-Szeverin átellenébe fogják vinni. Ezt tartják legsulyosabb büntetésnek s igy ezek legkésőbb fognak a megkegyelmezésben részesülni. Az elitélteket mindig csak *éjjel szállitották vaslemezes kocsiban* a pályaházhoz vagy hajóállomáshoz.

Belgrád, október 3. *Barjaktarovics* esperest a rögtönitélő biróság fölmentő itélete alapján szabadon bocsátották. Az a Belgrádból jelentett hir tehát, hogy az esperest 15 évi fogságra itélték, alaptalan.

A franciaországi események.

Páris, október 3. Az állami törvényszék elhalasztotta a rojalista csoportból való vádlottak kihallgatását, mert a védelem azt kivánta, hogy előbb az összes iratokat közöljék vele.

Páris, október 3. *Loubet* elnök szombaton vagy vasárnap visszaérkezik ide. *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök ma este érkezik meg. A minisztertanács holnap reggel összeül és a le creusot-i sztrájkkal és valószinüleg a *parlament összehivásának* kérdésével fog foglalkozni.

Közgazdasági táviratok.

London, október 3. Az Angol Bank a leszámitolási kamatlábat *4½ százalékra emelte.*

München, október 3. A *bajor jegybank* a váltóleszámitolási kamatlábat *6%-ra* és a lombard kamatlábat *7%-ra emelte fel.*

Kopenhága, október 3. A *Nemzeti Bank* holnaptól kezdve a váltóleszámitolási kamatlábat 6%-ra, a lombardkamatlábat *6½%-ra emelte.*

Frankfurt, október 3. Árfolyamok szeptemberre. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 225.80. Osztrák-magyar államvasut 141.50. Déli vasut 31.30. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék 92.15. Laura-kohó 252.50. Harpeni 193.10. Discont 189.10. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Határozatlan.

Berlin, okt. 3. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* **Négyszázalékos magyar aranyjáradék** —.—. **Magyar koronajáradék** —.—. **Osztrák hitelrészvény** 226.25. **Osztrák-magyar államvasut** 141.25. Déli **vasut** 31.10. **Északnyugati vasut** —.—. Elbavölgyi **vasut** —.—. **Orosz** bankjegy készpénz 216.55. Buschtiehradi —.— **Orosz** bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, október 3. *Liszt* helyben 2.70. *Buza* októberre —.—, decemberre 78.4/8, májusra 81.4/8. *Tengeri* májusra 37.3/8.

Chicago, október 3. *Buza* decemberre 74—. *Tengeri* májusra 31⅛.

Napirend.

Naptár. Szerda, október 4. — Római katolikus: 4. Assz. Ferenc. — Protestáns: Ferenc. — Görög-orosz: (szeptember 22.) Fóka pk. — Zsidó: Tisri 30. — A nap kél reggel 5 óra 48 perckor. — Nyugszik délután 5 óra 16 perckor. — A hold kél reggel 5 óra 28 perckor. — Nyugszik délután 4 óra 39 perckor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig.

A király nevenapja alkalmából délelőtt 10 órakor háladó istentisztelet a Mátyás-templomban. A misét *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás mondja.

A Nemzeti Szinházban az idény első ifjusági előadása.

A fogteknikusok kongresszusa.

A Kneip-egyesület felolvasása. Tartja dr. *Szalkay* Gyula: „A vizgyógymód megalapitójáról" este 7 órakor a Förster-vendéglő téli kertjében.

Nemzeti muzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15.), nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépő dij mellett megtekinthetők.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Colosseum. Kerepesi-ut 63. Naponta nemzeti és nemzetközi tánc, mulatságos alakitások stb.

Circus Henry. Naponta változatos müsor.

Europa kávéház. Ferenc-József-tér, Farkas Pista és fiai zenekara.

Budapest kávéház, Andrássy-ut, Rácz Laci hires zenekara.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania szinház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termésü borok.

Walter kávéház. Sárbogárdi Farkas Sándor hangversenye.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Banda Marci hangversenye.

Müncheni valódi Pschorr malátasör mindenütt kapható.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és kitünő cigányzene.

Wekerle kávéház. Kerepesi-ut. Veres Sándor daltársulatának hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Csóka József zenekarának hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Margithid-kávéház. Lipót-körut 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

Kerékpár-iskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révai-utca 18. szám alatt. (Dénes és Társa tulajdonosok.)

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Magyar Szinház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* hires magyar daltársulata.

Gambrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körut 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Margit-park kávéház Budán a Margit hid mellett Pécsi Pege Károly zenekarának hangversenye.

Otthon kávéház Kerepesi-ut Farkas Pali **zenekara.**

Klotild kávéház *Lipót-utca* katona zene.

Ruszt-Sopron- és Pozsony vidéki kitünő *borokat* helyben házhoz szállit a *Borpince* Eötvös-utca 29.

KÜLÖNFÉLÉK.

A második inkvizició!

— Spiritiszta felolvasás. —

Az emberi tévedések legégbekiáltóbb bizonyitói a vértanuk, és a vértanuk élén maga a legnagyobb vértanu, — Jézus Krisztus!

A szemmel látható és kézzel fogható, az emberi tudást határoló anyag korláta nagyon szük, pedig azon tul van a mindenség! Nekünk csak arról van fogalmunk, ami belül van ezeken a korlátokon. Minden más, e korlátokon kivül levő, fogalmunkon is kivül esik. És mily nagy a tudásban a mi önhittségünk! Ezen a mi parányi földtekénken, a mindenség e molekuláján, ezzel a korlátolt szük fogalommal, amely fogalom a mindenség nagyságához arányitva éppen oly parány, mint amilyen parány ez a föld, ezzel a fogalomparánynyal a tudás oly korlátlanságát vindikáljuk magunknak, amely meg tudja határozni, hogy mi van a mindenségben és mi nincs, hogy mi lehet és mi nem lehet.

De hányszor vallott már kudarcot az ő időelőtti itélkezésével a gyarló ember, dacára hogy napról-napra ujabb és ujabb fölfedezések lepik meg és figyelmeztetik, hogy tudásában és bölcseségében ne bizza el magát. Hogy ne mondjon lehetetlennek semmit, ne tagadjon semmit, mert arról, hogy a a mindenség méhében mi van elrejtve, nem tud semmit.

Az emberek nem hisznek a láthatatlanban, pedig minden látható a láthatatlanból kerül elő. A fölfedezés, a találmány csak testet ád nekik, materializálja az erőket.

Rég bebizonyitották, hogy a transzcendentális dolgoknak akár megitélésében, akár elitélésében az emberi fogalom megbizhatatlan, az emberi ész pedig tudatlan. Arról, amit a titkok leple föd, a tudomány is csak akkor tud már, mikor a lepel lehull. Ha pedig ezen járatlanságát és tájékozatlanságát be nem ismeri, hanem tekintélyt követelve, az ismeretlenbe bele avatkozik, nagy veszedelmek, embertelenségek, igazságtalanságok és kegyetlenségek előidézője lehet. Példák voltak erre az inkviziciók és a boszorkánypörök; kisebb mérvben és modernebb föllépésben példák mai napság a tébolydák, melyeket bizonyos és modernizált tekintetben az inkviziciók és boszorkánypörök szolidabb itélkezéseinek lehet tekinteni.

Ezek a boszorkánypörök elévülhetlen bizonyitékai annak, hogy milyen gyarló és mennyire tévedhet az ember, még ha tudós is, ha föltevésekre épitve, ismeretlen térre és talajra lép. Memento morija ez minden tudákos avagy tudományos önhittségnek, itélkezni merő vakmerőségnek ott, ahol a tényeket illetőleg csalhatlan bizonyitékokkal nem rendelkezik.

A szellembuvárlat terén, a spiritizmus tanának alapján, kétségbe merem vonni azt a pozitiv tudást, melylyel a máskülönben nagyrabecsült orvosi kar a szellemi betegségek terén rendelkezik. És hogy megértsük egymást, az emberi bensőnek önök előtt oly ismeretlen részeiről szólok most, amely ismeretlen részek nyomára semmiféle bonckés és nagyitó üvegek segélyével nem jöhetnek.

Az ember három részből áll: szellemből, lélekből és testből. Eddig a szellemet és lelket egy és ugyanazon résznek tartottuk. A lelket nemzetközi spiritiszta nyelven „periszprit"-nek, németül, „Nervengeist"-nek nevezzük. Ez a lélek „periszprit," avagy „Nervengeist" egyszersmint a lélek burka.

Minden érzék a periszprittel van összeköttetésben, minden érzést a periszprit fog föl, minden szenvedély a perisztritben él, és minden bün a periszpritre rakodik le. Minél tisztultabb a periszprit, annál magasabb, minél inkább szenvedélyekkel telt és bünökkel terhelt, annál alantasabb a szellem. A szellem ugyanabban az állapotban, azokkal az érzelmekkel, szenvedélyekkel és bünökkel; ugyanazzal a fölfogással és gondolkozásmóddal lesz testnélkülivé, azaz szellemmé, amelyekkel mint ember birt.

Amit itt fölhoztunk, azért hoztuk föl, hogy körülbelül meg lehessen érteni a boszorkánypörök lényegét, s az inkviziciónak azt a másik részét, mely a mai tébolydák rendszerére vonatkozik. A boszorkányság a mediumitás utján kerül felszinre. Mediumok mindig voltak, emberek a szellemekkel mindig érintkeztek.

A mediumitást a körülmények fejleszthetik, valamint el is nyomhatják.

Amit azelőtt prófétaságnak, látnokságnak, avagy lefelé menve boszorkányságnak és ördöngösségnek tartottak, mind az nem más, mint mediumitás és a tébolydák ugynevezett elmezavarodottjainak egy része medium, kiket ez elmezavarból szellemi uton ki lehet gyógyitani.

A legszomorubb és legborzasztóbb tévedés az agyvelőnek imádása, mintha az volna az ész és a szellem. Az agyvelő épp oly kevéssé ész és szellem, amily kevéssé Isten a birka, a kigyó vagy a kő. Az agyvelőről szellemi képességet föltenni éppen annyi, mintha a zongora-müvészet fennköltségét az ujjakban keresnők, mert határozottan ugy része a testnek a kéz, mint az agyvelő.

Az elmezavarodottakkal szemben tanusitott orvosi tehetetlenséget tekintve ebben az agyvelő imádásban rejlik az orvosi tudomány legnagyobb tévedése. Lesz idő, midőn az emberiség mélyen le fogja emelni kalapját a spiritizmus előtt! A spiritizmus hivatása nagy, amilyen a kereszténységé volt egykoron, mert a spiritizmus nem is egyéb, mint ama világosság terjesztésének folytatása, azzal a különbséggel, hogy kétezer évet haladt azóta az emberiség. Az a reform, melynek megindítása a spiritizmus föladata, nemcsak a hittani nézeteket, nemcsak az Istenről fogalmat fogja reformálni és tisztázni, hanem reformálni és tisztázni fogja ama tudományokat is, melyek alapja a szellemiség s melyek csakis hipotézisekre voltak épitve ez ideig!

Tóvölgyi Titusz.

+ **Menelik és a nikotin.** A párisi dohánymértékletességi egyesület üdvözlő levelet küldött Menelik császárhoz. Természetes, hogy erre az abessziniai császárnak érdemeket kellett szereznie. Hát azért érte a kitüntetés, mert megtiltotta alattvalóinak a dohány élvezetét. A levél hosszasan tárgyalja a dohány ártalmasságát és dicséri Menelik császár bölcseségét, hogy ezt belátván, nem engedi, hogy országa lakói ezzel a veszedelmes növénynyel megmérgezzék magukat.

*

+ **Mrs. Baker.** A mult héten meghalt Stratfordban egy asszony, aki Shakespeare rokonának vallhatta magát. Mrs. Baker, a Hathaway ház felügyelőnője az elhunyt, aki Shakespeare feleségének, Hathaway Annának unokahugától származik egyenes ágon. Mrs. Baker nyolcvanhét éves volt és egész életén át a Hathaway-házban lakott, ahol hetven éven át a világ minden részéből odavándorolt sok-sok ezer látogatónak volt a kalauzolója.

*

+ **Krüger.** Transvaal elnöke van most napirenden. Bizonyára érdekes ember s ámbár háborut, öldöklést akar, még sem haragudhatik rá senki. Mert lelkesen követi őt a népe is, amely nem akarja oda adni egy könnyen hazáját, szabadságát. Egy ujságiró meglátogatta legutóbb Krügert másodmagával s a következőket mondja el róla: Transvaal elnöke Pretóriában kis paraszthházban lakik, amelynek zsupfödele van. Mivel csöngettyüt nem találtam, az öklömmel kezdtem döngetni a kaput és közbe nagyokat kiáltottam, de senki sem felelt. Mivel se kapus nem volt, se csengettyü és egy élő lelket se láttunk, barátom bemászott az udvarra és odabenn ujra kiáltozni kezdett. Ismét hiába. De hangokat hallottunk és elhatároztuk, hogy a hang irányába tovább megyünk. Igy azután egy ajtóhoz jutottunk. Kopogásunkra nem kaptunk feleletet, tehát egyszerüen benyitottunk. A szobában sürü dohányfüstben körülbelül harminc ember volt, külsejére nézve olyan, mint az orosz falusi pap. Szakálluk hosszu és hajuk leomlik a vállukra. A középen ülő ember nemcsak hangjával, hanem csodálatos tüzü szemével is uralkodott a többi fölött. Amig beszélt, közbe-közbe nagyokat ütött öklével az asztalra és hosszu, átható tekintetet arra a boerre, aki neki ellentmondani merészelt. Széles hátát az évek terhe

---

REGÉNY.

A verebek.

(:0) — REGÉNY. —

Irta: **KABOS EDE.**

— Kocsit veszünk, szólt Kornisshoz.

És a kis tanárjelöltnek megvolt az az öröme, hogy a Nemzeti Szinház tájékán egy csapat friss szini növendékleány látta kocsin elhaladni. Talán ismerősei is voltak köztük Angéla kisasszonynak. És egyik-másik mondta is tán:

— Nini... a Korniss Géza kocsikázik...

Odahaza az egész cselédség kiállt a gangra, hogy megbámulja a nagy felvonulást. A tanárjelölt arca ragyogott, ahogy a ropogó csomagokat fölvitte a játékszobába. A hártyapapirossal leborított bokrétát szinte magasra emelte, mint valami világitó fáklyát. És rejtélyesen nevetett, mikor a házmesterné összecsapta a kezeit:

— Jézusom, mi történt?

— Mindjárt lejövök magukhoz, — szólt oda biztatva, majdnem leereszkedéssel.

S nem is időzött sokáig a játékszoba zöld asztalai közt. Szaplonczay hagyta, hogy a bevásárolt portékáknak helyet csináljon, maga pedig fölkapta a bokrétát és sietett a kapuhajlás alá, a házmesterékhez. Ott már együtt volt az egész bérkaszárnya cselédsége és mind leste a nagy titok megfejtését. A házmesternén pedig meglátszott, hogy kétségbe van esve, de ezuttal ő sem tud többet a cselédségnél. Egyszerüen semmit sem tud s azt érti legkevésbé, hogy a kapuban még mindig nem jelentkeznek a rendőrök, akik a tolvajokat kergetik. Mert, hogy tolvajok, az bizonyos.

— Wéberné, rohant elébe Korniss lihegve. — Wéberné, hát először is felmondunk.

— Még ez is? csapta össze tenyereit a házmesterné.

De Korniss már tovább beszélt.

— A házukból azonban nem költözünk ki. Találjon nekünk valami jó szobát, finomat, akármelyik emeleten. Kiveszszük. Mert most már gazdagok vagyunk.

— Gazdagok?

— Ne csudálkozzék Wéberné. Szaplonczay ezer forint nyert.

— A lutrin, ugy-e?

— Nem a lutrin, az akadémián — igazitotta ki némi felháborodással Korniss, mert bántotta, hogy Szaplonczay Adámot bárki is olyan embernek nézhesse, aki lutrin játszik. Egy pár szót motyogott az akadémiáról meg a Szaplonczay verses regényéről, aztán mikor látta, hogy a kapu népe nem érti meg, hirtelen megkérdezte a házmesternét, hogy itthon van-e Angéla kisasszony?

— Nincsen.

Korniss hirtelen kifejtette a hártyapapirosból a bokrétát, amelyen csillogva remegtek a vizcsöppek. Suttogva, egy kis lázzal erőszakolta rá a házmesternére:

— Adja oda neki, Wéberné. Orgonavirág van benne, az Angéla kedvenc virága.

Aztán egyet gondolt és kérdés nélkül bement a házmesterék lakásába. Letette a bokrétát az asztalra s Wébernéhez, aki már utána jött, igy szólt:

— Valami nagy dologra fogom megkérni, Wéberné. Csak azt szeretném, hogy Angéla kisasszony is hallja. Minket nagy szerencse ért és ugy tessék nézni, hogy néhány nap multva a Szaplonczay arcképét fogja hozni valamennyi képes ujság. Mától fogva hires költő Szaplonczay. Olyan költő, mint Petőfi Sándor, ha ismeri. Majd megmagyarázza ezt magának Angéla kisasszony. Én most nem vagyok elég nyugodt hozzá. Csak annyit mondok, hogy ezt az ezer forintot is egy versért kapta. És többet is fog kapni. Már most nekem valami motoszkál a fejemben. Valami nagy vacsora, amelyen mindenki ott legyen, aki örül a mi szerencsénknek. Talán egy vendéglőben. És akkor el kell oda jönni Wéber néninek, Angéla kisasszonynak és mindenkinek, akit szeretünk. Mit szól hozzá, Wéber néni?

— Én már ettem egyszer vendéglőben! — mondta a házmesterné, aki hamarosan ennyit értett meg a Korniss kusza beszédéből.

Korniss lázasan beszélt tovább:

— Bankett lesz és hal tartármártással. Okvetlenül külön szobában, mert nem akarom, hogy zavarjanak.

Hirtelen valami ötlete támadt. Körülnézett a lakásban.

— Mi volna, ha itt rendeznők azt a bankettet?

— Nincs nekem annyi eszcájgom, jajveszékelt Wéberné ijedten.

— Bah, eszcájg... A bankettet természetesen vendéglőből rendeljük, majd küldenek onnan eszcájgot is. Szék van odaát a kávéházban elég. Asztalokat is összeállithatunk. S akkor Angéla kisasszony sem restelkedhetik, mintha vendéglőbe kellene jönnie. Igen... Ez lesz a legokosabb. És Angéla kisasszony meghivhatja a barátnőit is, amit a vendéglőben nem tehetne. Wéber néni, meg kell boznia ezt az áldozatot.

— Én meghozom, mondta éneklő hangon a házmesterné, pedig jóformán meg sem értette, hogy mi az az áldozat.

Ebben a pillanatban Kornissnak ugy tetszett, mintha az ajtón illatozva lebegne be a tavasz. Káprázó szemekkel nézett elébe és keskeny vállain valami hirtelen remegés futott keresztül. Majdnem hangtalanul suttogta:

— Angéla!

A másik pillanatban reszkető kézzel nyujtotta át neki a bokrétát.

— A mi legnagyobb boldogságunkban is önre gondoltunk, kisasszony!

(Folytatása következik.)

kissé meghajlitotta, arcáról leolvasható a gond és a betegség. De az egész ember hatalmas embernek látszott. Orra és szája erősen kifejlődött és álla határozottságra vagy talán makacsságra enged következtetést. Itt van Krüger Pál igazi parlamentje. Itt fogadja hiveit és addig beszél nekik, amig megadják magukat, vagy amig képtelenek arra, hogy tovább is hallgassák. Elmondja nekik kivánságait és rendszerint meg tudja győzni őket arról, hogy amit ő akar, az az állam javára van.

*

+ **Kinai mese.** Keleten szeretik még a kedves kis meséket, amelyek ugy magukban véve a gyerekszobákba valók, de rendesen van valami bölcs második jelentésük. Az *Ostasiatischer Llyod* beszél el egy ilyen mesét Kinából. Egy gazdag kinai asszonynak volt egy félkegyelmü fia, akinek a számára valami gazdag házból való menyasszonyt szeretett volna megkaparintani. Talált is egy jóravaló családot, ahová aztán elküldötte a fiát leánynézőbe. Persze tartott attól, hogy a fiu nagyon könnyen elárulhatja a gyönge elméjét és azért némely valószinünek látszó kérdésekre nézve betanitotta. Például: A derék ifjunak volt egy legyezője s azon rápingálva valami tájkép. No, azt bizonyosan meg fogják kérdezni, hogy micsoda is voltaképpen az a kép. Mire neki felelni kell majd: „Oh, ez csak ugy ki van gondolva!" Minthogy pedig szép tevén megy, azt bizonyosan meg fogják dicsérni és az ára felől fognak tudakozódni. Arra pedig a legnagyobb szerénységgel igy kell majd válaszolnia: „Ez a barom egész közönséges teherhordó állat ott nőtt fel a jószágunkon, nem is érdemes arra, hogy törődjenek vele". Amikor aztán a derék ifju a menyasszonya háza elé ért, legelsőnek a jövendőbeli anyósa került eléje és az édes anyja egészsége felől tudakozódott. Amire ő igy szólt:

— Ó, ez a barom egész közönséges teherhordó állat, a jószágunkon nőtt fel és nem érdemes arra, hogy törődjenek vele.

Az anyós pedig érthető elképedéssel jegyezte meg:

— Azt hittem, hogy ön tisztességes családból való.

A gyönge elméjü kissé gondolkozott, aztán rá jött, hogy tulajdonképpen eltévesztette a mondókáját, sietett tehát a helyreigazitással.

— Ó, az csak ugy ki van gondolva?

És roppant örült, hogy ilyen ügyesen kivágta magát.

Az élet kegyetlenségei.

— *Aurélien Scholl.* —

Ont ebédre hivják egy gazdag amerikaihoz, s ott csupa olyan embert talál, akit sohase látott, s aki csak angolul beszél. Ön vár, várja azt a barátját, aki a házigazda nevében meghivta, s aki hidat épitene önnek ehhez a társasághoz. De barátja nem jön, — sürgönyileg mentette ki magát.

*

Ozsonnán nagyokat nevet a háziasszony tréfáin, mert protekciót vár a férjétől. Egy ilyen nevetés után a szomszédja önhöz fordul, s megkérdi, hogy mi az, amin nevettek. S ön kénytelen megvallani, hogy az egészből egy szót se hallott.

*

Önt *Durantinnek* hivják. Szeretné, ha a neve az ujságba kerülne, mert pályázik egy jótékonysági egylet elnöki állására. Adakozik: ötszáz frankot. És másnap nyomdai tévedésből kifolyólag a következőket látja a lapban:

Bernardin . . . . . 500 frank.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása szeptember 30-ikán a következő volt: Bankjegyforgalom 725.492,000 frt (+ 27,909.000 frt); érczérték-készlet 505,740.000 forint (— 1.698.000 frt); váltótárca 233,123.000 forint (+ 28.401,000 forint); lombardüzlet 26,027.000 frt (+ 2,639.000 frt); adóköteles bankjegyforgalom 9.694,000 frt.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya, alelnöke *Kun* Ferenc vezetése alatt e hónap 2-ikán tartotta a szünetek után első ülését, amelyen nagyszámu uj tagok felvétele és folyó ügyek elintézése után a következő fontosabb közérdekü ügyek tárgyaltattak: A kereskedelmi miniszter a csarnokot a *tisztességtelen verseny* megakadályozása kérdésében véleményadásra hiván fel, a választmány beható eszmecsere után magáévá tette a nemzetgazdasági szakosztály abbeli javaslatát, amely szerint a miniszternek oly értelmü vélemény terjesztessék fel, hogy a tisztességtelen verseny megakadályozása kérdésében egy önálló törvény megalkotását szükségesnek látja azzal, hogy ennek megalkotásánál a hazai sajátságos viszonyok különös tekintetbe veendők. A *magyar textilgyárosok* országos egyesülete a hazai ipar pártolása érdekében közös tanácskozásokat tevén folyamatba, amelyeken a csarnok kiküldöttei is résztvettek, a választmány ujolag kijelentette, hogy minden oly mozgalmat teljes erővel előmozdit, amelynek célja a hazai ipar pártolása. Az elnökség abbeli jelentése, amely szerint a *hiteltörvénykezés* terén előfordult bajok orvoslása érdekében a kereskedelmi és igazságügyi miniszter urakhoz *Fürst* Jakab alelnök inditványára megokolt felterjesztést intézett, helyeslő, tudomasul vétetett. A kereskedelmi miniszter a csarnokot véleményadásra hiván fel a *cégbejegyzési kötelezettség* hatályos ellenőrzésének kérdésében, a választmány a miniszterhez oly értelmü felterjesztést fog intézni, amely szerint üdvösnek tartja, ha társadalmi uton tétetnek meg a kisérletek a cégbejegyzési kötelezettség előmozditása érdekében, javasolván a miniszter urnak, hogy az ez irányban való tevékenységgel a magyar tudakozódó egylet bizassék meg, mint amely szervezeténél és teljes megbizhatóságánál fogva az ez iránybani eljárásra teljesen hivatott.

Bemutattatott a pesti polgári kereskedelmi testület és a nagykereskedők és nagyiparosok társulata egyesületéből alakult budapesti kereskedelmi testület abbeli átirata, amelylyel az egyesülést és ezzel kapcsolatosan ujjáalakulását tudomásul hozta, a választmány az átirat abbeli további értesitését, hogy kivánatosnak jeleztetik, miként a kereskedelmi testületek szakkérdésekben együttesen járjanak el, helyeslően vette és értesitette a nevezett testületet, miként a maga részéről célszerünek találná, ha az együttes működés annak állandósitása érdekében szervezteinek. A *szeszes italok* érdekében alkotott szakosztály most már véglegesen megalapitván a szeszes italokkal való kereskedésre vonatkozó szokványokat, a választmány azokat a maga részéről is jóváhagyta. Az *égetett szeszes folyadék* után fizetendő szeszadó-pótlékról és szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló törvényjavaslat 4. §-a alkalmas lévén arra, hogy a kereskedelmet kárositsa, a szakosztály e tárgyban a pénzügyi és kereskedelmi miniszter urakhoz felterjesztéseket intézett. A választmány örvendetes tudomásul vette, hogy ezen felterjesztéseknek a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával megvolt a kellő sikerük.

A Magyar Királyi Kereskedelmi Muzeum közelebb keresztülvitt ujjászervezése alkalmából a Magyar Kereskedelmi Részvénytársasággal kötött szerződés értelmében *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a részvénytársaság kebelében külön igazgató-választmányt szervezett, melynek feladata a Magyar Királyi Kereskedelmi Muzeum üzletkezelőségének irányitása és ellenőrzése. A miniszter az igazgató-választmány elnökéül dr. *Matlekovits* Sándor orsz. képviselőt, miniszteri biztosául *Ráth* Károly királyi tanácsost, tagjaiul pedig: *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsost, a Kereskedelmi Muzeum igazgatóját és *Kerékgyártó* István miniszteri számvevőségi főnököt nevezte ki, mig a földmivelésügyi miniszter saját tárcája részéről *Ottlyk* Iván miniszteri osztálytanácsost küldötte ki. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságot az uj igazgató-választmányban *Förster* Nándor, *Biró* Zsigmond és *Elek* Pál igazgatósági tagok képviselik, előadók pedig: pénzügyi és igazgatási ügyekben *Vajda* J., a Kereskedelmi Társaság igazgatója, statisztikai és háziipari ügyekben *Koperly* Döme, kiviteli ügyekben *Székely* Mihály, jegyző: *Szalai* Béla. Az ekként szervezett igazgatóválasztmány ma délután tartotta meg első ülését.

A forgalmi főosztály szervezése. A kereskedelmi miniszter e napokban hajtotta végre a m. kir. államvasutak igazgatóságában 1896. óta fennálló forgalmi főosztálynak végleges szervezését. Rendelkezéséhez képest az általános igazgatási főosztályból annak forgalmi szakosztálya, továbbá a kereskedelmi főosztályból annak visszkereseti és szállitmányozási szakosztálya kihasittatnak és forgalmi főosztály elnevezéssel *Marx* János min. tanácsos, igazgató vezetése alatt uj főosztálylyá egyesittetnek. Ebből az alkalomból az általános igazgatási főosztály pályafenntartási szakosztályát az épitési főosztályba helyezte át, illetve ezen utóbbi főosztály igazgatója alá rendelte a miniszter, mihez képest ennek a főosztálynak elnevezése a jövőben „Épitési és pályafenntartási főosztály" lesz. A jelzett szervezeti változtatások következtében szükségessé vált, hogy a m. kir. államvasutak igazgatása tárgyában kiadott utasitás és ügyrend, valamint ezeknek függelékei is módositassanak, amelyek már is uj szövegezésben bocsáttattak ki.

Csőd. *Bécsből* táviratozza tudósitónk, hogy *Gross* Bernát ékszerész, akinek Bécsben három fióküzlete van, beszüntette fizetéseit. A passzivák *százezer* fo-

---

Grubbe Mária.

(50) — Dán regény. —

Irta: JACOBSEN J. P.

Az a szónoki készültség pedig, amelyiyel azt bizonyitgatta, hogy az ember lényében mily laza az összefüggés, hogy mily értelmetlen, mily tartalmatlan, ingatag, a véletlen szeszélyétől függő a nemes és nemtelen — ez a szónoki készültség tetszett Máriának s lassanként az a hit vert gyökeret lelkében, hogy Hög Stinek ritkább ajándékokat, gazdagabb erőket adott a természet, mint minden más halandónak s szinte imádattal hajolt meg az előtt a nagy hatalom előtt, melyet ebben az emberben sejtett. Igaz ugyan, hogy sohasem tudott megszabadulni valami aggasztó, csendes, leskelődő kétségtől, amely sohasem tört ki megformálódott gondolatban, hanem sötét, ösztönszerü sejtelemben élt a lelkében s egyre avval fenyegette, hogy ez a hatalom olyan, amely tombol, kiván, követel.

* * *

Lohendorfban, Vechtától három mértföldnyire, a nagy országut mellett egy rozoga csárda állott. Napnyugta után lehetett egy pár órával, mikor Mária kiséretével együtt betért a vendéglőbe.

Kesö éjszakán, amikor a kocsisok és lovászok a mellékhelyiségekben nyugalomra tértek, Mária és Hög Sti s egynéhány parasztgunyába öltözött obdenburgi nemes vidám beszélgetésbe ereded, a koresma asztalánál ültek.

Az ablak alatt terpeszkedő hosszu asztal végén Lucie ült. Harisnyát kötött s a levegőbe bámult.

Az urak asztalán a sárga gyertyatartóban faggyu-gyertya égett, amely álmos sugaraival megvilágitotta a körül ülők halvány arcát. Mária előtt egy cinnkorsó állott. Hög Sti előtt nagy boroskancsó, az oldenburgiak közösen ittak egy sörös pohárból. A pohár gyorsan ürült s az ivók háta megett álló kócos pincér alig győzött töltögetni.

Mária is, Hög Sti is legszivesebben lefeküdtek volna, mert a két nemes ugyanesak unalmas fickó volt, de a szobák hidegek voltak s minden kisérlet, mely arra irányult, hogy befütsenek, balul ütött ki. A turfa ugyanis oly kéntartalmu volt ezen a vidéken, hogy csak olyanok tudtak megmaradni a szobában, akik a turfa szagát már megszokták.

Az oldenburgiaknak sem volt jókedvük, feszélyezte őket a finom társaság s minden módon azon voltak, hogy finoman beszéljenek. Lassanlassan azonban megoldódott a nyelvük s a sör leáztatta róluk a feszélyező kötelékeket. Beszédük egyszerübb és természetesebb lett, tréfáik durvábbak s kérdéseik egy kissé célzatosabbak a kelleténél.

Mária egyre nyugtalanabb lőn a durva és faragatlan élcek hallatára s Hög Sti egyre azt kérdezte a szemével, hogy nem akar-e távozni. Hirtelen egyik olyan szemtelen megjegyzést kockáztatott, hogy Hög Sti összeráncolta a szemöldökét s fenyegetően nézett reá. Amaz azonban a világért sem zavartatta magát, megismételte durva megjegyzését, sőt hozzá is tett még egyetmást, ami végre is arra az igéretre birta Hög Sti urat, hogy a fejéhez vágja a cinnkorsót, ha menten be nem fogja a piszkos száját.

Éppen ekkor lépett Lucie az asztalhoz, hogy a gyertya világánál szedje fel a kötése elejtett szemét. Az oldenburgi felhasználta ezt az alkalmat. Elkapta Lucie derekát, erőszakkal a székre vonta, az ölébe ültette s csattanó csókot nyomott a szájára.

Ez a szemtelenség a másikat annyira felbátoritotta, hogy Máriához lépett s átölelte a nyakát.

E pillanatban Hög Sti korsója olyan erővel repült a koponyájához, hogy a vakmerő ember tompa bőgéssel fordult le a székéről s nekiesett a kályhának.

Egy pere mulva Sti ur és a barna brandenburgi már a szoba padlóján henteregtek, Mária és Lucie pedig szepegve vonult meg egy sarokban.

A pincér is felugrott, orditozva szaladt ki az ivóból, majd megint vissza jött s egy hosszu vasdoronggal iparkodott elzárni az ajtót. Ebben a pillanatban az ajtózára is csattant. A koresmában ugyanis az volt a szokás, hogy amikor verekedés készült, menten bezárták az ajtókat, nehogy a kivül álló nézőknek kedvük kerekedjék a részvételre. Mindössze ennyiből állt a koresmáros védekezése s mikor aztán a verekedés annak rendje-módja szerint megkezdődött, nyugodtan tért szobájába s lefeküdt. Ő nem látott semmit, következésképpen nem is történt semmi.

A viaskodók egyikénél sem volt fegyver. Itt az ököllel kellett megoldani a kérdést. Sti Hög és a barna brandenburgi tehát szemben álltak egymással s káromkodtak. Majd ide-oda rángatták egymást, hol jobbra, hol balra fordultak s ugy lökdösték egymást az ajtóhoz. Megragadták egymás karját s iparkodtak megszabadulni az ellenfél vasmarkának szoritásától. Most lehajolnak, előre hajolnak. Hirtelen hátraveti magát az egyik, de állukkal szoritják egymás vállát. Végre mindketten a földön hemperegnek. Sti van felül s egy párszor már oda verte ellenfele fejét az agyagos padlóhoz, mikor két erős kar kulcsolta át a nyakát. A szőke volt, aki időközben visszanyerte eszméletét.

Sti majd megfulladt, hörgött s szeme előtt elborult a világ, tagjai megmerevedtek. A barna a lábával kulcsolta át s vállánál fogva ráncigálta a földre, a szőke torkát fogta s rátérdelt a csipőjére.

Mária felsikoltott s védelmére akart sietni, de Lucie görcsösen szoritotta meg a karját s visszatartotta, ugy, hogy meg sem tudott mozdulni.

(Folytatása következik.)

rintot tesznek ki, ebből hetvenezer forinttal tartozik a cég árukért.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Schimak Ede szabó Bécs, Triller Ferenc szabó Weixelbaum, Mischkartr Bertalan kereskedő (hagyaték) Bécs, *Steiner* Pál kereskedő *Kalocsa*, Scheuer Móric Leó norinbergi árukereskedő Krakkó, *Raab* Gábor kereskedő *Pécs*, *Glück* József férfidivatárus *Kun-Félegyháza*, *Mike* Gyula kereskedő *Nagy-Károly*, Buchebner Antal kereskedő Krieglach, *Weinberger* Miksa kereskedő *Resica*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 18.75 forint pénzben, 19.25 forint áruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 20.— forint pénzben, 20.20 forint áruban.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósitása.) *Vörös lóhere.* Midőn az első jelentések befolytak, azoknak alapján előrelátható volt, hogy olyan viszonyok készülődnek, melyek a mult évi árfolyamokat messze felülmulják. Az árjegyzések különben elejüktől fogva magasan indultak, az amerikai kedvezőtlen tesméshirek és emelkedő árak hatása alatt Franciaország is rossz termést hirdet és megerősiti azt avval, hogy a mi belföldi terményünk iránt érdeklődik. Németország szintén mint készséges vevő lép fel és ennek élénk üzletmozgás, és olyan rohamosan emelkedő árak a következményei, hogy bánáti lóheréért, amely pedig sohasem éri el a másik eredetü magyar lóherék érték-szinvonalát, máris 60 forintot ajánlanak métermázsánkint a vidéki állomáson, a nélkül azonban, hogy a termelőt ezen ár az eladásra inditaná, minthogy a legutóbbi napokban tapasztalt erős áremelkedést tekintve még 70 frtnyi ár sincs kizárva. A dolog jelen helyzete közepett gazdáinknak tehát az a lehetőség kinálkozik, hogy vörös lóherejükért olyan magas árakat érhetnek el, a minőkben már régen nem volt részük. Örvendünk, hogy az első pillanattól fogva helyesen itéltük meg a helyzetet és az általunk nyujtott tájékoztatás nagy előnyükre vált gazdáinknak termésük értékesitése körül. *Lucernából* csak kevés kerül a piacra és ennek folytán nem fejlődhetett ebben nagy élénkség. Ugyanaz áll a *baltacimről*. Őszi vetésre szóló magféléknek még jó keletük van. Jegyzések nyers áruért száz kilonkint Budapesten értve: Vörös lóhere 60—65 frt. Lucerna 50—55 frt. Baltacim 11½—12½ frt.

Kávé. (*Belák* István kávé-nagykereskedő jelentése.) Az elmult hét a kávé-piacon kevés ujdonságot hozott. Nagyobb hozatalok folytán a silányabb minőségü áruban árváltozás van, mig a finom és nagyszemü áru igen szilárd. Idei termésü teák megérkeztét e hó 10-ike körül várják, de az értesitések szerint a behozatal nem lesz nagy s e miatt némi javulást remélnek elérni az árban. Hamburgi távirati jegyzés: Santos sup. 40—44, Good aocrage 36.—, Regular 30.—, Jáva —.—, Portorico 70—90, Ceylon 140—160. Transito Triesztbe szállitva vám nélkül.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósitása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 629 darab, leölt borju 54 darab, növendékmarha 30 darab, bárány élő — darab, leölt bárány -- darab. Árjegyzések: *Belföldi élő borju* 30—38 krajcártól 39—44 krajcárig, elsőrendü 45—48 krajcárig levonás nélkül, kivételesen 50—56 krajcárig, leölt borju —— krajcárig, növendék marha 20—25 krajcárig kilónként, I-ső rendü —— krajcárig. Élő bárány —— forintig páronkint. — A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. évi okt. 3-án. Készlet 103 darab. Érkezett 923 darab. Összesen: 1130 darab. Eladatott 813 darab. Maradt 317 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 42½—43½ krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 42—43 krajcárig. 320—380 klgr. sulyban 41—43 krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 36—39 krajcárig. Malacok ——— krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

Mezőgazdaság.

Kertészeti és gyümölcskiállitás. A kertészeti és gyümölcskiállitásra nagyban folynak az előkészületek. A végrehajtó-bizottság tegnap tartott ülésén már megállapitotta a gyümölcsvásár és a zsüri szabályzatát, megválasztotta a zsüri 46 tagját és holnap már megkezdi a berendezést. Mától fogva a kiállitási iroda a főváros városligeti pavillonjában van. A nagyméretü gyümölcs- és szőllőkiállitás mellett érdekesnek igérkeznek a virágkötési és asztaldiszitési versenyek, amelyekre máris több pályázó van. Tanulságos lesz továbbá a gyümölcs csomagolására és feldolgozására vonatkozó csoport is; amennyiben az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos intézkedett, hogy a kontinens minden államának csomagolási eljárását bemutassák. Miután a bejelentések száma minden várakozást felülhalad, a bizottságnak most a pavillon mellett külön kiállitási sátrakról is kellett gondoskodnia.

Őszi luxuslóvásár. Ma volt a harmadik napja az őszi luxuslóvásárnak a Tattersall telepen. Ma délig hetvenhat darab ló kelt el, tehát a felhajtott lovaknak mintegy harmincöt százaléka. Az adásvétel a délutáni órákban is még igen élénk volt. Holnap délelőtt kilenc órára volt kitüzve az állami ménesek lovainak árverése. Minthogy azonban a király nevenapja alkalmából a ménesek törzstisztjei a hálaadó istentiszteleten fognak részt venni, a felhajtást egy órával később, tehát tiz órakor kezdik meg.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 3.

A buzaüzletben az irányzat szilárd volt. A kinálat jó volt, a malmok közül azonban csak nehány vásárolt. Forgalomba került 54.000 métermázsa buza 5 krajcárral magasabb árakon. Rozsban az irányzat szilárd volt. Forgalomba került 3200 métermázsa 6.60—6.82½ frtos árakkal.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 82 k. 9 frt — kr. 800 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 150 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 95 kr, 300 mm. 80 k. 9 frt — kr. 300 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 200 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 900 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 400 mm. 79 k. 8 frt 90 kr, 1000 mm. 79 k. 8 frt 90 kr, 1500 mm. 78·5 k. 8 frt 90 kr, 300 mm. 79·5 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 79·5 k. 8 frt 67½ kr, 500 mm. 79 k. 8 frt 87½ kr, 200 mm. 79·5 k. 8 frt 85 kr, 150 mm. 79·5 k. 8 frt 67½ kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr. 150 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 200 mm. 78·5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 78·5 k. 8 frt 67½ kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 67½ kr, 100 mm. 78·5 k. 8 frt 57½ kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 65 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 76·5 k. 8 frt 35 kr.

Fehérmegyevidéki: 500 mm. 77·5 k. 8 frt 87½ kr.

Makói: 3000 mm. 77 k. 8 frt 70 kr.

Budai: 400 mm. 76·5 k. 8 frt 45 kr.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79 k. 8 frt 80 kr. 350 mm. 79·5 k. 8 frt 55 kr, 300 mm. 78·5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78·5 k. 8 frt 60 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 300 mm. 78 k. 8 frt 55 kr, 800 mm. 77 k. 8 frt 55 kr. 400 mm. 78 k. 8 frt 55 kr. 400 mm. 76 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 76·5 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 76·5 k. 8 frt 45 kr, 200 mm. 76 k. 8 frt 60 kr.

Biharmegyei: 200 mm. 78 k. 8 frt 55 kr.

Bácskai: 200 mm. 75 k. 8 frt 55 kr.

Szanádi: 4000 mm. 75·5 k. 8 frt 47½ kr.

Zentai: 3400 mm. 74 k. 8 frt 50 kr.

Óbecsei: 3300 mm. 73·3 k. 8 frt 50 kr.

Bánáti: 2000 mm. 75·5 k. 8 frt 55 kr, 3100 mm. 75 k. 8 frt 50 kr.

Marosi: 2400 mm. 74·2 k. 8 frt 20 kr, 2300 mm. 76·2 k. 8 frt 50 kr.

Szerbiai: 3100 mm. 74·8 k. 8 frt 15 kr.

Mind 3 hónapra.

Árpa: 250 mm. 6 frt 10 kr.

Rozs: 600 mm. 6 frt 82½ kr, 500 mm. 6 frt 80 kr, 500 mm. 6 frt 80 kr, 400 mm. 6 frt 75 kr, 400 mm. 6 frt 60 kr. 1100 mm. 6 frt 70 kr.

Zab: 200 mm. 5 frt 45 kr. 200 mm. 5 frt 30 kr, 100 mm. 5 frt 35 kr, 200 mm. 5 frt 17½ kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (6)						
bánsági	75 k.	—.——.—	76 k.	8.30—8.35	77 k.	8.35—8.45
	78 k.	8.45—8.55	79 k.	8.50—8.65	80 k.	8.65—8.70
tiszavidéki	75 k.	—.——.—	76 k.	8.30—8.40	77 k.	8.40—8.50
	78 k.	8.50—8.60	79 k.	8.55—8.70	80 k.	8.70—8.75
pestvidéki	75 k.	—.——.—	76 k.	8.25—8.35	77 k.	8.35—8.45
	78 k.	8.45—8.55	79 k.	8.50—8.65	80 k.	8.65—8.70
fejérmegyei	75 k.	—.——.—	76 k.	8.30—8.40	77 k.	8.40—8.50
	78 k.	8.50—8.60	79 k.	8.55—8.60	80 k.	8.70—8.75
bácskai	75 k.	—.——.—	76 k.	8.55—8.60	77 k.	8.60—8.70
	78 k.	—.——.—	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
román	— k.	—.——.—	— k.	—.——.—	— k.	—.——.—
	— k.	—.——.—	— k.	—.——.—	— k.	—.——.—
szerb	74 k.	—.——.—	75 k.	—.——.—	76 k.	—.——.—
	77 k.	—.——.—	78 k.	—.——.—	79 k.	—.——.—
bolgár	78 k.	—.——.—	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—

Rozs —	(6)	I. r.	70—72 k.	6.65—6.80	II. r. ——— k.	6.55—6.65
Árpa —	(6)	tak.	60—62 k.	6.——6.20	égetni való } 62—64 k.	5.70—5.90
—	(6)	sörfőz.	64—66 k.	6.60—7.—		6.75—8.50
Zab —	(6)		39—41 k.	5.36—5.45	(6)	5.10—5.30
Tengeri	(uj) bánsági		— k.	5.05—5.25	(6)	
Repce —		káposzta		11.20—11.80	másn. — k.	—.——.—
Köles —	(6)			4.80—5.10	(uj) bánsagi	—.——.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	8.39—8.40—8.41—8.42
Buza (1900.) áprilisra	8.80—8.81—8.82
Rozs októb.	6.68—6.67—6.66
Rozs áprilisra	7.10—7.11—7.12
Zab októberre	4.90—4.91—4.92
Zab áprilisra	5.40—5.41—5.43
Tengeri 1900. májusra	5.05—5.06—5.07—5.06

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	8.42—8.43
Buza áprilisra (1900.)	8.82—8.83
Rozs októberre	6.67—6.68
Rozs áprilisra	7.12—7.13
Zab októberre	5.——5.01
Zab áprilisra	5.42—5.43
Tengeri szeptemberre	—.——.—
Tengeri májusra 1900.	5.—06 5.07

A budapesti értéktőzsde.

A transvaali események napról-napra történő kiélesedése, mely a háboru kitörését elkerülhetetlenné teszi, de különösen ezen esemény folytán a nemzetközi pénzpiacon tornyosuló nehézségek folytán, melyek a nagy nemzetközi bankok kamatlábemelését kell hogy eredményezzék, továbbá azon hir hatása alatt, hogy a német birodalmi bank Berlinben a kamatlábat tényleg 1 százalékkal felemelte, mindezen kedvezőtlen körülmények hatása alatt a mai tőzsde kezdettől fogva bágyadt volt és csekély ingadozások mellett gyengén zárult. Ezen gyenge hangulat alól még a helyi értékek piaca sem zárkózhatott el és ezen értékeket is csekély kereslet mellett olcsóbban kinálták.

A valuta- és árcárak változatlanul szilárdak.

Az *előtőzsde* változó, inkább gyenge.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 365.——367.25. Osztrák hitelrészvény 360.10—362.20. Osztrák-magyar államvasut 331.——333.50. Rimamurányi vasmü 332.50—333.50. Közuti vasut 348.———.—. Városi villamos vasut 183.— forinton.

A *déli tőzsde.*

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 364.50—367.—. Osztrák hitelrészvény 360.10—362.20. Osztrák-magyar államvasuti részvény 331.——333.50. Közuti vasut 342.50—347.— forinton.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 362.25. Magyar hitelrészvény 366.50. Leszámitolóbank 250.—. Rimamurányi vasmü részvény 332.—. Osztrák-magyar államvasut 332.40. Közuti vaspálya 344.—. Városi villamos vasut 181.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	375.—
Osztrák hitelintézet	370.—
Magyar aranyjáradék	117.—
Magyar koronajáradék	95.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	98.—
Magyar jelzálog hitelbank	238.—
Magyar leszámitoló bank	253.—
Rimamurányi vasmü	339.—
Budapesti közuti vasp. részj.	350.—
Déli vasut	72.—
Osztr.-magy. államvasut	341.—
Budapesti bankegyesület	90.—
Fiumei hitelbank r.-t.	89.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1415.—
Felsőmagy. bánya- és kohomü	100.—
Kőszénbánya és téglagy. r.-t.	225.—
Salgó-Tarjáni kőszénbánya	323.—
Ujlaki téglagyár	160.—
Magyar cukoripar r.-t.	1054.—
Magyar fém- és lámpagyár r.-t.	100.—
Adria m. kir. tengerhajóz. r.-t.	243.—
Budapesti vill. városi vasut	190.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

Aranyjáradék 4%	115.90	116.25	Magyar nyeremény-kölcsön (50 frt)	160.50	161.50
Koronajárad. 4%	94.85	95.25	Magyar regálekötvény 4½%	99.—	100.—
Keleti vasuti kötvények 5%	119.25	120.25	Horv.-szlav. regalekötvény 4½%	100.—	100.50
Államvasuti arany-kölcsön 4½%	119.25	120.25	Magyar földteherment. 4%	93.—	94.—
Államvasuti ezüstkölcsön 4½%	99.50	100.50	Horv.-szlav. földtehérment. 4%	95.—	96.75
Vaskapukölcsön 3%	81.—	82.—	Tiszai sorsjegy 4%	140.—	141.—
Magyar nyeremény-kölcsön (100 frt)	160.50	161.50			

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4²/₁₀%	99.75	100.25	Koronajáradék 4%	99.75	100.25
Egyes. ezüstjáradék 4²/₁₀%	99.60	100.10	1854-es sorsjegy 4%	171.25	172.25
Aranyjáradék 4%	117.50	118.—	1860-as sorsjegy (100 frt) 5%	156.—	157.—
			1864-es sorsjegy	195.50	196.50

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	102.50	104.50	Szerb 100 frankos sorsjegy 2%	34.—	35.—

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	95.—	96.—	Budapest fővárosi kölcsön 4%	95.25	96.25
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	98.50	99.50	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	93.95	94.25

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	121.50	122.50
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%	99.75	100.75	Jelzálogbank nyer. jegy	—.—	—.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%	94.25	94.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 3%	103.50	104.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%	99.75	100.75
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%	95.—	96.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	99.75	100.75	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	99.50	100.50
Földhitelintézet (50 éves) 4%	93.70	94.—	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	93.—	93.50
Földhitelintézet (63 éves) 3½%	83.70	84.70	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	99.—	100.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	96.50	97.50	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	93.—	93.50
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	93.—	94.—	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	99.10	100.60
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	97.—	98.—	Hazai takp. közs. kötv. 4%	95.—	96.50
Jelzálogbank záloglevél 5%	101.—	102.—	Hazai takp. záloglevél 4%	96.75	97.75
Jelzálogbank záloglevél 4½%	100.—	101.—	Keresk. bank zálogl. 4½%	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevél 4%	97.75	98.75	Keresk. bank zálogl. 4%	96.75	97.75
Jelzálogb. közs. köt. (vf. 110%) 4%	97.50	98.—	Keresk. bank (vf. 110 frt) közs. kötvény 4½%	103.50	104.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	97.25	98.25	Keresk. bank (vf. 210 frt) közs. kötvény 4%	98.75	99.75
Jelzálogbank közs. kötvény 4½%	98.—	100.—			

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	100.—	100.50	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	100.—	101.—
Közuti vasut 4%	95.50	96.50	Magyar-galiciai I. kibocs. 5%	106.50	107.50
Budapest-pécsi vasut 4%	93.50	94.50	Beruházási kölcsön ar. 4½%	118.50	119.50
Kassa-oderbergi 1889. ezüst 4%	96.50	97.50			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	96.50	97.50			

Bankok részvényei.

Bankegyesület	90.—	91.—	Kereskedelmi részvénytársaság	195.—	198.—
Első m. iparbank	171.—	172.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	500.—	505.—
Fiumei hitelbank	88.—	89.—	Osztrák-magyar bank	902.—	906.—
Fővárosi bank r. t.	62.—	64.—	Kereskedelmi bank	1385.—	1389.—
Hazai bank	—.—	—.—			
Horvát-szlavon jelzálogbank	—.—	—.—			

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	103.—	104.—	Egyes. fővárosi	1150.—	1155.—
III. kerületi	119.—	122.—	Magyar általános	298.—	300.—
Erzsébetvárosi	82.—	83.—	Országos központi	735.—	770.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	223.—	225.—	Pesti hazai	8350.—	8400.—

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbányai gőzteg.	570.—	580.—
Budapesti tégla és mészég.	100.—	101.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	217.—	220.—
Egyesült tégla és cement	2[illegible].—	30.—	Aszfaltgyár	192.—	196.—
Északmagy. kőszén.	129.—	131.—	Általános kőszénb.	90.—	93.—
Felsőmagy. bánya	100.—	101.—	Keramiai gyár	125.—	128.—
István téglagyár	58.—	60.—	Salgótarjáni	316.—	317.—
[illegible]samodi	19.50	21.50	Ujlaki téglagyár	140.—	142.—

Gőzmalmok.

Concordia	250.—	260.—	Hengermalom	565.—	575.—
Első budapesti	650.—	655.—	Molnárok és sütők	224.—	226.—
Erzsébet	255.—	256.—	Viktória	132.—	140.—
Lujza	162.—	165.—			

Biztositó társaságok részvényei.

Bécsi biztositó társ.	200.—	210.—	Fonciere	100.—	102.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási intézet	270.—	280.—	Lloyd viszontbizt.	—.—	—.—
			M. jég- és viszontb.	114.—	116.—
			Nemzeti baleset	115.—	117.—
Első magy. által.	3200.—	3250.—	Pannonia viszontb.	755.—	770.—

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	140.—	145.—	Nicholson	108.—	111.—
Danubius	92.—	93.—	Schlick	200.—	201.—
Ganz	1685.—	1700.—	Weitzner waggon	204.—	206.—

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	350.—	360.—	Pallas	190.—	195.—
Franklin	266.—	267.—	Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—
Kosmos	90.—	95.—			

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	568.—	572.—	Király serfőződe	35.—	37.—
Bpesti villamos.	127.50	128.—	Polgári serfőződe	89.—	90.—
Első magyar serfőzde	1200.—	1300.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. előj.	1030.—	1035.—
			Magyar villamos.	137.50	138.50
Első magyar sertéshizl. részv.	270.—	280.—	Nemzetközi vill.	298.50	299.—
Első magy. száll.	—.—	—.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	525.—	530.—
Első magy. spódium	145.—	150.—			
Gschwindt szeszgy.	478.—	481.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	287.—	288.—	Ujpest-rákospalotai villamos	68.—	70.—
Bpesti közuti vas.	—.—	—.—			
„ ideigl. részv.	—.—	—.—	Kassa-oderbergi	182.50	183.50
„ élv. jegy	245.—	255.—	Magyar-galiciai	210.—	212.—
„ villam. vas.	181.50	182.—	„ nyugoti	214.—	216.—
„ élv. jegy	60.—	65.—			

Sorsjegyek

Bazilika	6.20	6.70	Magyar vöröskereszt	8.50	9.—
„ osztr. felülb.	6.80	7.30	Ugyanaz osztr. flb.	10.50	11.—
„ nyer. jegy.	—.—	—.—	„ nyer. jegy.	—.—	—.—
Bécsvárosi	184.50	185.50	Olasz vör. ker.	11.—	11.50
Budavárosi	62.—	64.—	Ugyanaz osztr. felb.	11.75	12.25
„ osztr. felülb.	64.—	66.—	Osztrák vör. ker.	20.50	21.—
„ sziv	2.40	2.80	Osztrák hitelint.	196.—	198.—
„ osztr. felülb.	3.80	4.20	Pálffy	63.50	64.50

Pénznemek.

Vert arany	5.70	5.75	Német bankjegy	59.—	59.10
10 frkos arany	9.57	9.61	Olasz lira	44.—	44.50
20 márkás	11.78	11.83			

Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	99.60	99.80	Olasz piac	44.45	44.55
London	120.85	120.95	Páris	47.80	47.90
Német piac	59.05	59.15			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék	116.—	116.50	Leszámit. bank	249.50	250.—
Koronajáradék	94.85	95.05	Rimamurányi	332.50	333.50
Magy. hitelbank	363.—	366.50	Osztr. hitelrészvény	361.25	361.50
M. ip. és ker. bank	96.50	97.50	Déli vasut	70.—	70.50
Magy. jelzálogbank	232.—	233.—	Osztr.-m. államv	331.50	332.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 44.——48.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 46.——49.— forint. Vörös erdélyi —.———.— Vörös bánsági —.———.— forint. Középszemü 56.—59.—. Nagyszemü 60.—63.—. Disznózsir: budapesti 49.50—50.— forint, vidéki —.———.—— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— városi 4 darabos 42.——42.50 forint, 3 darabos 43.——43.50 forint, füstölt 47.50—48.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.———.— forint. 120 darabos 14.50—15.— forint, 100 darabos 17.75—18.25 forint, 85 darabos 22.——22.50 forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50—13.75 forint, 100 darabos 16.50—16.75 forint, 85 darabos 21.——21.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 17.50—18.— forint, szerbiai 16.——16.25 forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, Október 3. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Őszi buza 8.67. Tavaszi zab 5.71—5.74. Tengeri május—juniusra 5.71—5.74.

A bécsi értéktőzsde.

A mai *előtőzsdén* a tegnapi gyenge külföldi zárlatokra, továbbá a budapesti insolvens spekulánsok számlájára történt ujabb kényszereladásokra gyengült az irányzat, ugy szintén arra a hirre, hogy a német birodalmi bank a kamatlábat egy teljes százalékkal, 5 százalékról 6 százalékra felemelte.

A *déli tőzsdén* valamivel nyugodtabb volt az irányzat. Ekkor terjedt el az a hir, hogy az angol bank a diskontót 4½ százalékra emelte fel.

Zárlatkor csendes maradt az irányzat.

Bécs, október 3. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 116.—. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 137.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 249.—. Rimamurányi vasmürészvény 331.—. Magyar koronajáradék 94.15. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.—. Magyar hitelbank részvény 367.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 161.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 181.—. Magyar kereskedelmi bank 1380.

Bécs, október 3. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papirjáradék 99.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 117.45. 1860-iki sorsjegy 135.50. Osztrák hitelsorsjegy 196.—. Angol-osztrák bank 149.50. Bécsi bankegyesület 266.50. Osztrák-magyar bank 901.—. Déli vasut 69.50. Dunagőzhajózási részvény 375.—. Dohányrészvény 131.50. Császári és királyi arany 5.71—. Német bankváltók 59.07. 4·2% ezüst járadék 99.40. Osztrák koronajáradék 99.40. 1864-iki sorsjegy 195.50. Osztrák hitelintézeti részvény 361.25. Unionbank 297.—. Osztrák Länderbank 233.50. Osztrák-magyar államvasut 331.50. Elbavölgyi vasut 251.—. Alpesi bányarészvény 273.50. 20 frankos arany 9.57½. Londoni váltóár 120.85. Bécsi Tramway 433.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, október 3. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 361.62 Magyar hitelrészvény 367.—. Angol-Osztrák bank 149.50 Union bank 267.50, Länderbank 297.50, bankegyesület 233.50, osztrák-magyar államvasut részvény 331.75, északnyugati vasut részv. 69.25, elbavölgyi vasut 250.—, dunagőzhajós részv 240.—, alpesi bányarészvény 131.50, májusi járadék 333.50, osztrák koronajáradék 274.—, magyar aranyj. 99.50, magyar koronajáradék 94.20 német birodalmi márka készpénz 57.25, ultimóra 59.10, török sorsjegyek —.—, rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—. Napoleon d'or —.— Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, október 3. (*Tőzsdei tudósitás.*) A kedvezőtlen bankkimutatás, a külföldi tőzsdék bágyadtsága és a transvaali háboru kitörésétől való félelem megnyitáskor erős kínálatra késztették a spekulációt, mire a nemzetközi és a helyi értékek tetemesen hanyatlottak. Transvaali vasutak 4 százalékkal alacsonyabban indultak. Később az irányzat London szilárd irányzatára és arra a nézetre, hogy a konfliktus békés megoldása mégis lehetséges, javult. Magánleszámitolási kamatláb 5%.

Berlin, október 3. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 99.10. 4% osztrák aranyjáradék 99.10. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 94.10. Osztrák-magyar államvasut 141.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön 201.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 189.40. Általános villamossági Edison 248.40. Gelsenkircheni 192.50. Laurahohó 251.20. 4·2% ezüstjáradék 99.—. 4% magyar aranyjáradék 97.30. Osztrák hitelrészvény 225.50. Déli vasut 31.10. Károly Lajos vasut 69.50. Orosz bankjegy 216.55. 4% uj orosz kölcsön 99.50. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 92.30. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 152.60. Harpeni 192.40. Az irányzat javult.

Hamburg, október 3. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 99.—. 1860. sorsjegy 140.—. Déli vasut 31.25. 4% osztrák aranyjáradék 99.60. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasut 142.—. Olasz járadék 92.50. 4% magyar aranyjáradék 97.50. Az irányzat szilárdult.

Frankfurt, október 3. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 99.25. 4% osztrák aranyjáradék 99.55. Magyar koronajáradék 94.20. Osztrák-magyar bank 149.70. Déli vasut 31.20. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 200.46. Bécsi bankegyesület 134.—. Villamos részvény 148.50. 3%-os magyar aranykölcsön 82.—. 4·2%-os ezüstjáradék 99.15. 4% magyar aranyjáradék 97.10. Osztrák hitelrészvény 225.90. Osztrák-magyar államvasut 141.80. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.25. Párisi váltóár 80.25. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 275.—. Az irányzat gyenge.

Páris, október. 3. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 100.60. Olasz járadék 91.70. Osztrák-magyar államvasut —.—. Francia törleszth. járadék 99.50. 4% magyar aranyjáradék —.—. Török dohányrészvény 292.—. Osztrák Länderbank —.—. 3½% francia járadék 102.55. Osztrák földhitelintézeti részvény 1236.— Déli vasut 168.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.15. Ottomanbank 549.—. Párisi bankrészvény 1045.— Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat lanyha.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 3. A sertésüzlet irányzata: csendes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ———— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 41½—42½ krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 43—43½ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 44—44½ krajcárig. — II. Magyar szedott: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ———— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 42—42½ krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 42½—43— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 43———44 krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. okt. hó 1. napján volt készlet 39.024 darab, 1899. október hó 2. napján felhajtatott 543 darab, 1899. évi október hó 2. napján elszállittatott 370 darab, 1899. október hó 3. napjára maradt készletben 39.197 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 3. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Bradács Kálmán szolgálati szerződés mellett alkalmazott cukorgyári müszaki felügyelőt ideiglenes minőségü cukorgyári felügyelővé, a petrinyai kir. adóhivatalhoz Lenac Radoszlav adóhivatali dijtalan gyakornokot adóhivatali tisztté ideiglenes minőségben, Rosenberg Márton galgói és Törös László nagyváradi lakost ideiglenes minőségü segélydijas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a nagyváradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bazsányi Mihály határfalvi állami elemi iskolai tanitót a vidorlaki állami elemi iskolához, Szabó Sándor okleveles tanitót a határfalvi állami elemi iskolához rendes tanitóvá, Notáros Szvetiszláv okleveles tanitót a jarkováci községi elemi iskolához rendes tanitóvá, Papp Ottilia okleveles tanitónőt az eszterházai állami népiskolához rendes tanitónővé, Páter Károly okleveles tanitót a nagy-somlaki állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Kóllai Rafaella okleveles tanitónőt a lemesi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Bedőházi Ilona és ifjabb Farkas Károly okleveles tanitónőt, illetve tanitót a zágoni állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, illetve tanitóvá, Hetser Kálmán okleveles tanitót a felső-sófalvi állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Kovács Irma okleveles kisdedóvónőt állami kisdedóvónővé nevezte ki s szolgálattételre a nagy-petri állami állandó gyermekmenedékházhoz osztotta be. — A földmivelésügyi miniszter Grünwald József gazdasági akadémiai tanársegédet a magyar-óvári növénytermelési kisérleti állomáshoz segéddé nevezte ki. — A képviselőház elnöke Palágyi Gyula képviselőházi dijnokot a képviselőházhoz irnokká nevezte ki. — A budapesti itélőtábla elnöke dr. Kéler Béla ügyvédjelöltet dijas joggyakornokká nevezte ki. — A szegedi itélőtábla elnöke Mészáros József végzett joghallgatót dijas joggyakornokká nevezte ki. — A pozsonyi itélőtábla elnöke Benke Nándor ügyvédjelöltet dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktásügyi miniszter Kovácsevics Imre V. ker. főgimn. tornatanitót ezen minőségben véglegesen megerősitette,

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Száva János balassa-gyarmati államilag segélyezett községi polgári fiuiskolai rendes tanitót jelenlegi minőségében az alsó-kubini állami polgári iskolához, Nagy László balassagyarmati államilag segélyezett községi polgári fiuiskolai tanitót jelenlegi minőségében a kapuvári állami polgári iskolához, Tóth István felső-sófalvi állami elemi iskolai tanitót a poklostelki állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. Irnoki állásra a balassagyarmati törvényszéknél 4 hét alatt; segédtiszti állásra a maros-ujvári főbányahivatalnál november 5-éig; mérnöki állásra az aradi állami jószágigazgatóságnál október 20-áig; telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra a szepes-ófalvi járásbiróságnál 2 hét alatt; kapusi és hivatalszolgai állásokra a zengi dohánygyárnál 4 hét alatt; postamesteri állásra Doroghon (Esztergomvármegye) október 26-ig; irodakezelési tiszti állásra a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóságnál november 15-éig; pénztári ellenőri állásra Alsófehérmegyénél október 15-éig.

Vizállás.

		okt. 3. méter	okt. 2. méter			okt. 3. méter	okt. 2. méter
Inn	Schärding	1.75	1.80	Tisza	M.-Sziget	0.45	0.—
Duna	Passau	0.—	0.—	„	Tekeháza	0.18	0.—
„	Linz	0.45	0.50	„	V.-Namény	0.—	0.50
„	Bécs	0.66	0.74	„	Tokaj	1.26	1.41
„	Pozsony	3.03	3.10	„	Tisza-Füred	0.20	2.24
„	Komárom	3.41	4.02	„	Szolnok	2.25	2.28
„	Budapest	3.82	5.04	„	Csongrád	2.25	0.—
„	Paks	4.06	4.40	„	Szeged	3.89	3.01
„	Mohács	5.76	5.98	„	Török-Becse	3.27	3.31
„	Gombos	6.09	6.20	„	Titel	4.01	0.—
„	Ujvidék	5.59	5.65	Ondova	Bártfa	0.40	0.—
„	Pancsova	4.30	4.20	Topolya	Hoór	0.50	0.33
„	Orsova	4.06	0.—	Bodrog	Zemplén	1.76	2.10
Morva	Magyarfalva	0.—	1.44	Sajó	Zsolca	2.67	2.80
Vág	Zsolna	0.76	0.80	Hernád	H.-Németi	0.—	1.25
„	Trencsén	0.60	0.67	Berettyó	Margita	0.48	0.43
„	Szered	0.88	0.92	„	B.-Ujfalu	0.18	0.20
Rába	Sz.-Gotthárd	0.20	0.—	Körös	Csucsa	0.—	0.—
„	Sárvár	0.36	0.40	„	N.-Várad	0.01	0.—
„	Győr	3.14	3.22	„	Belényes	0.42	0.44
Dráva	Pettau	1.20	1.40	„	Tenke	0.08	0.12
„	Zákány	0.43	0.—	„	Gurahonc	0.—	0.28
„	Barcs	1.31	0.—	„	Borosjenő	0.06	0.04
„	Eszék	3.21	0.—	„	Békés	1.66	1.74
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.—	„	Gyoma	1.94	1.10
Száva	Zágráb	1.28	0.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.12	0.14
„	Sziszek	2.65	2.60	„	Branyicska	0.62	0.65
„	Mitrovica	3.43	3.62	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.08	0.15	„	Arad	0.64	0.56
„	Szatmár	0.36	0.92	„	Makó	0.57	0.68
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—	Temes	K.-Kostély	0.56	0.66
Latorca	Munkács	0.02	0.01	Béga	Kiszető	0.80	0.86
Laborca	Homonna	0.—	0.—	„	Temesvár	0.—	0.14
Ung	Ungvár	0.—	0.—	„	Becskerek	0.09	1.12

MEIDINGER kályhagyár

Ehrlich J. és H.

Budapest—Bécs.

BUDAPEST, IX., Lónyai-utca 15.

Eredeti Meidinger rendszerü töltő, szabályozó és szellőző, valamint uj szerkezetü, kizáról. fafütési kályhák.

„Ideal" kiz. szab. szabályozó, töltő és főzőkályhák.

Szabad. Siemang-Ehrlich-féle kaszárnyakályhák. Uj szerkezetü Meidinger Caloriféres-ek cserépburkolattal.

Központi légfütések és szellőzők.

Beniczkyné Bajza Lenke

válogatott regényei

Beniczkyné. Saját kezébe —.50
Beniczkyné. Ő az. Regény 1.—
Beniczkyné. A hegység tündére 1.—
Beniczkyné. Rang és pénz 1.—
Beniczkyné. A vér —.50
Beniczkyné. Közvélemény 1.—

Megrendelhető a „Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körut 18.

Gyógyszertáraim készitményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállitáson nagy arany érmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek

Az egyedüli bevált szer a tüdő és lélegzési szervezet megbetegedése ellen a Kanten pater fenyő-kivonata. Biztos siker. Számos elismerő levél első rangu orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 25 frt. — ½ liter 12 frt 50 kr. ¼ liter 6 frt 25 kr.

Arapol folttisztitó szappan, eltávolit minden foltot (zsir, szurok, kocsikenőcs, tinta) bármely ruhából. Ára darabonkint világos ruha részére 2 korona, sötét ruha részére 2 korona.

Sterin rozsda foltviz, eltávolit minden rozsdafoltot a fehérnemüből a szövet rongálása nélkül. 1 üvegcse 2 korona. Tisztitó szereim ártalmatlanságáért és hatásáért jótállok.

Utasitás ingyen. Valódi egyedül a készitőnél.

BECKER JÁNOS gyógyszerész.

BILLÉD, (Torontálmegye.)

Posta, vasut és távirdaállomás.

Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

Eppen most jelent meg!

Peterdi Sándor:

Jefte leányai

és egyéb

ELBESZÉLÉSEK.

Bolti ára 1 frt.

Megrendelhető:

a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában

József-körut 18. sz.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1899. évi október hó 4-én.
Ő Csász. és Apostoli Királyi Felsége I. Ferenc József nevenapján.
Először:
A kovácsok sztrájkja.
Opera egy felvonásban. Zenéjét szerzette Beer Miksa Józzef. Szövegét Coppé hasonló cimü költeménye után irta Leon Viktor. fordította Várady Sándor. Utána
A hadi fogoly.
Opera két felvonásban. Zenéjét szerzette Goldmark Károly. Szövegét irta Schlicht Ernő. Forditotta Radó Antal.
Személyek:

Achilles	Takáts	Hirnök	Ney B.
Agamemnon	Mihályi	Thetis	Semsey M.
Priamus	Várady	Briseis	Diósyné H. B.
Automedon	Kertész	Főpap	Fekete.
Idäus	Kiss B.		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi október hó 4-én.
A három testőr.
Bohózat 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc.
Személyek:

Polacsek	Vizvári	Hortovay	Latabár
Róza	Paulayné	Kosniczky	Zilahi
Liza	Csillag	Latorka	Gabányi
Rátky	Náday	Bálint	Náday B.
Floris báró	Dezső	Csernay	Abonyi.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi október hó 4-én.
Délután 2½ órakor.
A király ő Felsége névnapján
ingyenes előadás
Blaha Lujza asszony mint vendég.
Tündérlak Magyarhonban.
Népszinmü dalokkal 3 felvonásban.
Este:
Nap és hold.
Vig operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Forditották Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzette Charles Lecoq.
Személyek:

Picrates	Kovács M.	Manoia	Küry Klára
Braseiró	Raskó	Beatrix	F. Hegyi A.
Miguel	Kenedich	Sanchette	Vidorné
Degomez	Szabó A.	Cristoval	Lubinszky

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi október hó 4-én.
A férj vadászni jár.
Bohózat 3 felvonásban. Irta: Georges Feydeau. Forditotta: Mihály József.
Személyek:

Justinian	Hegedüs	Babette	Boros F.
Léontine	Cserny	Gustave	Góth
Latour	Nikó L.	Bridois	Gyöngyi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi október hó 4-én.
L. Komáromi Mariska asszony fellépével.
Szulamit.
Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.
Személyek:

Monaóh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Áron	Mátrai	Abigail	Ledofsky
Absolon	Beöthy	Cingitang	Rózsahegyi

Kezdete 7½ órakor.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, bérlő.
Pénztárnyitás 7. — a nagy müsor miatt kezdete pont 8 órakor.
Hatásos sikere a szenzációs októberi müsornak.
! Aquamarinoff !
csoport a maga nemében egyedül álló orosz ének- és tánc-társulat
Miss Milly Capell
az ő felülmulhatlan sportjelenetében (egy ló- és kutyával).
Blank Heinrich ur
a legjobb hasbeszélő.
The 5 Reyval's
egyedül létező villanyos ének- és tánc-ötös,
Mr. Roberts
a legjobb equilibrista.
Les Blavot az ő villanyos szamarukkal. Amon Ferenc ének és jellemkomikus,
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik. a gépek Wüste és Rupprente gépgyárosok által készittettek
Jegyek elővételben kaphatók **Weiss A.** nagy dohánytőzsdéjében Károly-körut 26.

FOLIES CAPRICE
VI., Révay-utca 18. sz.
Ma
„Menachem álmai"
énekes játék ballettel Leitner H.-től, zenéje Kmoch A.-tól.
Ágoston remete ... Schönberg ur
Menachem, damaszkusi zsidó ... Rott ur
Sára, felesége ... Weissné
Ezt megelőzi:
„Családi dráma"
tragikus kimenetelü bohózat. Irta: H. H.
Továbbá ballettársaság fellépte a
Enriquetta Holzer
L'école de l'abbé,
ballett némajáték.
Prima ballerina Süssenbök Leopoldina k. a. — Solo-táncos Sigmund Freddy ur.

Egyévi önkéntesek
elegánsan és olcsón felszereltetnek.
Spitz Bernát
elsőrangu egyenruházati intézetében, a legmagasabb cs. és kir. udvar szerződött egyenruhakészitője és szerb kir. **udvari szállító**
BUDAPEST,
V., Fürdő-utca 7. szám.

A szerencse által kegyelt
TÖRÖK A. és TÁRSA
főárudája,
BUDAPEST, Váci-körut 4.
az V. magy. kir. osztálysorsjáték I. osztályához ajánlja a következő számu sorsjegyeket:
38939, 44344, 44400.
1 nyolcad ... frt —.75 | 1 egész ... frt 3.—
1 negyed ... „ 1.50 | 1 fél ... „ 6.—

Magy. kir. államvasutak. 118355/99.

Pályázat.

Az alulirott igazgatóság a m. k. államvasutak részére a jövő 1900. évben, illetőleg 1902. év végéig a távirdai. telefon és villamos jelzőanyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező cikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, va amint a szállitásokravonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak igazg. anyag- és leltárbeszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz., II. em. 43. a.) kaphatók. Szabályszerüen kiállitott, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb f. é. október hó 17-iki déli 12 óráig a m. k. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta utján oda küldendők és a boriték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 118355/99. sz.-hoz." — Bánatpénzül az az ajánlott áru értékének 5 százaléka legkésőbb 1899. évi október 16-ig a m. k. államv. főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, végre azok melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1899. szept. hóban. Az igazgatóság.

A Sárga Dominó.
Irta:
PRÉVOST MARCEL.
Forditotta:
Dr. Bethlen Oszkár.
Ara: 50 krajcar.
Megrendelhető: a
„Budapesti Napló"
kiadóhivatalában

Az „Aradi Vértanuk Albuma"
Szerkeztette: **Varga Ottó.**
4-ik kiadás.
E könyv a tizenhárom vértanu alakja köré csoportositva leirja a szabadságharcot, a harc utolsó napjainak szomoru eseményeit, a legázolt haza sorsát és hogy a gyászból-pusztulásból mint ébredt uj életre a nemzet és a bitófák gyalázatából mint kelt ki a vértanuk diesősége. E könyv a vértanuknak emelt igazi **IRODALMI EMLÉK.**
Szövegét egykoruak, jeles tollu irók irták: Vendrei (Aschermann), Irányi, Vadnay, Degré, Marczali, Márki, Concha és mások.
Illustrátióit készitettték: Zichy Mihály, Manheimer, Papp és más hazai müvészek.
Megható emlékmüvé avatják Kossuth, Klapka és több vértanu utolsó levelének az eredetieket a csalódásig utánzó hü autogrammjai.
A 14 ives, velinre nyomott, aranyvágásu diszkötéses könyvnek
Ára 6 frt 50 kr.
Kapható a
„BUDAPESTI NAPLÓ"
kiadóhivatalában
VIII., József-körut 18. sz. a.

Ritka alkalom!
210 darab 1 frt 80 krért
1 pompásan aranyozott óra szép lánccal 3 évi jótállással, 1 pompás szivarszipka borostyánkővel, 1 pomp. gyürü utánzott drágakővel, 6 db legfin. zsebkendő, 1 készlet doubléarany kézelő- és inggomb patent zárral, 1 jószagu toilette szappan, 1 legfin. zsebkés, 1 legf. bőr pénzestárca, 1 pompás zseb-toilette tükör szép tokban, 1 legfin. nikkel zseb-irócszköz, 1 pár legfin. buton hölgyek számára, simili-brilliánssal, csalódásig hü, 20 db tárgy a levelezési szükségletre és még 200 különböző tárgy, amely a háztartásban nélkülözhetetlen. Valamennyi tárgy az órával együtt, a mely már magában is megéri a pénzt, 1 frt 80 krba kerül. Széthküldi utánvéttel a kiviteli cég:
Ch. Jungwirth, Krakkó 80/II.
NB. Nem tetszőért pénz visszajár.

KESSLER-féle
Magda-hajkenőcs
dermatologiai terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer
korpa ellen,
ugyszintén
hajkihullás ellen.
Magda-hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is, használatra legjobban ajánlható. Fő szétküldési raktár: **Kessler Kezsónél**, gyógyszertár a „Magyarországhoz" **Gyertyámos**, (Torontál várm.) — **Egy tégely ára 3 korona.** — Raktár a következő gyógyszertárakban: **Budapesten** Török József, Király-utca 12. és dr. Egger Leo a Nádorhoz, Váci-körut.

Finom Rum, Törköly, Szilvórium, Ecet és finom Likőrök
bárki által hideg uton, minden készülék nélkül, kitünő minőségben, még a legkisebb mennyiségben is előállitható hires kivonataimmal.
Kezelési könyv és árlap ingyen.
Watterich A. **BUDAPEST,** Dohány-utca 5.
10 arany érem. Alapittatott 1869.
Az első üzlet e szakmában Magyarországban.
Cikkek a borkezeléshez. — Minden borbetegség elleni szerek. — Sörmérőkészülékek lég- vagy szénsav nyomással. — A világnak legjobb sörszivattyui.

Hegedüs és társa
fotocinkografiai, autotipiai (cliché) és rajz-müintézet
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 53. szám.
Készit mindennemü fotocinkografiai, autotipiai (cliché) és rajzokat, árjegyzékek, könyvek, szak- és hirlapok stb. nyomtatványok képes kiállitására. Tervek és rajzok müvészi kivitelben.
Specialista képes levelező-lapok készitésében.

BUTOR részletfizetésre!
Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének **kedvező fizetési feltételek** mellett kapnak **szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.**
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
Árjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fentiek cég B. osztálya. 5167

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított
HEMIH., BUDAPEST és BÉCS,
cs. és kir. udv. szállitó.
Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
eredetiben csakis üzletünkben
Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.

Hirdetmény.
(Dijkedvezmények az 1900-iki párisi világkiállitás alkalmából:)
F. évi szeptember hó 15-ével „Ausztria és Magyarországból, továbbá azon tul fekvő államokból, valamint Bosznia és Hercegovinából az 1900-ki világkiállitásra Párisba vagy viszont szállitandó tárgyakra nézve engedélyezett szállitási dijkedvezményeket tartalmazó összeállitás" cimü füzet jelenik meg. Ezen füzet a fel- és leadó vasutak igazgatóságainál példányonkint 10 kr. = 20 fillérért kapható
Budapest, 1899. évszeptember havában.
Az igazgatóság.

HERCZEG ÉS HORVÁT

Budapest, Kerepesi-ut 52. Adria-szállóval szemben.

Selyem- és flanellbluzokban legnagyobb raktár. Óriási divat-áruháza. Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Csakis nálunk lehet kapni!

Női ruhakelmék 120 cm. széles	—.35 frttól följebb	Női angol ruhák	15.— forinttól följebb.
Női ruhaselyem fekete és szines	—.95 „ „	Női angol kockás gallér	4.50 „ „
Női kész szerpentinaljak	4.50 „ „	Női elegáns selyemruhák	16—30 forintig.
Női selyemaljak	6.50 „ „	Női ruha-posztók minden szinben	—.60 kr. 120 cm.
Női őszikabátok bélelve	4.50 „ „	Női sevió gallér	2.50 kr.-tól följebb.

Selyempaplan minden szinben 7 forint. Ágyteritők és függönyök olcsóbbak mint bárhol.

---

36 év óta fennálló szőnyegraktárunk

teljes feloszlatása következtében

hatóságilag engedélyezett

szőnyeg végeladás.

Óriási szőnyegraktárunk

végleges eladása szabott szenzációs árakon. — Az eladás csak készpénzfizetés mellett történik.

TOTTIS és KREN

IV., Bécsi-utca 1. sz. Hajó-utca sarkán.

Most jelent meg!

Jukker-leány.

Irta PEKÁR GYULA.

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. szám.

Azok a szenvedő férfiak,

kik sok más szerrel való próbálgatás után használták a **Dr. EGGER-féle**

injectió Hamamelis Virginica-t,

meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmulja hatásában a többi hasonló *készítményeket*, mint hogy hugycsőbántalmakat legrövidebb idő alatt gyógyít.

Dr. Egger-féle Injectió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár: Gyógyszertár a „NÁDORHÓZ", Budapest, VI., Váci-körut 17.

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitünő szakorvost a legmelegebben ajánlhatjuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és hugyszervi bántalmak képesitett szakorvosa.

gyógyit gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon ugy nőknél, mint férfiaknál mindennemü a nemi betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletü bántalmakat, továbbá bármiző hőrbetegeséget és szépséghibát a külföld által elismert legujabb kitünő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.

Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.

Külön várótermek hölgyek és urak részére.

Levelekre azonnali válasz.

GYEREKRUHÁT

és fehérnemüt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készít

FRIEDMANNÉ HERZ IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

GUMMI és halhólyag tucatonként 3, 4, 5—10 frtig. Capote americaine (rövid) 1—6 frtig tucatonkint. Női különlegességek 1.80—2 frtig darabja. Női óvszivacskák tucatja 2—8 frtig. Mintagyüjtemény urak számára (25 drb) 5 forint.

Rendelmények rögtön és titoktartás mellett eszközöltetnek.

Rothauser M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6/N. sz.

Női betegségeket,

mint egyáltalában kifolyást és méhbajt, feltünő gyorsan gyógyitja az általunk előállitott **Nádáf-por.** Ezen befecskendező por *kitünő* hatással bir idülti és uj fehérfolyásnál, *anyaméhhurutnál* és az *anyaméhgyulladásnál*, valamint minden más tartós női bajnál. Egy doboz ára 1 frt 50 kr., dupla doboz 2 frt 50 kr.

Erőmegujitó-elixir,

hatásban a mai napig utol nem ért szer *gyöngeségnél, vérszegénységnél, sápkór, ideggyengeség,* (hysterikus görcsök, de különösen elgyengült *férjierő (impotencia), nők megtalanságánál* és *önkénytelen magömlésnél,* 1 kis üveg ára 3 frt, 1 dupla üveg 5 frt.

Injectio Nadaf és Pilulae Nádáf,

kitünő szer gonorhois, kifolyásoknál és hugycsőgyulladásnál, már néhány befecskendezés és Pilulae bevétele elegendő, hogy a legheves ebb folyást megszüntesse. Egy üveg injectio 1 frt, 1 doboz pilulae 1 frt. — Postai megrendelések gondosan eszközöltetnek. — 3 frton felüli megrendeléseknél csomagolás nem számittatik. *Számos hálairat van, kiknek fentebbi szerek segitettek.* Mint egyedül valódian kapható:

Erős és Halász gyógyszertárában a „Megváltó"-hoz. Nagy-Becskereken. 24.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

BUDAPEST,

VI. Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

Gummi és halhólyag-különlegességek, (valódi francia), legfinomabb minőségben, tucatja: 2, 3, 4, 5, 6 frtig.

Capots americains, (rövid), tucatja 2—5 frtig.

Pariai szivacs tucatja 3—6 frtig.

Hölgy-különlegesség drbja 1 frt 50 kr.

Szétküldés azonnal, szigoru discretio alatt.

FROMMER S. Budapest, V., Nagykorona-utca 3., I. em. Erzsébet-tér mellett. (Bejárat a lépcsőházból).

Villámos fényfürdők. Elektromasszász.

A legtökéletesebb gyógyító eszközökkel van berendezve.

Vizkurák (Priesnitz, Kneipp és Winternitz szerint).

Dr. Palócz v. kőrh. orvos, k. egészségt. tanár **intézete**

Budapest, **Kerepesi-ut 10.** (félemelet).

Rendelés 10—12-ig, 3—5-ig. Gyógykezelés egész napon át. Díjszás mérsékelt. Prospektus ingyen. Tágas és kényelmes gyógytermek. Külön férfi- és nőosztályok. **Kitünő eredmények még krónikus (idült) betegségeknél is.**

Gyógygimnasztika. Masszász. Testegyenesités.

Ugyanitt kapható: „Népszerű orvosi tanácsadó". Irta Dr. Palócz. Ára 3 korona.

Belégzés (inhaláció). Fürdőmasszások minden neme.

LINOLEUM *egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó*

Szőnyeg-raktár: MILDNER H. Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

LINOLEUM az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat

készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Leitersdorfer D. és Fia

FÉRFI SZABÓK

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 6. szám.

Elegáns és divatos kész felöltők, sakóöltözetek, télikabátok, városi bundák jutányos árak mellett adatnak el.

Külön osztály méret utáni rendelésekre.

Angol- és skót szövet-különlegességek.

Müvészies szabás. Elegáns kivitel. Jutányos árak.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Czimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

ARPÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban** József-körut **18.**, *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdé-ében, Kecskeméti-utca 14.

Gentleman levél fekszik a kiadóhivatalban, kérek választ. 2574

Pufi! Hogy örültem, hogy ujra láthattam! Nem is hiszi, hogy milyen jól esik kedves csevegését hallgatnom. Mikor láthatom ismét? Irjon alant irt jeligével e laphoz. Ezerszer üdvözli Japán.

1867. április 13. Arra a kedves nap évfordulójára, mely pár nap multva bekövetkezik, lelke mélyéből minden jót kiván az, a ki habár felingerelve minősithetetlen tettet követett is el, de azért t. tisztelni, szeretin egy percre sem szünt meg, feleddi pedig soha, de soha nem tud. r. 5048

Hü 1. Néhány nap óta nyugalom szállt szivembe. — Sokáig már nem birtam volna ki. Bizalmam rendületlen. Millió puszi! O. 5046

Fodrásznő, Dorics tanitványa, jutányos áron fésül. Barossutca 99, 1, 15. 5045

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kg. palackban bérmentve, utánvétel mellett 3 frt 75 kr. Ganovszky Gusztáv, fenyőborovicska-termelő Szepes-Szombat (Szepesmegye).

Existencia nőnek alkalmi vétel, kizárólag betegség miatt női-kalap, pipere és müvirágüzlet élénk főuton, elegánsan berendezve, vevői körrel, olcsó házbér, jó feltételekkel azonnal átvehető. Ajánlatok „Bevezetve" alatt a kiadóba kéretnek. 5049

Alkalmi vétel. Rákos-Szt.-Mihályon, Almássy Pál-telep, a fővárostól óránkint 3/4 óra alatt elérhető, eladó egy nyaraló, áll 2 utcai, 1 udvari, szoba fedett veranda, konyha és mellékhelyiségekből, 6 lóra istálló, 400 öl saroktelken, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5047

Szőllőt megvételre keresek nagyobb mennyiségü szállításra alkalmas csemegeszőllőt. A szőllőt saját személyzetemmel szedetem. Ajánlatokat a fajok, mennyiség és árakról minél előbb kér **Lázár József** szőllőnagykereskedő **Nagy-Maros** (Hontmegye). 2570

Intelligens ügyes comptoirista nagyobb vállalatnál alkalmazást keres. Szives megkeresések „S. I." jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2568

Mely intelligens ur volna hajlandó egy szegény, de csinos 18 éves uri hölgyet szorult helyzetéből 100—150 forinttal azonnal kisegiteni, az irjon „Iluska" jeligével a kiadóhivatalba. 5009

Gazdasszony, ki egy nagyobb háztártást önállóan vezetni és főzni jól tud, magányos urhoz ajánlkozik azonnali belépésre. Cim a kiadóba. 2561

Fgy pékmühely két modern kemencével, bolthelyiség olcsó árért azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2563

Rövid fekete zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Rövid zongora" jeligével e laphoz kérek. 2560

Koser husfüstölde a legélénkebb helyen, bor és sör engedélylyel, hol intelligens urak délben és este étkeznek, azonnal eladó. Levelek „jó üzlet" jelige alatt a kiadóba kéretnek. 2515

Nevelői vagy bármilyen irodai munkát elvállal fiatal jogász. Cim a kiadóban. 2559

Borügynök 250 Hl. bor eladásáért dijaztatik. Cim a kiadóhivatalban. 5001

November 1-re keresek egy 3 szoba, fürdő, előszoba és egyéb hozzátartozókkal a VIII. kerületben, uj épületben lakást. Ajánlatokat a lakbér jelölésével „Lakás" czimen e laphoz kérek. 2550

Ügyes szabónő ajánlkozik házakhoz és házon kivül is mérsékelt dijazásért. Cim a kiadóban. 2341

Olcsó telek eladó. Pest közelében 1500 □-öl telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cim a kiadóhivatalban. 2537

English lessons. Angolul tanulni óhajtóknak kitünő gyakorlattal biró született angol tanitó áll rendelkezésükre mérsékeltáron. Methodusa igen célszerü és érdekes, miáltal tanitványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátitják emlitett nyelvet. Próbaleckét is ad. Leveleket „Mr. Scott" jeligével kér e laphoz. 6725

Bernátfalván (Pusztapéterin) 1500 □-öl telek kuttal együtt sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2536

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2542

Tanárjelölt korrepetitori állást keres, elmenne helyben nevelőnek is. Cim a kiadóban. 2556

Kereskedelmi iskolai tanárjelölt nagyon hálás tudna lenni azon hölgynek, ki őt egy korrepetitori vagy nevelői álláshoz segitené. — Szives ajánlatok „Hálás" jelige alatt poste restante főposta kéretnek. 2537

4000 □-öl telkek, □-öle 3 forintjával a kelenföldi vasuti állomás közvetlen közelében remek fekvéssel beállott anyagi **viszonyok folytán eladók.** Venni szándékozók ajánlatait „Br. V." jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbit.

Ujfundlandit keresek megvételre, tiszta faj, 1 éves és szobatiszta legyen. Ajánlatokat kérek „Ujfundlandi" cimen e laphoz, melyben utolsó ára is jeleztessék. 2535

Distingvált izlésü **divatárusnő** modell kalapok és átalakitások elkészitését elvállalja. Cim a kiadóhivatalban, vagy leveleket „divatárusnő" jeligével továbbit a kiadóhivatal. 4993

Virágzó fatelep *eladó Budapesthez közel, vasutállomás közelében. A telep 2000 □-öl területen fekszik, rajta uj, nagy lakóház, magtár, góré, cselédlakás. Forgalom évi 26—30,000 forint.* Cim a kiadóhivatalban. 2566

Ménesi csemege szőllő nemesfaju rózsa, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai csemegefajok 5 klgrmos postakosarankint bérmetve bármely állomáshoz — 2 frt 30 krért kapható — utánvét mellett **Ring Zsigmondnál Aradon.**

Zálogházi cédulákat veszek.

Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kőlöggóval, grammja 85 kr., massziv arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Nevelőnők észak- és dél némethoniak angol és francianők gyermekkertésznők, zene és nyelvtanitónők félnapokra is azonnali alkalmazást keresnek. Okleveles magyar tanitónőket zene és nyelv ismerettel, vagy a nélkül sürgősen keresek. **Szegheőné S. Lujza** Budapest, Erzsébet-körut 30.

Mahagoni és zöld szinben: iró, dolgozó, dohányzó, zsur, kártyázó és fantasie asztalok, fali- és álló etágerek, oszlopok, florentini és velencei tükrök, keretek, órák, szobrok, consolok, ülőkék, olajfestmények, acélmetszetek, aquarellek, pálmaedények, porcellán, majolika és bronz nippek, asztalkás lámpák selyemernyővel és fémasztalkák teljes kiárusitása végett 20—25 százalék kedvezményes árban adatnak el. **Hegedüs Zsigmondnál Andrássy-ut 56.** Dus választék lakodalmi ajándékokban.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság. 137935/C. IV. 1899. sz.

Hirdetmény. (Mersékelt áru közvetlen menetjegyek életbeléptetése a magyar északnyugoti helyiérdekü vasuton.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint f. é. október hó 1-től kezdve a magyar-északnyugoti h. é. vasuton egyrészt Nyitra és Kajsza, másrészt a Bélaház—Kutti, illetve Brezovai vonalrész állomásainak egymás közötti személyforgalmában mérsékelt áru közvetlen menetjegyek fognak kiadatni. A menetárak az illető állomásokon kifüggesztett menetdijtáblákból kivehetők.

Budapest, 1899. szept. hó 24-én.

Az igazgatóság.

(Utánny. nem dijaztatik)

Kutschera György IV., Budapest, Aranykéz-u. 7. saját készitményének nagy és dusgazdag raktár. **sirkölámpákban.** Kovácsolt vas és egyéb érc fényesitése és bronzozása. Virágkosár és virágvázák raktára sirboltokhoz, valamint ércvirágkoszoruk minden nagyság és minőségben, végül keresztek virágkoszorukhoz.

Kávé és Tea Fiuméből. most érkezett idei termés. — **Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról.** A legjobb keverékcsak.

I zsák 2 kgr. Salvador-kávé	5.—
I zsák 2 kgr. Rió lave gyöngy kávé	
I zsák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé	5.80
I zsák 2 kgr. Aranyjávakávé feregtől rágott zsák 2 kgr. Kuba-kávé	
I zsák 2 kgr. Portorico györgykávé	5.94
I zsák 2 kgr. Neligherry-kávé	
I zsák 2 kgr. Kékjáva gyöngykávé	6.60
I zsák 2 kgr. Ceylon-kávé	
I zsák 2 kgr. Menado-kávé	6.80

A kávéhoz csomagolható I doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60 I doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea . . 1.29 I doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kev. t. örm.-tea —.85 I Demijohn 4 liter Király-rum 7.80

Az árak elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül értendők, 25 kgr. vételnél vasuton szállitva minden kiló 10 krral olcsóbb. Árlapot ingyen küld

Fratelli Deisinger Fiume.

Fiu öltönyök. Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 6 frt. Havelok 5 frt. Sajka-kabát 5 frt. **Rothberger Jakab** cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten, IV., Váci-utca 23. Használt ruhák ujakra kicseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak. 8456

Veszünk bármely zálogház által kiállitott **zálogcedulát** legmagasabb árban, megvesszünk törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárukat, esetleg c-ekély munkadij ráfizetéssel ujra is becserélünk **rèszletre** is igen jutányosan elád **Fuchs és Társa** 1873. óta létező ékszerész **BUDAPEST,** Erzsébet-körut 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemü arany, ezüst és drága-kövekből

Most jelent meg! Második bővitett kiadásban, csinos kiállitásban és tetszetős alakban **„MIRJAM"** Irta: **Dr. KISS ARNOLD** vesznrémi főrabbi. Remek nyelvezettel nők számára irott magyar nyelvü zsidó **Imádságos Könyv,** ARA: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Csontutánzatu diszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrkötés 6 frt. Kapható a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18. szám.

Gyümölcsöt, a legnemesebb faju uradalmi termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállitok utánvéttel:

100 db szercsika alma	2.—
100 db jeges alma	2.—
100 db bőr alma	2.—
100 db óriás (citrom izü)	3.—
100 db császárkörte	2.50
100 db „ a legn. fajtából	3.—

Ezeket a gyümölcsfajokat **suly szerint is szállitom,** és pedig: a fent jelzett almákat 16 krjával klgr.-ként, a körtéket 24 krjával klgr.-ként. Rendelményeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Perlesz Fülöp Mohácson.

Fő-urak és birtokosoknak az egész országban ajánljuk az őszi és téli idény beáltával szolga személyzetüknek divatosan és jó mégis olcsón való kiruházását. **SCHWARZ M. L.** Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. kizárólagos libériakereskedésére, hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban ugy magyar, mint német bundák valamint német és francia libériák raktáron tartanak. Különlegesség: himzett kocsisszür gazdag himzéssel minden szinben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Hatsek Ignác Megyei térképeinek részletes jegyzéke.

Méretük: 1:500,000 Egyes térképek ára

Sz.		kr.
1.	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye	30
2.	Bács-Bodrog	30
3.	Nógrád	20
4.	Hont	15
5.	Bars	15
6.	Zólyom	15
7.	Liptó	20
8.	Árva	20
9.	Turóc	20
10.	Trencsén	30
11.	Nyitra	30
12.	Pozsony	30
13.	Komárom	15
14.	Esztergom	15
15.	Moson	20
16.	Győr	15
17.	Sopron	15
18.	Vas	20
19.	Zala	30
20.	Veszprém	20
21.	Fehér	20
22.	Somogy	20
23.	Tolna	20
24.	Baranya	30
25.	Jász-Nagy-Kun-Szolnok	30
26.	Heves	15
27.	Borsod	20
28.	Gömör és Kis-Hont	20
29—30.	Abauj-Torna	30
31.	Szepes	15
32.	Sáros	15
33.	Zemplén	20
34.	Ung	15
35.	Bereg	15
36.	Ugocsa	15
37.	Máramaros	20
38.	Szatmár	20
39.	Szilágy	20
40.	Szabolcs	30
41.	Hajdu	15
42.	Bihar	30
43.	Békés	15
44.	Csongrád	20
45.	Csanád	20
46.	Arad	20
47.	Torontál	30
48.	Temes	30
49—50.	Krassó-Szörény	30
51.	Hunyad	20
52.	Szeben	15
53.	Alsó-Fehér	15
54.	Torda-Aranyos	20
55.	Kolozs	30
56.	Szolnok-Doboka	20
57.	Beszterce-Naszód	15
58.	Csik	30
59.	Maros-Torda	20
60.	Udvarhely	15
61.	Nagy-Küküllő	20
62.	Kis-Küküllő	20
63.	Fogaras	16
64.	Brassó	20
65.	Háromszék	20
66.	Fiume város és ker.	15
67.	Fiume m.	15
68.	Zágráb m.	20
69.	Varasd	15
70.	Kőrös	15
71.	Belovár	15
72.	Pozsega	15
73.	Verőce	20
74.	Szerém	15
75.	Péterváradi ker.	15
76.	Bródi kerület	15
77.	Gradiskai kerület	15
78.	Báni kerület	15
79.	Ogulin-Szluini ker.	20
80.	Lika-Otocsányi ker.	20
81.	Magyarország átnézeti térképe	20

E térképeket a közokt. miniszterium az összes iskoláknak 1879. évi 14569. számu rendeletével használni ajánlotta

Az egész 81 térképből álló atlasz, ha egyszerre rendeltetik, diszkötésben 12 forint előfizetési áron adatik és 1 forintos havi részletre is szállittatik.

Megrendelhető a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában **Budapesten,** VIII. ker., József-körut 18.

VALÓ- di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők: **POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST,** VII., Erzsébet-körut 50 Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt boritékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivégatott: a „Budapesti Napló"-ból.

Orvosilag megvizsgálva. Legolcsóbb napi árak. **ORIGINAL PRAGER SCHINKEN** PRAG HEITLER & Co KAROLINENTHAL Elérhetetlen minőség. Védjegy. **Naponta szétküldés postacsomagokban is**

Első budapesti *Kávémagazin* szétküldési osztálya **kávé** Elvámolva és bérmentve. Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Java, Gyöngy	6.50
1/4 kg. Császár kev. tea	1.50
1/4 kg. Karaván tea	1.40
1/4 kg. Törmelék tea	—.90
1 kg. Takarék kávé	—.80

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladása pörkölve 1/2 kgr. —.60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről czimü hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképével diszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár. **Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.** Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldettik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában

Köhögésnél, rekedségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.